

Лингвистичке актуелности

35

*Израду часописа омогућило је
Министарство просвете, науке и технолошког развоја
Републике Србије*

ISSN 2406-3207

UDK 801

Институт за српски језик САНУ

ЛИНГВИСТИЧКЕ АКТУЕЛНОСТИ

35

Београд, 2023

Издаје:
Институт за српски језик САНУ
Кнез-Михаилова 36, Београд

За издавача:
Др Софија Милорадовић

Електронско издање:
www.isj-sanu.rs

Имејл:
lingvistickeaktuelnosti@yahoo.com

Уредници:
др Данко Шипка, др Ивана Лазић Коњик, др Биљана Сикимић,
др Светлана Слијепчевић Бјеливук

Главни уредник:
др Ђорђе Оташевић

Секретар редакције:
мср Милица Рабреновић

САДРЖАЈ

ПРИКАЗИ И ОСВРТИ

Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska: <i>Definiowanie i profilowanie pojęć w (etno)lingwistyce</i> (Ивана Лазић Коњик)	9–13
Дорота Пазио-Влазловская: <i>Церковь в кругу ценностей</i> (Стана Ристић)	14–16
Радмила Бодрич: <i>Аспекти образовања и оспособљавања будућих наставника енглеског језика</i> (Адела Брунчевић)	17–20
<i>Злобници, зликовци, чудовишта, психопате</i> (Ђорђе Оташевић)	21–25
М. Николић, С. Слијепчевић Бјеливук: <i>Речник ковида</i> (Маја Тодоровић)	26–30
<i>Појмовник српских лингвистичких термина</i> (Ана Крстић)	31–33

УКРАТКО

Голуб Јашовић: <i>Субстандардна лексика у поезији Србољуба Митића</i> (Ђорђе Оташевић)	37–38
Голуб Јашовић: <i>Ономастика Горње Топлице</i> (Ђорђе Оташевић)	39–40
Божидар Ђевори: <i>Речник топонимике Топлице</i> (Ђорђе Оташевић)	41–42

ХРОНИКА

<i>Актуелни проблеми у лексикографији и лексикологији</i> (Милош Ковачевић, Стана Ристић, Данко Шипка, Маргарита Чернишева, Ивана Лазић Коњик, Ненад Ивановић)	45–63
<i>The Eighteenth Conference of the Slavic Cognitive Linguistics Association (SCLC – 2023)</i> (Марина М. Николић)	64–65
<i>Методолошка питања израде аксиолошког лексикона словена и њихових суседа</i> (Ивана Лазић Коњик)	66–68

<i>Хроника међународне научне конференције Нове речи у говору деце и младих и у текстовима за децу и младе (Милица С. Божих Синчук)</i>	<i>69–71</i>
<i>XV симпозиј Андрићева публицистика (Милица Л. Рабреновић).....</i>	<i>72–74</i>
<i>Лингвистички семинар „Жаргонизми, фразеологизми, дијалектизми у односу на стандардни језик и дигитална хуманистика” у Тришићу (Јанко Ивановић)</i>	<i>75–80</i>
<i>Представљање резултата Пројекта О-33-23 пастирска/сточарска лексика призренско-тимочких говора (Миљана Б. Чопа).....</i>	<i>81–82</i>
<i>Пројекат „Речи 2023. године” (Стана Ристић).....</i>	<i>83–86</i>
<i>Професору Мирославу Дудоку додељена Златна медаља за заслуге Филозофског факултета Универзитета Коменски у Братислави (Кристина Ђорђевић).....</i>	<i>87–88</i>

БИБЛИОГРАФИЈЕ

<i>Прилози за грађу лексиколошке и металексикографске библиографије (15) (Ђорђе Оташевић)</i>	<i>91–161</i>
---	---------------

ПРИКАЗИ И ОСВРТИ

*Ивана Лазић Коњик**

(Институт за српски језик САНУ, Београд)

**Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska: DEFINIOWANIE
I PROFILOWANIE POJĘĆ W (ETNO)LINGWISTYCE.**

**Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-
-Skłodowskiej, 2020, 548 стр.**

Монографија Станиславе Њебжеговске Бартмињске „Definiowanie i profilowanie pojęć w (etno)lingwistyce” објављена је 2020. год. у издању лублинског Универзитета Марија Кири-Склодовска. То је обимна књига која по актуелности и сложености тематике коју обрађује, свестраности и дубини обраде и оствареним научним донетима представља веома значајно остварење не само у области словенске (етно)лингвистике већ и много шире.

Монографија „Дефинисање и профилисање појмова у (етно)лингвистици” обрађује фундаментална теоријска и емпиријска питања нове лингвистичке дисциплине, когнитивне етнолингвистике, која се формирала у лублинској научној средини кроз активности ове школе на челу са проф. Жежијем Бартмињским. Њени главни пројекти су израда пољског „Речника народних стереотипа и симбола” („Słownik stereotypów i symboli ludowych”, t. 1, 2, 1996–) и „Аксиолошког лексикона Словена и њихових суседа” („Leksykon aksjologiczny Słowian i ich sąsiadów”, t. 1–5, 2015–2019), речника који су окупили бројне пољске и стране лингвисте из различитих словенских и несловенских земаља и у чијем је вишедеценијском раду развијен и изграђен појмовно-теоријски апарат и методологија за опис и реконструкцију културних концепата.

Основу монографију чине ауторкини радови који су претходно објављени у научним часписима или изложени на бројним конференцијама и предавањима, а за ову прилику су дорађени, допуњени и прилагођени целини књиге. Монографија садржи следеће делове: *Увод* (стр. 13–36), поглавља *I Когнитивна етнолингвистика – историја и садашњост* (стр. 39–95), *II Појмовни апарат етнолингвистике и његова операционализа-*

* ivana.konjik@isj.sanu.ac.rs

ција (стр. 99–194), III *Реконструкција језичке слике света* (стр. 197–263) и IV *Одабрани стереотипи и њихово профилисање* (стр. 267–405), *Завршетак* (стр. 406–422), списак цитиране литературе са преко 1300 цитираних јединица *Литература* (стр. 423–500), *Списак извора* (стр. 501–505), *Појмовни регистар* (стр. 506–518), *Именски регистар* (стр. 519–530) и два резимеа на енглеском и руском језику (стр. 520–547).

У уводном делу ауторка је сажето изложила историјат сложеног питања односа језика и културе на основу резултата истраживања најеминентнијих истраживача у овој области, као што су Ј. Лотман, Б. Успенски, Ј. Бартмињски, Н. Толстој, Е. Бенвенист, К. Леви-Строс, Е. Сапир и др. Одређена је улога језика у етнолингвистичким истраживањима. Језик се у етнолингвистици не схвата само као средство друштвене комуникације, него и као извор знања о човеку и култури и променама које се дешавају у друштву: језик је тумач вредности, али је и он сам вредност. Даље су дефинисани предмет и циљеви истраживања, а то су реконструисање и профилисање појмова.

Прво поглавље, *Когнитивна етнолингвистика – историја и садашњост*, обухвата два текста са насловима: *Чиме се бави етнолингвистика?* (стр. 39–68) и *Лублинска когнитивна етнолингвистика: од дијалектологије и фолклористике до интеркултуралне семантике* (стр. 69–98). Размотрени су предмет изучавања етнолингвистике, назив дисциплине и њен развој у контексту руске и пољске етнолингвистике, с посебним указивањем на формирање лублинског правца когнитивне етнолингвистике који је у свом развоју еволуирао од дијалектологије и фолклористике до интеркултурне семантике. Предмет етнолингвистике ауторка у најопштијем одређује као два различита, али тесно повезана објекта истраживања: однос између народног језика (дијалеката) и народне културе и однос између стандардног језика и националне културе, што је приступ који се успешно примењује у Лублинској когнитивној етнолингвистици. Истиче се да у когнитивној етнолингвистици подела на синхронију и дијахронију није од значаја, будући да се и синхроно стање и дијахроне промене узимају као релевантни показатељи семантике основног назива појма и начина његове концептуализације, па се уместо одвојених приступа, синхроног и дијахроног, предлаже удружени „панхрони” приступ. Своје излагање С. Њебжеговска-Бартмињска поткрепљује богатим цитатима не само пољских и руских аутора, него и аутора из других словенских и несловенских средина који су допринели етнолингвистичким истраживањима когнитивног усмерења, украјинских, белоруских, српских, бугарских, чешких, словачких и др.

Друго поглавље, *Етнолингвистички појмовни апарат и његова операционализација*, обухвата пет текстова са насловима: *Основни појмови*

когнитивне етнолингвистике (стр. 99–122), *Стереотипи и вредности у језичкој слици света* (стр. 123–135), *О различитим варијантама лексикографске дефиниције – од таксономије до когнитивизма* (стр. 136–162), *Да ли је когнитивна дефиниција отворена?* (стр. 163–176) и *Који су подаци етнолингвистички релевантни?* (стр. 177–194). У овом поглављу обрађена су најважнија теоријска питања когнитивне етнолингвистике и представљен појмовно-терминолошки апарат. Објашњени су основни појмови као што су: језичка слика света, стереотип, когнитивна дефиниција, профилисање, профил, интерпретативна перспектива, тачка гледишта, субјекат и вредности. Посебна пажња посвећена је појму „језичка слика света” којем припада централно место у проучавањима когнитивне етнолингвистике. Ауторка истиче да је овај појам упркос дугогодишњим истраживањима и даље контроверзан, али да је у когнитивној етнолингвистици прихваћено субјективно схватање по којем језичка слика света представља начин перцепције стварности од стране говорника једног језика, па се њена реконструкција одвија у виду покушаја поновног стварања, „моделовања“ света са становишта члана заједнице. За Лублинску когнитивну етнолингвистику од суштинског значаја су појмови „стереотип” и „вредности”. Први се користи у „Речнику народних стереотипа и симбола”, а други у „Пољском аксиолошком речнику” и у „Аксиолошком лексикону Словена и њихових суседа”. С. Њебжеговска-Бартмињска детаљно анализира различите типове стереотипа, као што су СУНЦЕ и ВАТРА, ДОМ и МАЈКА, БОГ и АНЂЕО, СЛОБОДА и ЈЕДНАКОСТ и закључује да су вредности нераздвојни део садржаја сваког стереотипа, али да се манифестују са различитом снагом и на различитим нивоима. Вредности могу бити најразличитије категорије појмова, а њихове називе треба третирати као „носиоце“ вредности. У тексту, *О различитим варијантама лексикографске дефиниције – од таксономије до когнитивизма*, упоређени су различити приступи у дефинисању лексичког значења: традиционални структуралистички приступ са новим когнитивним приступом оличеним у појму когнитивна дефиниција. Термин „когнитивна дефиниција” увео је Ј. Бартмињски у раду из 1988. године да њиме означи посебан карактер начина описа значења који је примењен у етнолингвистичком речнику, али који успешно може бити примењен и у сваком другом речнику природног језика. Когнитивна дефиниција показује начин поимања и вредновања „предмета” од стране говорника датог језика и може бити проширена, када обухвата потпуну наративну експликацију особина различитог степена стабилизације, или синтетичка, када је сведена на запис основне когнитивне структуре појма са скупом најстабилизованијих особина. У тексту, *Који су подаци етнолингвистички релевантни?*, размотрени су типови података значајни за етнолингвистичке ана-

лизе у оквиру когнитивне етнолингвистике. Они су груписани у четири основне категорије: речнички или системски подаци, текстови, корпуси и експериментални подаци (анкете) (у лублинској етнолингвистици уобичајена је скраћеница С–А–Т : систем – анкета – текстови). Ауторка указује на значај и других типова података који, иако нису централни, у реконструкцији концепата могу бити важни, нарочито за описивање различитих профила, периферних или скривених. Такви су, на пример, подаци који откривају нетипичне али засведочене особине појмова (нпр. кућни притвор, бескућништво, избеглиштво за концепт ДОМ) или подаци који откривају прикривене, незгодне, болне, трауматичне догађаје истиснуте из колективног и индивидуалног сећања због осећаја срама или страха за своје и вољене (као што су: уништавање цркава у предратном периоду, убиства и погроми, насилно пресељење људи, смештање у радне логоре, депортација у Сибир или у руднике, присилно расељавање итд.).

Треће поглавље, *Реконструкција језичке слике света*, обухвата два текста: *Од сепаратног до холистичког описа језичке слике света* (стр. 197–213) и *Језичка слика света или језичке слике света? Проблем профилисања концепта* (стр. 214–263). У овом поглављу размотрене су методолошке основе реконструкције језичке слике света. Детаљније су приказана два начина њеног описивања, сепаратни и холистички, који су до сада примењивани у реконструкцији концепата. Сепаратни опис подразумева да се свака од основних врста података (С–А–Т) анализира одвојено, док се у холистичком опису све врсте података представљају обједињено у виду фасета или аспеката. Сепаратни модел показан је на примеру стереотипа РУС, ДОМ и ПОРОДИЦА, а холистички на примеру концепата ЈЕДНАКОСТ, ЧАСТ и ПАТРИОТИЗАМ. У тексту, *Језичка слика света или језичке слике света? Проблем профилисања концепта*, наглашено је једно од осетљивијих питања когнитивне етнолингвистичке анализе, питање профилисања појмова. Показано је да је профилисање резултат постојања „основне слике” концепта која припада заједничкој културној бази и коју деле сви представници одређене културе и „профила” који представљају одређене варијанте те слике које су резултат субјективног погледа на свет одређеног знањем субјеката, њиховим комуникативним намерама, погледима и посебно усвојеним вредностима.

Последње поглавље, *Одабрани стереотипи и њихово профилисање*, обухвата пет текстова са насловима: *Аксиолошка позадина демонизације политичког противника. Профилисање слике о себи и странцима у јавном дискурсу* (стр. 267–283), *Слика ходочашића и његова разноликост у пољском јавном дискурсу: од духовне потребе до верског туризма и патриотске дужности* (стр. 284–310), *Еутаназија – хуманитарни дар*

или убиство? Аксиолошке основе профилисања појмова (стр. 311–359), *Сељачки етос муке у мрежи повезаних вредности. Пример земље и рада* (стр. 360–381) и *Солидарност са животом – кључна вредност сељачког етоса* (стр. 382–405). У овом поглављу представљени су одабрани концепти и начини њиховог профилисања у пољском језику на материјалу стандардног језика и националне културе и на материјалу народног језика и народне културе. Концепти ПОЛИТИЧКИ ПРОТИВНИК (који је експонент базичне опозиције „свој (ми) – туђи (други)”), ХОДОЧАШЋЕ и ЕУТАНАЗИЈА су анализирани на материјалу пољског јавног дискурса; док су концепти ЗЕМЉА, РАД и СОЛИДАРНОСТ анализирани на материјалу народног језика и народне културе.

У закључном делу, ауторка је успешно синтетизовала претходна разматрања представљена у књизи и формулисала сет смерница за (етно)лингвисте који може бити значајна помоћ у будућим истраживањима за реконструкцију језичке слике света.

Општа је оцена да књига „Дефинисање и профилисање појмова у (етно)лингвистици” Станиславе Њебжеговске-Бартмињске обрађује актуелна и научно релевантна питања когнитивне етнолингвистике, како теоријска и методолошка, тако и емпиријска и практична. Ауторка је компетентно и критички сагледала све главне правце развоја и проблеме когнитивне етнолингвистике и понудила моделе за будућа истраживања у овој области и реконструкцију језичке слике света. На тај начин монографија не само да представља значајан допринос утемељењу когнитивног етнолингвистичког правца у лингвистици, већ убедљивом интерпретацијом предочених обимних језичких факата и иновативношћу приступа у начину њиховог повезивања и презентовања доприноси његовој даљој разради и развоју. Књига представља незаобилазну референцу за будућа концептолошка, аксиолошка и когнитивистичка истраживања, а такође је изврстан уџбеник из когнитивне етнолингвистике.

Стана Ристић
(Београд)

Дорота Пазио-Влазловская: ЦЕРКОВЬ В КРУГУ
ЦЕННОСТЕЙ: СЕМЬЯ, ТРАДИЦИЯ, ПАТРИОТИЗМ (ПО
МАТЕРИАЛАМ ИНТЕРНЕТ-ПОРТАЛА «РОССИЙСКОЙ
ГАЗЕТЫ»), Warszawa: Instytut Slawistyki Polskiej
Akademii Nauk, 2021, 246 стр.

Најновија монографија из области лингвистичке аксиологије польске ауторке Дороте Пазио-Влазловске, русисте, слависте и истраживача Института за славистику Польске академије наука, под насловом *Церковь в кругу ценностей: семья, традиция, патриотизм (по материалам интернет-портала «российской газеты»)*, представља значајан помак у представљању концепата вредности и њиховог повезивања путем динамичке поларизације на скали позитивног – негативног тоналитета, која се одвија на индивидуалном и колективном плану савремених носилаца руског језика и културе, што се манифестује као посебан вид концептуалног умрежавања, заснованог на принципу корелације вредности у њиховим структурама. Динамичан однос међу насловљеним вредностима истакнут је и начином излагања садржаја, у чији центар је постављен концепт ПОРОДИЦА као вишедимензионална ментална јединица и центарална вредност руске језичке слике света, коме је посвећено обимно треће и четврто поглавље. Вредности овог концепта, реализоване у виду дескриптора, мотивишу успостављање аксиолошке корелације са вредностима истог или сличног тоналитета других наведених кључних концепата; у питању је динамичан тип њиховог повезивања/умрежавања подложен променама индивидуалног или колективног вредновања. У сваки појединачан аксиолошки конструкт концепата ПОРОДИЦА, ТРАДИЦИЈА и ПАТРИОТИЗАМ, по принципу истог или сличног тоналитета оцене уводе се вредности концепта ЦРКВА, установљене анализом текстуалних примера из интернет-портала. Тако је ауторка Дорота Пазио-Влазловска, на основу аксиолошке корелације, добила и аксиолошки конструкт концепта ЦРКВА, који одражава вредновање овог концепта код савремених носилаца руског језика, које се, како истиче ауторка у *Закључку*, успоставља у непре-

кидном дијалогу између појмова црква, породица, традиција и патриотизам и у сталној дијалошкој интеракцији у текстуалном простору интернет-портала „Руска газета”.

Садржај књиге осим Увода (стр. 11–29) и Закључка (стр. 155–159), Списка скраћеница (стр. 161) и *Апстракт*а са кључним речима на полском (стр. 245) и енглеском језику (стр. 246), представљен је у шест главних поглавља са насловима: I. Језик и вредности (*Язык и ценности*) (стр. 31–42), II. Животне вредности Руса (*Жизненные ценности россиян*) (стр. 43–59), III. Породица, патриотизам и традиција у концептофери руског језика (*Семья, патриотизм и традиция в концептосфере русского языка*) (стр. 61–81), IV. ПОРОДИЦА (*СЕМЬЯ*) (стр. 83–114), V. ТРАДИЦИЈА (*ТРАДИЦИЯ*) (стр. 115–142), VI. ПАТРИОТИЗАМ (*ПАТРИОТИЗМ*) (стр. 143–154), који су прегледно изложени у више целина и потцелина различитих по обиму. На крају књиге наведен је Списак цитиране литературе (стр. 163–186), вредан по својој обимности и Списак речника који су коришћени као контролни извори (стр. 187); оба списка су транслитераризовани латиничним писмом (стр. 189–212); затим и Списак примарних извора (стр. 213–243), наведен хронолошким редом из најтиражнијег руског интернет-портала. Посебну вредност садржаја монографије представљају бројне табеле, преко 20, у којима су лексички експоненти вредности наведених концепата представљени по тоналитету поларизације на основу Речника тоналности¹, којима се допуњава иначе детаљна анализа и чији се подаци узимају као аргументи у извођењу закључака. У табелама већина провераваних лексичких експонената вредности креће се у дијапазону позитивних вредности, а у малом броју наведени су и експоненти чија се вредност креће у негативном дијапазону.

Монографија *Церковь в кругу ценностей: семья, традиция, патриотизм (по материалам интернет-портала «российской газеты»)*, ауторке Дороте Пазио-Влазловске представља значајан и вредан допринос славистичким аксиолингвистичким и когнитивним етнолингвистичким истраживањима. Ауторка је анализу засновала на корелацији вредности између истраживаних концепата, а овај свој поступак окарактерисала

¹ Према подацима Д. Пазио «Тональный словарь русского языка» (Кулагин, 2021) издавају три типа оцено поларизације означене скраћеницама: PSTV – зона позитивне оцено, NEUT – зона неутралне оцено и NGTV – зона негативне оцено. Поларизација је одређена у дијапазону $[-1, 1]$, где $+1$ одговара речима максимално позитивне оцено, 0 – речима неутралне оцено, а -1 – речима максимално негативне оцено. Као позитивне одређују се речи с вредношћу ≥ 0.55 , као неутралне – речи с вредношћу $\in (-0.35, 0.55)$, а као негативне – речи с вредношћу ≤ -0.35 . У питању је Речник који се непрекидно допуњава, обухвата 46.127 записа (стање од 2. 6. 2021) и који се израђује по краудсорсинг методи коришћења масовног искуства људи.

као нов начин у анализи и повезивању концепата, и за разлику од његове недоследне и некозистентне употребе у досадашњим аксиолошким, когнитивним и концептуалним истраживањима, показала да *аксиолошка корелација* као системски поступак, спроведен доследно у свим сегментима анализе, даје валидне резултате и оперативност терминолошке употребе у представљању динамичних и променљивих односа између концепата. Својом детаљном и свеобухватном анализом је потврдила да међу одређеним концептима постоје заједнички вредносни елементи који их интегришу у јединствену аксиолошку концептосферу. По богатству анализираног етнолингвистичког материјала и значајним закључцима монографија представља важан извор за будућа аксиолошка и етнолингвистичка истраживања руског језика, а на општем теоријском плану монографија представља значајан теоријско-методолошки допринос аксиолингвистичким истраживањима у домену реконструисања заједничке аксиолошке концептосфере истраживаних концепата и њихове језичке слике код просечних носилаца савременог језика, која је, како истиче ауторка, истовремено у великој мери субјективна, индивидуалана, и као таква подложна културно-историјским променама. Међутим, ауторкин конструкт заједничке аксиосфере концепата ПОРОДИЦА, ТРАДИЦИЈА, ПАТРИОТИЗАМ и ЦРКВА, значајан је сам по себи, јер на нов начин, применом методе *аксиолошке корелације*, аргументовано показује не само како савремени носиоци руског језика вреднују наведене концепте, него и како поимају концепт ЦРКВА у кругу одабраних вредносних концепата – што представља значајну новину и феномен који није изучаван у досадашњим славистичким истраживањима.

Захваљујући комбинацији више метода ауторка је остварила значајне резултате истраживања са више аспеката: методом компонентне анализе издвојена су лексичка средства репрезентације концепата; методом анализе поља успостављена су семантичка и концептуална поља насловљених појмова-концепата; упоредном анализом успостављена је сличност између разматраних концепата; текстуалном анализом издвојени су кључни елементи, дескриптори концепата; описном методом су представљени досадашњи резултати у истраживању вредности, као значајне теме лингвоаксиологије.

Адела Брунчевић
(Косовска Митровица)

Радмила Бодрич: АСПЕКТИ ОБРАЗОВАЊА
И ОСПОСОБЉАВАЊА БУДУЋИХ НАСТАВНИКА
ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА. Нови Сад: Филозофски факултет,
2021.

Савремена настава страног језика подразумева да учење страног језика има како образовну тако и васпитну функцију, што последично подразумева да је неопходно да наставник развије одговарајућу стратегију рада која редовно прати развој методологије, а чији је крајњи циљ да помогне ученицима у превазилажењу бројних препрека са којима се могу сусрести при учењу и усвајању страног језика. Да би студенти англистике били оспособљени за стварање овакве стратегије и бављење наставом, неопходно је да савладају теоријске и практичне аспекте образовања. Монографија проф. др Радмиле Бодрич *Аспекти образовања и оспособљавања будућих наставника енглеског језика* пружа практична решења која будућим наставницима енглеског језика могу бити од велике помоћи у остваривању задатака и циљева наставе.

Проф. др Радмила Бодрич редовни је професор Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду на Одсеку за англистику. Основне студије завршила је на истом факултету 1994. године, звање магистра стекла је 2004, а од 2011. године је доктор лингвистичких наука. Активно се бави радом у области методолошких истраживања у области примењене лингвистике у настави енглеског језика унапређујући своје знање и стручно се усавршавајући како у земљи, тако и у иностранству (нарочито у Великој Британији). Њени радови објављивани су у домаћим и међународним часописима и тематским зборницима. Поред монографије *Настава писања на енглеском језику* објављене 2004. године и *Тестирање граматике енглеског језика према заједничком европском оквиру* објављене 2011. године, значајан допринос у области развоја и унапређења наставних вештина дала је својом монографијом *Аспекти образовања и оспособљавања будућих наставника енглеског језика* која је објављена 2021. године. Проф. др Радмила Бодрич је чланица *Друштва за примење-*

ну лингвистику Србије, Удружења професора енглеског језика Србије, Удружења за англо-америчке студије и Педагошког друштва Србије.

У циљу проналажења практичних решења за темељно разумевање тема, феномена, појава и процеса везаних за наставу страног језика (најпре енглеског али и свих осталих), њихово проучавање и дубље истраживање, монографија је подељена на осам структурално засебних целина, којима претходи *Уводна реч* (стр. 5) која представља кратак приказ намере ауторке рада и основне циљеве монографије. Прва целина односи се на ставове наставника енглеског језика према настави граматике и састоји се из пет подцелина: *Увод* (7–8), *Имплицитни и експлицитни приступи настави граматике* (8–9), *Истраживање* (9–10), *Резултати* (10–13) и *Закључак* (13–15). Друга целина састоји се из четири додатне целине од којих неке имају посебно назначене поднасловe који представљају мање сегменте веће структуре. Први део друге целине је *Увод* (15–16), затим следи део који се бави експлицитним и имплицитним тестирањем граматике страног језика (16–18). Као трећи део ове целине имамо *Типове и карактеристике граматичких задатака* (18–27). Овај део додатно чине три поднаслови: *Задаци са избором одговора* (20–22), *Задаци са ограниченом језичком продукцијом* (22–25) и *Задаци са проширеном језичком продукцијом* (25–27). На крају друге целине налази се *Закључак* (27–29). Трећа целина се бави техникама за подстицање комуникације на енглеском језику и са стоји се из пет поднаслови: *Увод* (29–30), *Врсте питања у настави страних језика* (30–32), затим следе *Истраживање*, *Резултати* и *Закључак* (32–39). У четвртом делу који носи назив *Мотивациони фактори у учењу енглеског језика* (39) наилазимо на пет поднаслови: *Увод* (39–40), *Теорије и класификације мотивације у настави страних језика* (40–45), затим *Истраживање* (45–46), *Резултати* (46–51) и *Закључак* (51–53). Пети део бави се радом са даровитим ученицима и садржи пет поднаслови: *Увод* (53–54), *Концепције даровитости и језичка даровитост* (54–57), *Истраживање* (57–58), *Резултати* (58–65) и *Закључак* (65–67). У шестом делу наилазимо на следећа поглавља: *Увод* (67–68), *Микронастава као искуствено-рефлексивна пракса* (68–71), затим, као и у осталим секцијама имамо *Истраживање* (71–72), *Резултате* (72–76) и *Закључак* (76–78). Претпоследњи структурално засебни део чине следећи поднаслови: *Увод* (78–79), *Методичка пракса и иницијално образовање будућих наставника енглеског језика* (79–82), *Истраживање* и *Резултати* (82) и *Закључак* (82–88). У последњем делу монографије ауторка се бави питањем профила доброг наставника енглеског језика и резултате својих истраживања приказује кроз пет појединачних делова: *Увод* (90–91), *Наставничка професија у 21. веку* (91–93), *Истраживање*

(93–94), *Резултати* (94–99) и *Закључак* (99–100). Монографија се завршава *Закључним разматрањима* (стр. 100).

Монографија проф. др Радмиле Бодрич *Аспекти образовања и оспособљавања будућих наставника енглеског језика* представља темељан и истраживачки уоквирен приказ савремене наставе енглеског језика, са посебним освртом на методологију наставе. Тежиште рада је на формирању професионалног идентитета будућих наставника. Свака појединачна тема поткрепљена је истраживањима и приказана у односу на добијене резултате.

Ауторка се у раду бави сегментом граматике као значајним елементом усвајања језика приказаном кроз ставове будућих наставника, затим техникама за подстицање комуникације на енглеском језику (а што може бити примењено и у случају других језика) и факторима који могу бити мотивација за учење. Ауторка на врло карактеристичан и истраживачки уоквирен начин приказује методичку праксу као начин развијања компетенције будућих наставника језика. Монографија је уобличена освртом на профил доброг наставника енглеског језика.

Подучавање граматике је сложен процес који зависи од бројних фактора. Ауторка препознаје значај усвајања граматике као велики корак у учењу страног језика и кроз своје истраживање изводи закључак да је неинтервенционистички модел наставе граматике ефикаснији од интервенционистичког модела, као и да обавезно треба исправљати писане граматичке грешке јер се на тај начин ученици осећају мање експонираним и инхибираним (13). У процесу усвајања граматике значајну улогу имају тестови који морају бити конструисани са одређеним циљем и у складу са савременим принципима наставе језика (28).

Модерна методика наставе енглеског језика препознаје комуникацију као значајан елемент наставе и учења. У монографији је објашњен значај примене различитих врста питања у наставном процесу да би се развиле комуникативне компетенције ученика са циљем системског развоја свих језичких вештина (37).

Као посебан сегмент наставе страног језика ауторка истиче рад са даровитим ученицима који види као врло сложен и захтеван процес. Да би могао да ради са даровитим ученицима, наставник мора бити изванредно обучен, сензибилан и флексибилан (65). Савремено образовање пред наставнике ставља сложене задатке (67) чији резултат зависи од бројних фактора, између осталог мотивације и ученика и наставника (51), чиме се ауторка детаљно бави у раду, поткрепљујући своје закључке резултатима претходно спроведених истраживања.

Ауторка истиче да доброг наставника језика чини склоп бројних елемената. Осим иницијалног образовања, значајан елемент јесте мето-

дичка или школска пракса која подразумева практичну примену различитих метода, техника и приступа у раду (78), а свеукупан квалитет наставног процеса директно је зависан од знања, вештина, стручности и компетентности, мотивације и става наставника (90).

Овом монографијом, ауторка даје значајан допринос развоју модерне методике наставе и уопште савременој науци о језику стављајући акценат на усавршавање саме наставе и приступа наставничком позиву. Смео и иновативан приступ разумевању и критици наставе енглеског језика ово дело преставља одличан водич будућим наставницима енглеског језика као материјал који ће им помоћи у савладавању бројних препрека на путу предавања и разумевању значаја развоја методике наставе, те га као такво топло препоручујемо не само почетницима, већ и осталима који су активни учесници наставе енглеског језика.

Борђе Оташевић
(Београд)

**ЗЛОБНИЦИ, ЗЛИКОВЦИ, ЧУДОВИШТА, ПСИХОПАТЕ :
КЊИЖЕВНО-ЛИНГВИСТИЧКО-КУЛТУРОЛОШКА
ХУМАНО(ПО)ЕТИКА: ДОБАР – ЛОШ, ЗАО :
ПРОЈЕКАТ ЦЕНТРА ЗА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ РАД
ФИЛОЛОШКО-УМЕТНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА 2022-2023.
Филошко-уметнички факултет – Андрићев институт,
Крагујевац – Андрићград, 2023, 590 стр.**

Циклус пројеката *Језик, књижевност, култура, данас* Центра за научноистраживачки рад Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу усмерен је ка савременим књижевнокултуролошким и лингвистичкокултуролошким истраживањима, а тако и стимулацији иновативности младих истраживача, праћењу светских трендова и продубљивању актуелне научноистраживачке проблематике. Након два реализована двогодишња циклуса – *Брендови у језику, књижевности и уметности* (2018–2019) и *Екопоетика* (2020–2021) – објављена су четири зборника радова у којима је представљен научноистраживачки рад наставника, сарадника и докторанада филолошких докторских академских студија са ФИЛУМ-а. Зборник који овде престављамо пети је по реду и садржи радове из циклуса *Књижевно-лингвистичко-културолошка хумано(по)етика: добар – лош, зао*. Поред двадесет истраживача-ментора и истраживача под менторством са ФИЛУМ-а, у рад пројекта укључене су и четири младе научнице с других факултета, а својим текстовима за зборник *Злобници, зликовци, чудовишта, психопате* значајан допринос су дали и угледн научници из Србије и региона.

Зборник садржи тридесет седам радова, од чега је лингвистичких тринаест.

У раду „Где зло спаваше? О језику јунака приповетке 'После деведесет година' Милована Глишића” (247–263) Катарине З. Стефановић описане су појединачне језичке црте јунака приповетке *После деведесет година*. Специфичност језика Милована Глишића је честа употреба дијалога, бројних фразеологизама, коришћење инфинитива уместо презенте,

те честа употреба аориста. Представљен је инвентар и употреба глаголских времена, као и специфичности говора главних јунака. Анализирају се разлике у говору позитивних и негативних јунака. Показује се на који начин језичке специфичности доприносе атрактивности и занимљивости овог књижевног дела.

Рад „Говор Михаиловићевих злотвора” (265–281) Биљане С. Ристић посвећен је анализи говора јунака који су представљени као зли у делима Драгослава Михаиловића, са циљем да се утврди како се кроз одређено моделовање говора јунака конституише слика хумане патологије и која су то обележја говора у функцији књижевне фигурације злотвора. Корпус за анализу ексцерпиран је из Михаиловићевих прозних дела. Указује се на карактеристична језичка средства која аутор користи у обликовању реченице својих злотвора, с фокусирањем на говорне чинове. Ауторка се осврнула и на невербалну комуникацију. Најзначајнији су говорни чинови наредби, заповести и псовки. Коришћена лексика указује на међусобну неједнакост учесника у комуникацији.

Предмет рада „Кад зликовци синтаксу сучу: синтаксичке конструкције о злом лику и злог лика у роману *Весела вештица Ника и зла Кјара* Леле Стојановић” (283–300) Марије С. Недељковић јесу синтаксичке конструкције о злом лику и злог лика у роману за децу *Весела вештица Ника и зла Кјара*. У раду су издвојене доминантни реченични чланови којима се обликује и проширује приповедни дискурс. Приказани су модели простих реченица, као и систем независнослужених и зависнослужених реченичних модела. Показано је на који начин синтакса утиче на стил приповедања у роману за децу, како би се створило књижевно дело привлачно младим читаоцима. На основу резултата анализе ауторка закључује да су стилски подједнако ефектне и просте и сложене реченичне конструкције и да су творене с циљем да забаве и поуче најмлађе читаоце.

Рад „Let’s put smile on that face” : Мелодијско-акустичка карактеризација Џокера код различитих глумаца” Данице М. Јеротијевић Тишма и Марије Н. Јаневске (433–449) испитује различите акустичко-прозодијске параметре који карактеришу лик Џокера, антијунака и зликовца из филмова о Бетмену, а који су интерпретирали глумци Џек Николсон, Хит Леџер, Џаред Лето и Хоакин Финикс. Одабрани испитаници рангирани су глумце почев од најзлогбнијег, а на основу резултата анкете извршена је акустичка анализа релевантних снимака. Како би дочарали тражени лик у одређеној ситуацији, глумци су користили широк опсег фундаменталне фреквенције, односно кретања основног тона, варирање интензитета, темпо говора, брзину артикулације и паузе у говору.

У раду „The God of mischief: A case study of pictorial metaphors in comics” (451–464) Тамаре Н. Јаневске анализирано је како мономодалне ви-

зуелне метафоре могу послужити као адекватно средство за проучавање емотивног стања лика. На основу визуелних манифестација појмовних метафора и метонимија које се јављају у одабраном материјалу испитано је представљање једног зликовца у стрипу као облику визуелне комуникације. Дат је преглед забележених визуелних елемената, односно пренаглашених индекса и сликовних руна путем којих се исказују емоције попут беса, изненађења, туге, поноса, страха, презира, гађења и љубоморе. Добијени резултати упоређени су са језичким реализацијама појмовних метафора које наводи Кевечеш како би се утврдио степен сличности између визуелног и језичког модалитета.

Рад „Анализа понашања Серене Џој Вотерфорд из перспективе глаголског вида” (465–479) Катарине Б. Субановић бави се анализом понашања Серене Џој Вотерфорд, антагонисткиње дистопијског романа *Слушкињина прича*, из перспективе глаголског вида. Анализа је показала да је јунакињино понашање најчешће описивано употребом глагола у не-прогресивном презенту са значењем хабитуалности, чиме се њен живот и понашање перцепирају као статични, депресивни, предвидиви.

У раду „The Whore of Babylon versus Don Juan : Critical discourse analysis of gender promiscuity in english slang” (481–504) Јелене М. Јосијевић и Нине Ж. Манојловић анализирано је 65 енглеских жаргонизама за именовање промискуитетних особа – жена и мушкараца. 86% корпуса чинили су изрази који се односе искључиво на особе женског пола. Резултати анализе су показали да је промискуитет код мушкараца романтизован, оправдан, па и слављен, док су жене деградиране, осуђене, па и демонизоване ако раде исто. У раду је показано да су и дискурзивна и друштвена пракса не само родно пристрасне већ брутално злонамерне и немилосредне када је у питању формирање перцепција о женском промискуитету.

У раду „*Ammazza!* и још неке дијалекатске одлике пазолинијевског римског подземља” (505–514) Ане В. Петровић истражују се жаргонизми карактеристични за римски дијалекат којима се Пјер Паоло Пазолини служио приликом осликавања римског лумпенпролетаријата у периоду након Другог светског рата. Анализирано је неколико жаргонизама и указано на решења којима су прибегли преводиоци романа *Искусни момци* и *Жесток живот* на српски језик приликом превођења дијалектизама, будући да у српском језику не постоји средство којим се може представити разлика у дијалектима, која је италијанском читаоцу очигледна.

Рад „Средства и стратегије интензификације у говорима Бенита Мусолинија” (515–526) Јоване Д. Базић бави се анализом (пред)ратних гово-

ра Бенита Мусолинија. Испитују се стратегије интензификације при којима се различитим средствима постиже истицање неког дела исказа. Резултати анализе су показали да се најчешће употребљавају заменице за 1. лице једнине, као и наглашавање прилозима и придевима.

Предмет истраживања у раду „Вера у Бога, морал и шиба – језичко изражавање казни и прекршаја у *Устројенију гарнизоне војске* из 1839. године” (527–546) Наташе А. Спасић јесу преступи, грехови и казне у административном спису *Устројеније гарнизоне војске*. Свако одступање од прописаних канона и нарушавање реда и хијерархије са собом је повлачило казну. Оне су у раду разврстане према типу казне, починиоцу и степену озбиљности. Запажено је да је најзаступљенија смртна казна, ређе физичка, а само спорадично материјална или емотивна. Најчешћа функционалностилистичка карактеристика овог документа је реченица са слободном релативном реченицом уведену релативизатором *који*.

У раду „Језик заклетве као говорне народне умотворине: синтаксичко-семантички и лексички аспект” (547–559) Јулијане С. Деспотовић и Александре Д. Ракић анализиран је синтаксичко-семантички ниво језика заклетви, као и лексички слојеви који се у заклетвама јављају не би ли се утврдило како се у заклетвама исказује језик зла. Испитана је блискост језика заклетве са језиком заклетви блиских говорних умотворина, пре свега клетвом, полазећи од претпоставке да и на синтаксичко-семантичком и на лексичком нивоу ове говорне форме показују велике сличности. Корпус за истраживање сачињен је од неколико антологија говорних народних умотворина. Истраживање је показало да језик заклетве показује висок степен стабилности синтаксичко-семантичке структуре, која се огледа у употреби оптативних форми и партикула *тако* и *дабогда* као маркера закљичања. Такође је показано да се у заклетвама јавља устаљен лексички слој.

У раду „Говор мржње у коментарима на Инстаграму” (561–573) Исидоре З. Јакшић Перовић анализирани су облици и структуре говора мржње. Као корпус коришћени су коментари на Инстаграм страници *Курира*. Говор мржње у анализираном корпусу јавља се у виду позива на насиље, погрдних речи и израза и псовки. Главни елемент ових облика јесте опсцена лексика. Код употребе позива на насиље и псовки главни илокуцијски ефекат је агресија, док је код погрдних речи и израза то увреда. Говор мржње одражава стереотипизацију жена у српском друштву, која се односи на њихову инструментализацију и потчињеност.

У раду „Кроз форензичку лингвистику : преглед досадашњих радова” (575–590) Мирјане Р. Обрадовић и Арсенија М. Срећковића, којим се

завршава овај зборник, дат је преглед радова о форензичкој лингвистици који су до сада објављени на српском језику и(ли) у српским публикацијама с циљем да се осветле досадашња форензичко-лингвистичка истраживања, начини осврт на стање ове дисциплине у Србији и нагвесте даље могућности за истраживања ове врсте у нашој земљи.

Маја Тодоровић
(Косовска Митровица)

Марина Николић, Светлана Слијепчевић Бјеливук:
РЕЧНИК КОВИДА (ТЕМАТСКИ И АСОЦИЈАТИВНИ).
Београд – Нови Сад: Институт за српски језик САНУ–
Прометеј, 2022, 354 стр.

Пандемија вируса короне представља период који је битно утицао на човечанство и имао последице незапамћених размера. Он је условио да се живот одвија другачијим током, да се људи прилагођавају новим приликама, али и да се одрекну многих старих навика. Како се прилагођавало само друштво, тако се прилагођавао и језик, који је имао улогу да представи и објасни нове појмове. Тим поводом настао је и *Речник ковида (тематски и асоцијативни)* проф. др Марине Николић и др Светлане Слијепчевић Бјеливук, објављен 2022. године у издаваштву Института за српски језик САНУ и *Прометеја* из Новог Сада. Овај речник актуелних термина проистекао је као резултат истраживања у време пандемије и доноси системски попис и опис лексичких јединица насталих или популаризованих у време ковида-19. Поред тога, део речника посвећен је вербалним асоцијацијама које су настале као одговор на стимулусе повезане са овом темом.

С обзиром на природу пандемије и њен утицај на различите слојеве друштвено-језичких појава, овој области може се приступити интердисциплинарно. Осим ужих лингвистичких дисциплина, какве су лексикологија, стилистика, прагматика, анализа дискурса, грађа речника привлачи пажњу и залази и у домен психологије, социологије, комуникологије, етнологије, тако да се у њему може наћи мноштво података за социолингвистичка, психолингвистичка и когнитивнолингвистичка истраживања.

Изузев *Речи аутора* (стр. 5) и рецензија на дело (335–348), речник је структурно подељен на две засебне целине – *Речник ковида (тематски)* и *Асоцијативни речник ковида: од стимулуса ка реакцији*. Прва целина састоји се из неколико поглавља која нам могу приближити сам речник са неколико аспеката, а то су: *Предговор* (9–13), кога чине посебни поднаслови *Корпус* (14–15), *Речнички чланак* (15–19), *Правописни аспект*

(19–23), *Стилски и нормативни аспект* (23–26), *Порекло* (26–27), *Фемининитиви* (27–29), *Уместо закључка* (29–30), затим *Литература* (30–37) и *Техничке скраћенице* (37). У оквиру овог дела налази се и сам тематски речник (41–263). Другу целину чини асоцијативни речник, настао анкетирањем испитаника коришћењем различитих стимулуса на које су добијене извесне реакције. Овај део се такође састоји из неколико поглавља која дају одговоре на питања о настанку и структурирању одредница. Састоји се из: *Предговора* (267), у који су укључени *Историјат* (267–270), *Методологија испитивања* (270–273), *Структура одреднице* (273–274), затим *Литературе* (274) и дела *Асоцијације: од стимулуса ка реакцији*, односно самог текста речника (274–335). Такође, на крају књиге налазе се краће биографије ауторки (349–350). Корпус за грађу речника чини материјал ексципиран из штампаних и електронских медија, али и са друштвених мрежа. Како се у самој књизи наводи, извори нису смели бити старији од 2020. године, односно од тренутка бележења првог случаја особе заражене вирусом. Лексичке јединице које се налазе у тематском речнику сакупљане су мануелно, али и аутоматски, коришћењем савремених платформи Sketch Engine и BigBoxData, док су одреднице за асоцијативни речник прикупљене анкетирањем помоћу платформе Гугл (ауторке наводе и детаље анкете и њеног спровођења на странама 270–273).

У *Предговору* тематском речнику јасно се истиче да су повод за конституисање оваквог речника – промене у лексичком систему изазване појавом вируса. Уочено је да медицинска термилошка и специјална лексика полако бива све заступљенија у медијском и јавном дискурсу, што, у крајњем случају, доводи до појаве нових речи, позајмљивања страних, али и до проширења или промене постојећег значења лексема. Значајан је и осврт на неотермине који настају у процесу неологизације, а ауторке као меродаван пример наводе процес детерминологизације назива вируса: „[...] *ковид* је настао из вишелексемне јединице *coronavirus disease 2019*, да би потом постао акроним *COVID-19*, затим је постао званичан назив болести *ковид 19*, па кад се довршио процес детерминологизације само *ковид*, врло често употребљен као синоним речи *корона*, и на крају и творбени формант *ковид-*)” (стр. 11). Оно што овај предговор чини изузетно комплексним и комплетним јесте детаљно описивање грађе са различитих аспеката који нас уводе у саму садржину тематског речника. У одељку *Корпус* дат је детаљан извештај о изворима грађе и начину њиховог прикупљања. Грађа је сакупљана комбинацијом традиционалног и савременог. Један део потиче из дневника и тематских, али и сатиричних емисија на телевизијама са националном фреквенцијом, Јутјуб снимка конференција за штампу Кризног штаба, и том приликом примење-

но је мануелно записивање. Други, највећи, део прикупљен је помоћу платформи Sketch Engine и BigBoxData, задавањем најфреквентнијих и кључних речи (ковид, коронавирус, вакцинација итд.). У одељку *Речнички чланак* ауторке нам ближе представљају микроструктуру речника, односно начин навођења одредница, које су акцентоване, граматички одређене и дефинисане на одговарајући начин. Оно што додатно обогаћује овај речник јесте навођење примера употребе датих лексема у одређеном контексту. Важно је напоменути да су сви примери наведени оригиналним писмом и графијом, па у речнику наилазимо на делове текста записане и ћириличним и латиничним писмом. Наведен је један од примера из речника:

вирулентност (вирулентност) ж мед. биол. способност заразних микроорганизама да изазову болест, заразност; вируленција.

Na početu epidemije koronavirusa uglavnom su, podseća, bili slučajevi sa težom kliničkom slikom, a kako vreme odmiče, sve češće su blage kliničke slike, ima čak i asimptomatskih slučajeva. To znači da je virulentnost SARS-KoV-2 oslabila (rts.rs, 19. 5. 2020); Kazao je da je utisak da se virulentnost oslabila, odnosno sposobnost virusa da izazove bolest (beta. rs, 15. 4. 2020); Nadanja da će toplo vreme i ultravioletno zračenje ublažiti virulentnost virusa pokazala su se preteranim (021.rs, 7. 7. 2020).

Изузетан значај овог предговора лежи и у постојању делова са поднасловима *Правописни аспект*, *Стилски и нормативни аспект* и *Порекло*. У њима ауторке говоре о правописним решењима приликом бележења одредница, о тематској разноврсности и стилској маркираности, али и о самом пореклу лексема. Када је у питању правописна норма, можда највише пажње привлачи писање назива вируса, где се бележи велика неусаглашеност у погледу графије. И поред тога што се Одлуком одбора за стандардизацију српског језика препоручује писање назива *вирус корона*, ауторке су се одлучиле за састављено писање назива *коронавирус*. Ипак, у речнику можемо наићи на одреднице *коронавирус* и *вирус корона*. Посматрано са стилског аспекта, ауторке наглашавају да већина речи потиче из медицинске терминологије, ширећи свој домен употребе у свакодневном говору. То је условило и стварање неологизама мотивисаних већ постојећом лексиком. Такође, коришћени су и квалификатори *колокв.*, *пеј.* за емоционално-експресивно маркирану лексику:

кѢронзйван, -вна, -вно колокв. оказ. који има позитиван резултат теста на коронавирус; ковидпозитиван.

У овом делу књиге нарочито се истиче поднаслов *Фемининативи*, где су ауторке направиле кратак осврт на употребу родно осетљивог језика у јавном дискурсу, наводећи социјалне фемининативе наспрам полно неутралних социјалних маскулатива. Овде се скреће пажња на диску-

табилну творбу фемининатива од именица на -лог, наводећи примере *ви-ролошкиња, вирусолошкиња, епидемиолошкиња*. Зато оне предлажу нормативно оправдане називе *вирулогиња, вирусологица, епидемиологиња*, који су у складу са правилима творбе речи у нашем језику, у покушају да афирмишу принцип родне равноправности у језику.

И поред свега реченог у *Предговору*, ваља направити кратак осврт на сам тематски речник. У њему је обрађено преко четири стотине одредница, једночланих и вишечланих, акцентованих и распоређених азбучним редоследом. Када су у питању једночлане јединице, прикључени су им граматички квалификатори или пак флективни наставци који упућују на врсту речи. Дефиниције су описне, а њима су додати и примери употребе израза, што додатно објашњава појам који се дефинише. Речник је тематски изузетно разноврстан и садржи изразе из медицинске, епидемиолошке и имунолошке терминологије, али има и нових речи и израза. Како саме ауторке наводе, приликом израде речника држале су се конкретних циљева: (1) дати дефиниције које ће бити доступне широј јавности (те тиме олакшати разумевање рецепијетима јавног дискурса, али и учесницима у њему); (2) дати правописне препоруке за нове појаве; (3) забележити лексичке и правописне појаве и промене индуковане пандемијом (стр. 13).

И друга целина ове књиге започета је поглављем *Предговор*, у ком се подробно објашњава методологија испитивања и њени резултати. На самом почетку презентован је асоцијативни метод преузет из психологије, којим је начињен корак ка интердисциплинарности и развоју посебне гране лингвистике – психолингвистике. У одељку *Историјат* приказано је како се тај метод појавио и укоренио у нашој лингвистици, као и колики је значај његове примене. Нарочито је важна наведена дефиниција асоцијације у лингвистици Предрага Пипера, који под асоцијацијом подразумева „однос између представе и садржаја језичких знакова” (стр. 267). У делу под поднасловом *Методологија испитивања* дат је детаљан опис спровођења анкете, као и њених резултата. Наводи се да је анкету на платформи Гугл попунило 300 испитаника: 242 женског пола и 58 мушког пола. Такође се наводе и проценти заступљености старосних група и статуса (ученик основне школе, ученик средње школе, студента, запослени, незапослени, пензионер). Како је већ објашњено у књизи, стимулуси су подељени на основу два критеријума – тематски критеријум и критеријум опште употребе. У одељку *Структура одреднице* појашњено је на који начин су асоцијације класификоване и распоређене у асоцијативном речнику. Дакле, сам асоцијативни речник урађен је по азбучном поретку, у ком је најпре дат стимулус, а затим асоцијати са својом фреквенцијом (број испитаника са истим асоцијатом). Како ауторке наводе,

овај речник није резултат језичке слике света (само) говорника српског језика, већ српског народа као дела „глобалне заједнице”. Зато овај речник, приказујући постојање културних стереотипа, од посебног је значаја и за психологе, етнологе, теоретичаре културе итд.

Књига *Речник ковида (тематски и асоцијативни)* проф. др Марине Николић и др Светлане Слијепчевић Бјеливук представља један значајан лексикографски подухват, који Институт за српски језик САНУ придружује великим европским и светским институтима који су се бавили променама у лексици у доба пандемије. Истовремено, начињен је и велики корак на пољу домаће лингвистике, јер ова књига представља велики допринос српској неолошкој лексикографији. Овај речник изразито актуелне лексике не ограничава своју употребу искључиво на људе из сфере лингвистике и лексикографије, већ је приступачан и разумљив и широј публици. Обједињујући две врсте речника, књига дефинише изразе из стручних терминологија, објашњава значења страних речи које су се усталиле у нашем језику доласком вируса, али пред публику доноси и неологизме настале у доба пандемије. Такође, пружа релевантне податке о творби, лексикологији и неологији, у чему лежи комплексност овог подухвата.

Ана Крстић
(Београд)

Сарадници Института за српски језик САНУ (уредник др Светлана Слијепчевић Бјеливук): ПОЈМОВНИК СРПСКИХ ЛИНГВИСТИЧКИХ ТЕРМИНА

Појмовник српских лингвистичких термина објављен је 2023. године у издаваштву „Прометеј”, Нови Сад, као књига 11 из едиције РЕЧНИЦИ. Наиме, Појмовник је резултат двогодишњег рада на пројекту Одсека за стандардни језик Института за српски језик САНУ. Уредник Појмовника је др Светлана Слијепчевић Бјеливук, виши научни сарадник Института, а аутори су сарадници са различитих одсека Института, и то: др Марина Николић, др Весна Ђорђевић, мср Јанко Ивановић, мср Милица Рабреновић и мср Јована Иваниш са Одсека за стандардни језик; др Јована Јовановић, др Слободан Новокмет, др Анета Спасојевић и др Бојана Томић са Одсека за лингвистичка истраживања савременог српског језика и израду Речника САНУ; др Јелена Јанковић са Етимолошког одсека; др Ивана Безрукова са Старословенистичког одсека; мср Миљана Чопа са Дијалектолошког одсека.

Појмовник се састоји од предговора, речничког дела, пописа коришћених извора и литературе, као и краћих биографија уредника и аутора, а на самом крају се налазе и изводи из рецензија¹.

У предговору Појмовника уредник објашњава да је циљ пројекта био израда специјалног академског речника, који би садржао термине из конкретних језичких области, а разлог за израду оваквог речника проникао је из велике потребе да се досадашњи речнички корпус обогати новим и актуелним терминима, као и да се они адекватно стандардизују. Истиче се да је пре саме израде консултована одговарајућа лексикографска литература, што се и примењује у Појмовнику, имајући у виду да начелно

¹ Рецензенти су следећи: проф. др Милош Ковачевић, проф. др Софија Милорадовић, проф. др Жарко Бошњаковић, проф. др Божо Ђорић, проф. др Милан Стакић, проф. др Никола Рамић, проф. др Михаило Шћепановић, проф. др Вељко Брборић, проф. др Јасмина Московљевић Поповић, проф. др Слободан Павловић, проф. др Ана Јањушевић Оливери, проф. др Милан Ајцановић, проф. др Блаженка Мартиновић, доц. др Александра Лончар, др Ђорђе Оташевић, др Марина Спасојевић.

слиеди стандардну форму термилошког речника. Потом су описане фазе рада на Појмовнику, при чему је на почетку одабрано 900 лингвистичких термина, за чије подробније одређивање је било неопходно истражити незаобилазне канонске изворе (енциклопедије, речници, граматике), али и исцрпну и актуелну литературу из различитих језичких области како домаћих тако и страних аутора.

Битно је истаћи да постоји и електронска верзија Појмовника², која је и азбучно и тематски организована, док за штампану верзију потоња опција није могућа, али је зато сав попис литературе прегледно дат на крају издања.

Што се тиче структурирања самих одредница унутар Појмовника, оне су сачињене од: назива одреднице, етимологије, описа и општег дефинисања појма, синонимних варијанти, затим факултативних ставки, попут типологије и класификације, као и неизоставних елемената, попут примера, испоређења и тематске области. Последња, тематска област, наводи се на основу тога којој ужој области припада термин (нпр. термин *комбинована творба*, област дериватологија), али и на основу припадности више области (нпр. термин *морфема*, области: дериватологија, морфологија, општа лингвистика). Такође, већ поменута намера да се у Појмовнику стандардизује терминологија огледа се, између осталог, у употреби упућивачке скраћенице *в. (види)*, чиме се указује на то да је један термин адекватнији од другог (нпр. *актуелни квалификатив в. предикативни атрибут; творбени шав в. творбена граница*).

Из пописа појмова изостају неки који су спорадично употребљавани у литератури, а више је пажње посвећено оним за које се кроз претходна истраживања показало да их је било теже дефинисати. Уредник у предговору истиче да се при изради кретало од центра ка периферији, односно од прототипичних термина ка мање фреквентним. Занимљиво је то и да су неки термини толико детаљно обрађени да је у једној одредници обухваћен преглед претходних научних бављења, како би се дао један целовитији предлог дефинисања датог појма. Тако посебно привлаче пажњу темељно обрађени глаголски облици, те је, примера ради, термин *аорист* представљен из морфолошког угла (начини грађења, наставци), али из семантичког, у коме су поменута и примером илустрована различита његова значења, од основог до релативног и модалног значења. Морфосинтаксички термини такође завређују пажњу због прегледне класификације и анализе. Стога се под одредницом *инструментал*, поред основних дефинисања, могу наћи његове морфолошке карактеристике у једнини и множини, као и исцрпна подела инструментала на основу син-

² <https://www.lingvistickitermini.rs/> (линк ка електронској верзији Појмовника)

таксичке функције. Ни у области лексикологије не изостају богата разјашњења појединих термина, као што је *лексика*, која је сама по себи широк појам, али је у Појмовнику прегледно описана и класификована на основу Радовановићевих категорија употребног раслојавања.

Појмовник одликује велика и детаљна посвећеност области творбе речи, и ако се узме у обзир да се појмовна одређења и класификације у литератури која се бави дериватологијом врло често не подударају, може се рећи да су њихова систематизација и прецизнија дефинисања у овом речнику од великог значаја за српску лингвистику. Илустрације ради, под термином *сложеница* могу се наћи ужи термини, односно подтипови, у зависности од критеријума, и то: синтаксичког, семантичког и морфолошког, а свака је подела поткрепљена репрезентативним примерима.

Оно што Појмовник нарочито чини актуелним, јесте остварење главне мотивације за његов настанак, а то је укључивање термина који се досад нису обрађивали у српским лексиконима и енциклопедијама, попут: *језичка анксиозност*, *амперсанд*, *неостандард* и сл., а новији термини се могу наћи и као синоними одредница, нпр. *балканистика* као синоним *балканологије*.

Уколико се узме у обзир употребна функција Појмовника, можемо слободно да кажемо да је она веома широка, јер је конципиран тако да је погодан и за лингвисте, што се огледа у научном уважавању актуелних лингвистичких доприноса при обради сваког термина, али и за школску примену, што се види у селекцији области које се изучавају у школама. На крају, или можда пре свега, *Појмовником српских лингвистичких термина* може се служити свако ко жели да на један концизан, али врло темељан и прецизан начин разјасни недоумице око дефинисања најважнијих лингвистичких појмова у српском језику.

УКРАТКО

Голуб Јашовић: СУБСТАНДАРДНА ЛЕКСИКА
У ПОЕЗИЈИ СРБОЉУБА МИТИЋА. Пожаревац –
Београд: Друштво за српски језик и књижевност за
Браничевски округ – Филип Вишњић, 2023, 215 стр.

Књига се састоји од два дела: теоријског и лексикографског.

У првом тексту у књизи – „Субстандардне језичке јединице у поезији Србољуба Митића” (7–25) – Голуб Јашовић анализира субстандардне језичке јединице у тексту песама Србољуба Митића, посебно његове дијалектизме и дијалекатску лексику.

У раду „Оними у песама Србољуба Митића” (26–30) анализирана је ономастичка грађа ексцерпирана из објављених књига песама Србољуба Митића. Пописана ономастичка грађа класификована је у две групе: аутентична, права и неаутентична или привидна имена. Аутентична или права имена даље су класификована у следеће групе: антропонимију, топонимију, етонимију, планетонимију, теонимију, зоонимију, галонимију и хремотонимију, а ове даље у више подгрупа.

У „Речнику онима” (31–41) ексцерпирана грађа разврстана је азбучним редом.

У раду „Лексема змија и сродни називи у поезији Србољуба Митића” (43–48) лексеме везане за змије класификоване су у десет група: врсте змија, њихов изглед и облик, делови тела, кретање змија, понашање змија у сусрету са човеком, отровност, метафорски називи, фразеологизми, неологизми, остало.

Србољуб Митић спада у српске песнике који су тежили посебном стилском изразу, необичном језику, што су најчешће постигали стварањем нових речи за именовање нечега што раније није било именовано или су пак постојећим речима мењали форму и/или их употребљавали са новим значењима. Зато не чуди што се у раду „Семантика и структура неологизама у поезији Србољуба Митића” (49–62) анализирају чак 1.352 лексеме.

Лексикографски део, „Речник неологизама и других субстандардних облика” (63–184), заузима нешто више од половине књиге. Речнички чланак састоји се од одреднице, наведеног стиха у коме се одредничка реч среће, те скраћенице извора и броја странице.

брегуша, ж

До ове проклете кише обрађивали смо земљу/Обрађивали смо
хумусе масне и грончу киселу/Песковиту брегушу и тамну утрин-
ку/Преоравали смо жуту иловачу и црну тресетницу

ДС 12

После лексикографског дела књиге налазе се биографски подаци
Голуба Јашовића (187–188), рад Славице Јовановић „Стиг као експонен-
цијални метафизички простор у поезији Србољуба Митића” (199–201),
рецензија Емилије Рецић Мирковић (203–204), „Извори” (207–208), „Ли-
тература” (209–213) и резиме на енглеском језику (214).

Ђорђе Оташевић (Београд)

Голуб Јашовић: ОНОМАСТИКА ГОРЊЕ ТОПЛИЦЕ.
Косовска Митровица – Куршумлија: Филозофски
факултет Универзитета у Приштини, Косовска
Митровица – Народна библиотека Куршумлија, 2022,
737 стр.

Уводни део књиге садржи следећа поглавља: „Уводне напомене” (5–6), „Прикупљање грађе” (6–9), „Географски положај и границе” (9–12), „Горња Топлица у прошлости” (13–18), „О становништву” (19–31), „Духовни живот” (31–33), „Образовање и култура” (34–35), „Привреда” (35–36), „Досадашња дијалектолошка и ономастичка проучавања” (37–53).

У поглављу „Прикупљање грађе” аутор наводи да је комплетну ономастичку грађу у околини Куршумлије почео да бележи 1996. године у селима Горња и Доња Мекуљана и Данковиће. Прикупљање ономастичке грађе отпочето је на основу инструкција академика Павла Ивића и проф. Светозара Стијовића и принципима Одбора за ономастику Српске академије наука и уметности. На терен је аутор одлазио два пута годишње, боравећи од двадесет до тридесет дана. До 1999. године прикупљен је и забележен комплетан ономастички материјал, али је после рата 1999. године део забележеног материјала остао у Приштини па је аутор био принуђен да нека села посети поново „ради комплетног пописа, а неке пунктове ради допуне и провере раније записаних назива”, што је и учинио почетком јула 2006. године.

У главном делу књиге („Ономастичка грађа”, 55–714) ономастичка грађа представљена је по селима. Представљање грађе је типско. Назив села написан је масним словима, на средини. Испод њега, у загради, поново је наведен назив села, али овога пута акцентован. Испод назива, такође центрирано, наведени су етници и ктетици. О селу се наводе бројни подаци. Следи топонимија тог села, антропонимија (породични надимци, презимена, мушка лична имена, женска лична имена, мушки хипокористици, женски хипокористици, мушки лични надимци, женски лични надимци).

БАБИЦА

(Бабица)

Етник: Бабичанин, Бабичанка. Ктетик: бабицки, бабички

Село припада месној заједници Мерћез, има четрдесет кућа. Подељено је на засеке: Равно Брдо, Шубар и Пецаци. Простире се по долињским странама Бабичке реке, десне саставнице Топлице. Удаљена је тридесет четири километра северозападно од Куршумлије. [...]

У селу постоји четвороразредна основна школа која је постојала још у турско време. Деца у пети разред иду у суседно Блажево, удаљено једанаест километара од Бабице. Становништво је староседелачко, даље порекло везује за Црну Гору. [...]

Село је електричну струју добило 1983. године. [...]

ТОПОНИМИЈА

Алџксицка воденица, в. воденица.

Ћрсин пџток, в. поток.

Ћрсина њива, в. њива.

Бабин пџток, в. поток.

Бабичка планина, огранак Копаоника, планински врх висок око 1200 метара.

[...]

АНТРОПОНИМИЈА ПОРОДИЧНИ НАДИМЦИ

Бабићи, надимак породице Миловановић.

Вџлићи, надимак породице Исаиловић.

Вујићи, надимак породице Илић.

[...]

ПРЕЗИМЕНА

Алексић, презиме једне породице. Седам кућа су се иселиле у Бановце код Београда и једна у Ниш. Били су једна кућа са Миладиновићима, Николићима и Младеновићима. Слава Свети Ил`ија. Информатор Алексић Љубинко Бикан, рођен 1949.

[...]

Након „Ономастичке грађе” следе „Биографски подаци” Голуба Јашовића (713–714) и блок „О књизи рекли” (715–727), с рецензијама рукописа Недељка Богдановића, Љубисава Ћирића, Јованке Радић и Драгана Радовановића. Књигу завршавају списак коришћене литературе (728–734), „Списак информатора” (735–737) и карта на којој су осенчена села обрађена у књизи (738).

Ђорђе Оташевић (Београд)

Проф. Божидар Ђевори: РЕЧНИК ТОПОНОМАСТИКЕ
ТОПЛИЦЕ : ИСТОРИЈСКО-ГЕОГРАФСКИ ПОМЕНИК
О ЕТНИЧКИМ ПРОМЕНАМА ДО КРАЈА XIX ВЕКА.
Прокупље: Народна библиотека „Раде Драинац” –
Историјски архив „Топлице”, 2023, 313 стр.

Уводни део књиге садржи три целине: „Уводна реч аутора” (V–XXIII), „Извод из Речника топонимастике Топлице (историјско-географски поменик о етничким променама)” (XXV–XXIX), и „Извод из рецензије” мр Мирослава Поповића (XXXI–XXXII).

У „Уводној речи аутора” наведено је да је представљени топонимастички материјал прикупљен осамдесетих година прошлог века, с циљем да прикупљена грађа послужи утврђивању историјских карактеристика појединих села. „Микротопоними су бележени ширим контактом са становницима насеља која су била предмет истраживања. За велики број насеља атарска имена су забележена и проверена посредством тапијарних докумената и хроника села. Обиласком на терену вршена је провера са знања и узимана су најбоља решења код утврђивања порекла топонимистског материјала. У истраживању топонимастике топличких села коришћени су и други извори: пописи, литература, речници, енциклопедије, историјске и војне карте” (V–VI).

„Речник” заузима централни део књиге (33–283).

Речнички чланци су неједнаке дужине. Чланци чије су одреднице називи села најчешће су знатно дужи од осталих, а поготово су обимни чланци чија је одредница назив већег места – чланак с одредницом *Блаце*, на пример, заузима целу страницу, док је чланак с одредницом *Прокупље* од њега два и по пута обимнији.

АВРАМОВ ЗАБРАН, шума код села Ргаје.

РАВНИНЕ, потес код села Вича.

АДАМОВА ЧУКА, вис (800 м) окомитих страна, код села Мирница.

ЗЛАТА, село код Житног Потока. У римско доба насеље је било чвориште путева. Од Ad Fines ишло се на Пусту Реку, Јабланицу и Ветерницу, преко Доњег Статовца на Злату. Од Намтеум-а кретало се преко Бучинца, утврђене Пасјаче, ка Злати. Један пут је водио од Злате на Бојник преко Пчелице, Рујковца и преко Мркоње на утврђење Vicianum (Приштина). Кретање римске војске и путника штитила је посада из утврђења које се налазило из-

међу река Златне и Мачинске. Злата је као насеље егзистирало у српској средњовековној држави. Кад су Турци први пут освојили Топлицу затекли су 9 хришћанских домова у Злати. Средњовековном насељу Злата одговара садашње насеље Злата. У 1516. години пописао је 56 српских домова, а 3 куће биле су насељене муслиманима. Број становника нагло се смањио 1536. године бекством раје (8 српских кућа). Средином XIX века Арбанаси су насиљем протерали Србе и узурпирали њихову земљу. Откупивши земљу одбеглих Арбанаса, 25 породица из Власине стекло је нови завичај (Петровићи, Срећковићи, Вучковићи, Јовановићи).

Након „Речника” је одељак „Dare alcui litteras” (285–307), где су наведена имена становника Куршумлије у периоду од 1889. до 1902. године (287–289), имена становника Прокупља крајем XIX века (289–303), насељеници Блага крајем XIX века (303), као и насељеници неколико других места у истом периоду.

На крају књиге су „Литература и извори” (309–310), „Реч уредника” (311–312) и „Белешка о аутору” (313).

Ђорђе Оташевић (Београд)

ХРОНИКА

Милош Ковачевић, Стана Ристић, Данко Шипка, Маргарита Чернишева, Ивана Лазић Коњик, Ненад Ивановић

АКТУЕЛНИ ПРОБЛЕМИ У ЛЕКСИКОГРАФИЈИ И ЛЕКСИКОЛОГИЈИ

Промоција међународног научног зборника
„Лексикографија и лексикологија у светлу актуелних
приступа” (2021) Института за српски језик САНУ,
одржана 14. 9. 2023. год.

У Римској дворани Библиотеке града Београда 14. септембра 2023. представљен је зборник научних радова *Лексикографија и лексикологија у светлу актуелних проблема*. Промоцију је, у име директора Института за српски језик, отворио др Неђо Јошић, заменик директора и руководиоца институтског Одсека за лингвистичка истраживања савременог српског језика и израду Речника САНУ. На промоцији су говорили: проф. др Милош Ковачевић, проф. др Данко Шипка, др Стана Ристић, научни саветник, др Ивана Лазић Коњик, научни саветник и др Ненад Ивановић, виши научни сарадник. Модератор промоције била је др Јована Јовановић, научни сарадник, секретар Зборника.

У прилогу су текстови говорника са промоције и текст проф. др Маргарите Чернишеве који је прочитан на промоцији.

Проф. др Милош Ковачевић
Филолошки факултет, Београд

Србистика се данас изучава на србистичким катедрама (одсецима, департманима) филозофских и/или филолошких факултета у Србији, Републици Српској и Црној Гори. На факултетима је научно изучавање србистичких садржаја комбиновано са наставним, што ће рећи да факултетима није једини циљ научно истраживање него и наставно преношење научних садржаја. Као наставно-научним установама термилошки је факултетима као примарније предодређено преношење од „добивања” научних садржаја.

Ово изрекох због Института за српски језик САНУ, који је једина искључиво научна лингвистичко-србистичка установа у Срба. Научним

посленицима на Институту је зато и једини задатак научно истраживање србистичких садржаја. И то пре свега оних темељних, оних које лингвиста-појединац, и да хоће, не може сам ни вршити ни извршити. А међу тим Институтовим великим србистичким подухватима, издваја се *Речник српскохрватског књижевног и народног језика*, чију је израду иницирао Стојан Новаковић још крајем XIX века, а чија израда континуирано тече нешто више од шездесет година. То је речник који је и на понос и на својеврсну „срамоту” Института за српски језик САНУ, на срамоту чак више САНУ него самога Института за српски језик. На понос – због квалитета израде, због задовољења преких србистичких не само лексикографских потреба. На „срамоту” – због тога што Институт за српски језик и Српска академија наука и уметности израђују не српски него српскохрватски речник. Дакле, израђују речник непостојећег језика, као да се стиде дати му српско име – јер је он и по грађи (која је сва штокавска, а зна се, чак је то и П. Ивић експлицитно написао, ко су били штокавци у Вуков[ск]о и предвуковско време!!) и по својим извођачима – само и једино српски речник!

Но, овде није место, иако јест прилика, да се о томе шире говори. Прилика јесте зато што је ова промоција посвећена делу лексикографско-лексиколошког рада Института за српски језик САНУ. По бројним лексикографским публикацијама, по бројним радовима његових упосленика Институт се доказао као водећа лексикографско-лексиколошка институција у Срба. Томе је показатељ и зборник који данас представљамо. То је тематски зборник научних радова *ЛЕКСИКОГРАФИЈА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА У СВЕТЛУ АКТУЕЛНИХ ПРОБЛЕМА*. Зборник је проистекао из истоименованог међународног научног скупа, и врло је обиман, има чак 1166 страница текста. Структура самога зборника одговара структури скупа, јер су радови тематски или изведбено разврстани у поглавља, најпре на основу тога који су представљали пленарна предавања, а онда према тематској блискости. Тако су сви радови, а њих је шездесет и један (61), у овом тематском зборнику разврстани у следећих шест поглавља:

1) *Пленарна излагања*, којих је било три, а аутори су били из Пољске (Јежи Бартмињски), Русије (Маргарита Чернишева) и Србије (Стана Ристић);

2) *Дескриптивна лексикографија и лексикографски језик*, са 13 радова, од којих три потписују страни слависти из Русије, Бугарске и САД; унутар овог поглавља издвојено је потпоглавље „Фразеологија и фразеолошки речници”, са два славистичка рада, с тим да једном аутор србиста, а друге две бугаристкиње;

3) *Историографија*, са три потпоглавља: а) „Историјска лексикографија и лексикологија”, које чини девет радова, с тим да су аутори два

рада руски лексикографи, б) „Етимолошки речници” је потпоглавље које чине два рада један србистички, један бохемистички, и в) „Дијалектологија и дијалекатски речници”, потпоглавље је са пет србистичких лексиколошко-лексикографских радова;

4) *Неографија и нове појаве у лексичком систему*, чини шест радова, од којих један потписује словениста;

5) *Лингвокултурологија и концептологија*, поглавље је које је разделено у два потпоглавља: а) „Когнитивна лексикографија”, са шест радова од којих три потписују домаћи, а три страни лексикографи, б) „Асоцијативна лексикографија”, потпоглавље је које чине три србистичка лексикографска рада;

б) *Специјални речници*, поглавље је разделено у пет потпоглавља: а) „Граматички речници”, које чине четири србистичка рада, б) „Семантички речници”, које чине два србистичка рада, в) „Терминолошка лексикографија”, које чине три србистичка рада, г) „Школска лексикографија”, које чине два рада, с тим да је једном аутор србиста, а другом словениста, и д) „Речници писаца”, које доноси један, последњи србистички рад у зборнику посвећен „проблеми израде речника писца на примеру књижевности на дијалекту Драгослава Михаиловића”.

Тематски зборник научних радова *ЛЕКСИКОГРАФИЈА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА У СВЕТЛУ АКТУЕЛНИХ ПРОБЛЕМА* у издању Института за српски језик САНУ, а под уредништвом троје еминентних србистичких лексикографа и лексиколога: Стане Ристић, Иване Лазић Коњик и Ненада Ивановића, представља значајан допринос како србистичкој тако и словенској лексикографији и лексикологији. По броју еминентних учесника како из Србије тако и из осталих словенских земаља, по броју у анализи укључених питања, по броју како разрешених тако и отворених лексикографских и лексиколошких питања – овај монографски тематски научни зборник готово да је јединствено научно дело. Овај тематски зборник пружа најбољу слику садашњег стања и научног виђења статуса лексикологије и лексикографије, како српске тако и словенске и светске. Зато ће он бити незаобилазна литература у свим будућим лексикографским и лексиколошким србистичким, шире словенским и светским истраживањима.

Тематски зборник научних радова *ЛЕКСИКОГРАФИЈА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА У СВЕТЛУ АКТУЕЛНИХ ПРОБЛЕМА* доноси укупно 61 рад, чији су аутори лексиколози и лексикографи из различитих словенских земаља, највише, нормално, из Србије, с тим да више од трећине, чак 22 рада, потписују слависти из других словенских земаља. Таквим учешћем страних слависта на једноме скупу, и у једноме зборнику, мало се који филолошки тематски зборник штампан не само у Србији него у

било којој словенској земљи – може похвалити. Још посебно када се погледају имена учесника: то су најрепрезентативнија или међу најрепрезентативнијим именима словенских лексикографа и лексиколога. Кад се погледају само наслови поглавља и потпоглавља ове монографије као тематског зборника, види се да зборник покрива сва поддисциплинарна подручја лексикологије и лексикографије: и дескриптивну и когнитивну лексикологију и лексикографију и њихов метајезик, и историјску лексикологију и лексикографију, и неографију, а посебно проблематику свих типова речника – описних, историјских, дијалекатских, термилолошких, школских граматичких, идиолокатских. Сви радови заступљени у зборнику, који за анализу имају различите аспекте датих општијих (под)тема, припадају научним радовима, и то двама типовима научних радова: или оригиналним научним радовима, или прегледним научним радовима, с тим да је првих знатно више него других. Сви радови написани су уз поштовање строгих методолошких норми израде научних лингвистичких радова. И сви употпуњују слику садашњег стања и научног виђења статуса лексикологије и лексикографије, како српске, тако и словенске. Вредност радова на својеврстан начин потврђују имена 80 у зборнику наведених рецензената, угледних србиста и слависта.

Једном речју, зборник *ЛЕКСИКОГРАФИЈА И ЛЕКСИКОЛОГИЈА У СВЕТЛУ АКТУЕЛНИХ ПРОБЛЕМА* један је од најзначајнијих филолошких зборника штампаних у Србији, уз зборник *СЛОВЕНСКА ТЕРМИНОЛОГИЈА*, који је нешто раније такође штампао Институт за српски језик САНУ. Зато је овај зборник на понос и српске лексикографије и лексикологије, али и на понос Института за српски језик САНУ, као најзначајније ненаставне научне институције код Срба.

Др Стана Ристић, научни саветник
Институт за српски језик САНУ, Београд

У садржају зборника под насловом *Лексикографија и лексикологија у светлу актуелних проблема* (Београд, 2021) уз многе теме међу најактуелнијим показала се тема примене информационе технологије у лексикографији и лингвистичким истраживањима. Из наведене области представљени су досадашњи резултати, постављена нека отворена питања и дати предлози за њихово решавање. Истакнуте су предности које ова примена омогућава у смислу убрзавања и ефикасности рада на новим пројектима и унапређењу рада на започетим пројектима, као и аутоматској претраживости обрађеног лексикографског материјала. Од нових пројеката представљена је израда електронских речника или електрон-

ских језичких база, онлајн речника савременог језика, језичких и речничких портала, електронских база дигитализованих извора и др., као и процес дигитализације језичких ресурса започетих тезаурусних речника (скенирање и анотација лексичке грађе, аутоматска обрада података, екстракција дефиниција и њихово моделирање, могућа евалуација резултата на одређеном типу дискурса).

Неке предности електронске лексикографије показане су на могућности истраживања и анализе функције допунских историјско-културних информација директних или посредних у области позајмљеница и формирања посебне зоне речничког чланка у електронском речнику са коментарима који омогућавају тачно одређивање семантике и пута којом је позајмљеница стигла из језика даваоца у језик прималац. Значај наведених историјско-културних информација или лингвокултуролошких коментара ширег контекста истакнут је у изради преводних или вишејезичких речника, као и у представљању хапакса у старословенском лексичком систему. У последњем случају истакнута је важност примене принципа контекстуалности у свакој од издвојених методолошких процедура, усмерених на расветљавање деетимологизоване творбено-морфемске структуре и непрозирног значења хапакса. Посебна пажња посвећена је неологизмима и окازیонализмима у свакодневном језику и у језику електронских медија и истакнут је и њихов периферни статус у лексичком систему савременог језика.

У вези са проблемом дефинисања лексичког значења и избора дефиниције у смислу корисничке ефикасности, издвојена су два типа дефиниција, које доминирају у савременој теоријској и практичној лексикографији: краћа структуралистичка, таксономска дефиниција сведена на нужне и довољне (дистинктивне) елементе садржаја и когнитивна дефиниција проширена на избор најтипичнијих разликовних елемената и свих карактеристичних (стереотипних) особина, које одговарају језичкој слици појма. Нови тип проширене или отворене когнитивне дефиниције није примењив у дескриптивној лексикографији. Зато се савремена лексикографија когнитивистичког усмерења окренула трагању за новим начинима дефинисања лексичког значења, који би на садржајном плану био заснован на принципу еквиваленције дефиниендума и дефиниенса, чиме би се постигла оптимална исцрпност у представљању језичке слике појма са језгреним, периферним и пријезичким елементима. На структурном плану ипољава се тежња да дефиниција буде што краћа, једноставнија и разумљивија како би имала универзални карактер.

И у другим сегментима лексикологије и лексикографије постављају се и решавају многа актуелна практична и теоријска питања. Занимљиво је питање о улози синхроније и дијахроније не само у историјској де-

риватологији, него и у творби уопште и у изради творбених речника. У већем броју радова из историјске лексикографије и лексикологије релативизује се и истиче условно разграничење између синхроније и дијахроније. Аргументи за такав став нађени су у речничкој пракси, у којој се на сваком кораку фазне обраде лексичке грађе описују чињенице засноване на принципима реконструкције облика или садржаја, као основним операционим принципима дијахроније. Шире гледано, и с обзиром на континуитет у развоју научне мисли, намеће став о условности граница међу лингвистичким дисциплинама, и оправданост препоруке о примени више различитих метода, јер је потенцијал једне методе ограничен у односу на богатство и различитост језичког материјала који се истражује и описује.

На основу богатог лексикографског искуства стекла сам утисак да су наведени ставови утемељени у дескриптивној лексикографији. И први написани речници, одређујући значење речи, описивали су језик у целини: како језик у употреби тако и језик у систему. Лексикографски поступци у обради и семантичких и граматичких карактеристика речи утирали су пут савременим лингвистичким теоријама, које се данас актуелизују као антрополошко-когнитивистичке различитог усмерења. Њихова дискурзивно-аналитичка или експериментално-квантитативна обрада језичког материјала служи као база за разраду различитих методологија примењених у изради лингвокултуралних, концептуалних или асоцијативних речника.

У разним типовима речника све више се истиче значај и улога корисника речника и потреба за њиховим што комфорнијим начином речничке употребе. Зато се у планираној изради и састављању концепције речника савременог језика, повећава захтев за што прецизнијом употребом квалификатора и других јединица лексикографског метајезикаог и за утврђивањем потребних техничких поступака.

На крају неколико личних утисака. С пијететом и великим поштовањем истичем да је на конференцију из Москве допутовао професор Александар Шапошњиков, упркос корони и условима строге изолације, да лично, својим учешћем подржи рад конференције. Нажалост, он више није међу нама. У међувремену је преминуо и академик професор Предраг Пипер, који се несегично одазвао нашем позиву за рецензирање рада.

И дужне захвалнице: Најпре захваљујем уваженим колегама говорницима који су представили наш Зборник: професору Данку Шипки и драгом колеги професору Милошу Ковачевићу, који су нам се, не само овог пута, него, иначе, увек одазивали у сличним приликама.

Велику захвалност упућујемо бројним рецензентима појединачних радова из Србије и иностранства, као и рецензентима Зборника: про-

фесору Андреји Желе, члану Словеначке академије наука и уметности, професору Милошу Ковачевићу, колегиници Снежани Петровић, научном саветнику Института и професору Људмили Ричковој из Белорусије, који су својим несебичним залагањем и корисним сугестијама допринели квалитету Зборника.

За организацију Конференције и техничку помоћ у припреми Зборника посебно се захваљујемо младим колегиницама и колегама из Института: секретару Зборника Јовани Јовановић, техничким уредницима: Јелени Јанковић, Слободану Новокмету и Маријани Ђукић. За организацију промоције захваљујемо се директорки Института Софији Милорадовић.

Проф. др Данко Шипка
Државни универзитет Аризоне, Темпе

Поздрављам из Аризоне а прије зоре и бијела дана. Благодарим за позив на ову свечаност, увијек ми је особита част и задовољство да похो-дим, макар и виртуелно, установе на којима сам се школовао. Како ће, сасвим сам сигуран, бити колега који ће говорити о општим карактеристикама овог зборника и његовим одјецима на словенском југу, ја ћу, тежећи комплементарности, свој приложак организовати као поглед из Сјеверне Америке (насукан сам, наиме, већ дебело преко двадесет година на аризонској пустињи а живио сам и по другим дијеловима тог континента).

Ако бих у Америци, на питање чим се бавим, одговорио рекавши да су моја истраживања у области лексикологије и лексикографије, одмах би ме питали: лексико... шта? Зато тако и не говорим, него кажем да састављам и проучавам рјечнике те изучавам знање и употребу ријечи. Тако и кад разговарам с лингвистима. Овакво стање углавном је посљедица чомскијанске револуције с половине двадесетог вијека, гдје лексика није чак ни гурнута у запећак, него упуцана (како се данас каже калком из енглеског) на лицу мјеста и из непосредне близине. Лексика је нешто што варира од случаја до случаја, па није ни вриједно проучавања (тако Чомски), јер лингвистика треба да се бави оним што је језицима заједничко. И заиста, ако се погледа на лингвистичке одсјеке по Сјеверној Америци, наћи ће се тамо фонологија, синтакса и семантика (свето тројство сјеверноамеричке лингвистике), понегдје језичка документација, а лексикологију ћете морати тражити свијећом (заправо фењером). Може се рећи не само да је скрајнута (како се данас често говори), него и да је зглајзала (како се некад говорило у нешто друкчијем значењу). Нађу се усамљена острва лексиколошког и металексикографског рада (замислите кад би ми

ова ријеч „металексикографски” измакла иза зубне преграде у Америци), али је све то у траговима.

У Јевропи, а поготово у словенским земљама, ствари су битно различите, а овај зборник о коме данас говоримо, један у дугом низу сличних издања (радова, уџбеника, монографија, зборника, итд.), о томе непобитно свједочи. Словенска лингвистика претежито је (да употријебим термин Морковкиних) антропоцентрична, за разлику од реченог лингвоцентричног америчког еквивалента. А у том антропоцентричном приступу занимљиво је и то по чему се језици разликују, не само у чему су једнаки или слични. Помињана бројна ранија издања у области металексикографије и лексикологије код нас, у другим словенским земљама, па онда и на неким другим европским просторима, контекстуализују зборник који је пред нама и то тако што му љествицу постављају веома високо. Уистину, лексикологија и лексикографија код нас је на лингвистичком трону, па је томе пропорционалан и квалитет продукције у тој области.

Бездвљачно и безрезервно могу рећи да су, како уредници, тако и аутори, речену љествицу високо прескочили (са неколико комотних центиметара луфта). Овоме не сметају и неки ситнији пропусти, каквих у оваквим издањима увијек има, рецимо да је енглески превод дослован умјесто како би требало: *Current Issues in Lexicography and Lexicology edited by...* или да зборник није опремљен индексом.

Више је ствари које указују на извршност овог зборника.

Три пленарна предавања изузетно су добро одабрана, комплементарна су у томе што, нажалост покојни, професор Бартмињски разматра основне општелингвистичке проблеме културолошке лингвистике, приступа изузетно важног и присутног у словенским лингвистикама, професорица Чернишева нас обавјештава о пројектима Комисије лексикологије и лексикографије при МКС-у, а професорица Ристић представља Речник САНУ и Београдску лексикографску школу. Имамо, дакле, матрјошку са три нивоа: општелингвистичким, славистичким и србистичким. Битно је и то да ова три прилога представљају највећи језик из сваке од три групе словенских језика: пољски, руски и српскохрватски, па је комплементарност присутна и у језичкој форми, не само у садржају.

Код осталих прилога, свакако треба поменути ширину и разноврсност тема. Мноштво тема обухвата историју лексикографије, испитивање употребе рјечника, анализе различитих типова рјечника, појаве у развоју лексикона, посебице неологију, фразеологију, лексичку семантику, итд.

Исто је тако разноврстан репертоар лексиколошких приступа, од међукултурне лингвистике до квантитативних, корпусних и експерименталних истраживања. Уредници овог зборника, произашлог из исто тако

успјешне конференције, разноврсност тема и приступа изразили су и квантитативно, цитирам „Тако је дескриптивној лексикографији и лексикографском метајезику посвећено 13 радова, историјској лексикографији и лексикологији 9 радова, когнитивној и асоцијативној лексикографији 9 радова, дијалектологији и дијалекатској лексикографији 5 радова, неографији 6 радова, фразеологији и фразеографији 2 рада, етимологији и етимолошкој лексикографији 2 рада, специјалним граматичким и семантичким речницима 6 радова, терминолошкој лексикографији 3 рада, школској лексикографији 2 рада и речницима писаца један рад.” На све то долази и разноврсност словенских језика којима су радови писани и, још више, оних који су анализирани.

Сљедећи показатељ изврсности овог зборника јесте његова иновативност. Уредници су овако указали на неке примјере „У зборнику у више радова дати су предлози и начин израде одређених типова речника, савременог језика или историјских и етимолошких, творбених, деривационих, рекцијских, речника скраћеница; семантичких – речника пејоратива, еуфемизама и др.; педагошких и речника писаца.” Треба рећи да се и много других радова одликује иновативношћу различите врсте.

И могао бих овако без краја и конца да набрајам карактеристике изврсности овог зборника, али имам само петнаест минута, а увијек се држим заданог времена (ваљда зато што сам двије и по године свог живота провео у Њемачкој), завршићу помињањем једне узнемирујуће тенденције против које се овај зборник заправо бори. Ради се о бантустанском мишљењу да је објављивање на енглеском посебно вриједно. Као неко ко много објављује на енглеском, могу слободно да устврдим да није. Највиши ниво истраживања словенских језика је у словенским културама, а нема ништа нормалније да се радови и објављују на тим језицима. Овај зборник јасно потврђује да радови на словенским језицима могу да досегну највише нивое изврсности (знам да ће ми семантичке цјепидлаке на ово рећи да се изврсност не може степенovati). Враћајући се оном чомскијанском погубљењу лексике, можемо рећи да је тај свјетоназор (парадоксално, сасвим супротан његовим политичким погледима) заправо неоколонијалан. Цијели свијет утрпава се у лудачку кошуљу једнообразности (па онда и утамничава у енглески језик). Овај зборник томе се јасно опире. Лексиколози и лексикографи принциповски речену кошуљу цијепају, све пјевајући оне давно заборављене китице: живи, живи дух Словенски, живјећеш вјековма!

Проф. др. Маргарита Чернышева
председатель Комиссии по лексикологии и лексикографии при
Международном комитете славистов, главный научный сотрудник Ин-
ститута русского языка им. В.В. Виноградова РАН, Москва

Коллективная монография «Лексикографија и лексикологија у светлу актуелних проблема» (Зборник научних радова) (редакторы: Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик, Ненад Иванович) включает собрание статей, отражающих наиболее значимые доклады, прозвучавшие на международной научной конференции с тем же названием, которая проходила в октябре 2020 года в Белграде. Работа представляет собой масштабный труд объемом в 1170 страниц, в котором находится более 60 статей сербских, хорватских, черногорских, македонских, болгарских, словенских, чешских, словацких, польских и русских специалистов-лексикографов.

Монография состоит, помимо вступительной части с тремя пленарными докладами, из пяти больших тематических частей с подразделами, что составляет в общей сложности 13 групп.

Работа прошла этап критического прочтения большого числа ведущих лингвистов-славистов, которые оценили и отобрали наиболее значимые работы, что свидетельствует о высокой компетентности этого труда.

В число авторов, статьи которых включены в монографию, входят квалифицированные специалисты в области славянской лексикологии и лексикографии, их исследования отражают современный уровень и актуальные проблемы этой научной области.

Прозвучавший на пленарном заседании доклад Й. Барминского демонстрирует междисциплинарный подход при создании этнолингвистического тезауруса. В двух других работах, соответствующих докладам пленарного заседания, в ракурсе коллективной деятельности показано развитие современных научных направлений, традиций и новых тенденций в области славянской лексикологии и лексикографии: Комиссии по лексикологии и лексикографии при Международном комитете славистов – в выступлении и статье М.И. Чернышевой – и Белградской лексикографической школы – в исследовании С. Ристич.

В первой части монографии «Дескриптивна лексикографија и лексикографски метајезик», содержащей 13 работ, собраны исследования, в которых обсуждаются конкретные лексикографические проблемы (работки дефиниций, семантического и стилистического описания, полисемии и др.). Здесь находится также статья Ц. Георгиевой и А. Атанасовой, содержащая наблюдения создателей многотомного словаря болгарского языка с точки зрения современных методов и актуальных проблем.

Специальный подраздел первой части «Фразеологија и фразеолошки речници», включающий две статьи, посвящен проблемам лексикографического описания фразеологизмов.

Вторая крупная часть монографии «Историографија», состоящая из 16 статей, имеет три подраздела: «Историјска лексикографија и лексикологија» (девять работ), «Етимолошки речници» (два исследования), «Дијалектологија и дијалекатски речници» (пять исследований).

В первом подразделе второй части находятся работы по истории развития славянской лексикографии (статьи Н. Ивановича, И. Цветкович Теофилович и др.) и статьи, посвященные описанию лексики в исторических словарях славянских языков (например, в работах А. Мацанович, И. Малышевой и А. Соколова). В нескольких исследованиях обсуждаются проблемы исторических словарей нового типа (статьи И. Белаковича и А. Милановича, М. Новак и Я. Пеньковой, С. Иорданиди) и конкретные задачи (например, касающиеся описания гапаксов – в работе С. Вукович). Здесь же помещено полемическое исследование недавно скончавшегося российского исследователя А. Шапошникова, в котором автор поднимает вопросы генезиса церковнославянского языка и развития церковнославянской лексикологии и лексикографии.

Во втором подразделе второй части находятся работы И. Янышковой и М. Вучкович, в которых обсуждаются актуальные проблемы этимологических словарей. Третий подраздел этой части включает пять исследований, где разбираются отдельные ракурсы изучения и описания диалектной лексики и создания диалектных словарей.

Третья часть монографии «Неографија и нове појаве у лексичком систему», содержит шесть работ. Она посвящена актуальным проблемам лексикографического описания изменений в лексическом составе славянских языков, происходящих под влиянием событий, происходящих в современном мире. Особенно очевидна роль лексикографии в быстром реагировании на приток новых лексем в эпоху социальных сетей, интернета и других международных явлений.

Четвертая часть «Лингвокултурологија и концептологија» включает два подраздела: «Когнитивна лексикографија» (шесть работ) и «Асоцијативна лексикографија» (три работы). Исследования этой части демонстрируют решение проблем активно развивающихся новых направлений в области славянского словарного дела – когнитивной и ассоциативной лексикографии, которые с помощью новых методик дают возможность выйти за пределы чистой лингвистики в смежные гуманитарные (например, в культурологию – в статье Р. Трнавац) и близкие филологические области науки (в статьях Р. Драгичевич и З. Петровой, Н. Ребецкой, Н. Фатеевой).

Пятая часть «Специјални речници» имеет пять подразделов: «Грамматички речници», «Семантички речници», «Терминолошка лексикографија», «Школска лексикографија», «Речници писаца», - где находится 12 статей. Здесь собраны исследования разных направлений, демонстрирующие лексикографические возможности, позволяющие описывать разнообразные языковые аспекты, начиная с анализа грамматических параметров, заканчивая сравнительно-сопоставительными исследованиями нескольких языков (например, три работы включают сравнительный лексический анализ английского и сербского языков); во втором подразделе находится также работа Й. Йованович, относящаяся к еще одному новому направлению – антропоцентрической лексикографии.

Монография показывает, сколь широки возможности славянской лексикологии и лексикографии, которые способны не только вместить практически все разделы лингвистики, но, благодаря интердисциплинарным методикам, – в ответ на вызовы современной действительности – дают возможность выйти за её пределы в другие сферы реального мира.

Таким образом, коллективная монография «Лексикографија и лексикологија у светлу актуелних проблема» отражает многообразие и многомерность актуальной тематики и современной проблематики славянской лексикологии и лексикографии. В этом труде представлены и обобщающие крупные исследования, и новейшие разработки в данной области науки, и работы, содержащие обсуждение конкретных профессиональных проблем и новых функций лексикографии, связанных с процессами, происходящими в современном высокотехнологичном обществе; в ряде работ нашли отражение интердисциплинарные методики, проблемы развития терминологии; показаны перспективы создания словарей нового типа и многое другое. Все статьи имеют серьезную теоретическую базу и строятся на солидной практической основе. Не вызывает сомнений высокий научный уровень авторов данного труда, хорошо известных в научном мире.

Коллективная монография «Лексикографија и лексикологија у светлу актуелних проблема» (Зборник научних радова) представляет собой важное достижение сербских лингвистов, она вносит серьезный вклад в науку.

Др Ивана Лазич Коњик, научни саветник
Институт за српски језик САНУ, Београд

У свом представљању Зборника *Лексикографија и лексикологија у светлу актуелних проблема* осврнућу се кратко на српско(хрватску)

предисторију научних конференција и публиковање зборника из области лексикографије и лексикологије која је и поред дужих пауза успевала да се одржи до данас. Зборник реферата са последње конференције, о којем се данас говори, поред истакнутих вредности, има и значај сведочанства континуираног и интезивираног интересовања академске заједнице за најактуелније теоријске и практичне резултате остварене у области лексикографије и лексикологије не само у србистици него и у славистици.

Наиме, од краја 20. и почетка 21. века, када је одржан последњи научни скуп посвећен лексикологији и лексикографији 2001. године у Београду и Новом Саду, на којем су учествовали научници из различитих словенских и неких несловенских земаља, у српским научним круговима није било научних догађаја посвећених овим важним језичким темама. Пре тога, одржана су још два српскохрватска научна скупа о лексикографији и лексикологији. Први скуп је одржан у децембру 1980. године у Београду, с намером да буде „од користи за информисање јавности, посебно студентске, о лексикографском и лексиколошком раду код нас” (према речима уредника зборника са овог скупа Д. Ћупића). Зборник под називом *Лексикографија и лексикологија* објављен је 1982. године. У зборнику је публикован 51 рад научника из свих центара Југославије. Други скуп је под истим називом одржан две године касније. Под истим насловом, *Лексикографија и лексикологија*, штампан је 1984. године зборник научних радова који је уредио Јован Јерковић. У зборнику су објављени радови југословенских научника и неколико врло познатих научника из словенских земаља.

Зато се већ дуже време осећала потреба да се о питањима проучавања речи, а нарочито о питањима састављања речника и теоријским принципима њиховог настајања, поново проговори пред широком научном јавношћу. Из те потребе и потребе да се савремена лексиколошка и лексикографска проучавања повежу са традицијом претходних лексикографских зборника и одржи континуитет у представљању резултата проучавања у овој области, 2015. године родила се идеја о зборнику научних радова, на иницијативу и у организацији трочлане групе сарадника Института за српски језик, потписане као уредништво зборника: Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик и Ненад Ивановић. Зборник је понео назив *Лексикоглогија и лексикографија у светлу савремених приступа*; објављен је 2016. године.

На позив упућен лингвистима, пре свега лексиколозима и лексикографима, уредништву се одазвало преко 30 аутора са својим радовима скоро на свим словенским језицима (српском, руском, пољском, бугарском, словеначком, хрватском) и на енглеском језику, међу којима су имена најеминентнијих лингвиста из земље и иностранства. Поменућемо

само најпознатије: Јуриј Апријесјан, Јежи Бартмињски, Светлана Толстој, Станислава Бартмињски, Данко Шипка, Бранка Тафра, Диана Благодоева, Марагрита Чернишева, Дејан Ајдацић, Ђорђе Оташевић, Борис Хлебџ, Твртко Прћић, Стана Ристић. А када помињемо Стану Ристић, важно је да нагласимо да је она задужила оба зборника: и зборник из 2016, и овај који данас представљамо, и то не само као један од аутора радова и један од најизвршнијих српских лексикографа и лексиколога, него и као главни покретач и подстрекач њиховог осмишљавања и остваривања.

Зборник из 2016. има велики значај у српској лингвистици јер садржајем обрађених тема у односу на претходне зборнике приказује еволуцију приступа у области лексикографије и лексикологије у јужнословенском свету и њено просторно ширење на лексикографију и лексикологију у словенском свету. У почетним фазама југословенска лексикографија се уско фокусира на прагматичке домене решавања конкретних проблема у лексикографској обради српскохрватског језичког материјала, примењујући структуралистичке приступе у тумачењу језичког значења, засноване на традиционалним лексикографским приступима, а значајно место заузимала је и дијалекатска лексикографија која у то време још није била довољно развијена. Зборник из 2016. открио је нове аспекте и приступе у лексиколошким истраживањима засноване на савременим славистичким и европским научним схватањима у овој области. Са нових аспеката решавају се питања (увек) актуелних тема, као што су проблеми дескриптивне лексикографије, идентификације лексичких јединица и израде општих речника којима се приступа у светлу промена традиционалне лексикографије, а са савремених теоријских становишта интегралне лексикографије, системске лексикографије, активне лексикографије и корпусно и компјутерски засноване лексикографије. У средишту пажње истраживача налазе се и бројне друге теме које се такође сагледавају у светлу савремених приступа, међу којима истакнуто место имају антрополошко-когнитивистички оријентисани приступи: теме историјске лексикографије, неографије, термилошке и специјалне лексикографије, когнитивне и асоцијативне лексикографије, електронске и дигиталне лексикографије.

Зборник из 2016. год. показује да су се у лексикографији и лексикологији током времена десиле значајне промене у смислу унапређења ових дисциплина, али и успешна интеракција између традиционалних метода и савремених технолошких могућности њихове ефикасније примене како у опису лексикографског материјала тако и у његовој аутоматској претраживости.

Зборник је изазвао велико интересовање у научним круговима, о чему сведоче бројне позитивне реакције, не само у домаћој него и ино-

страној научној средини: оцена Андреје Желе у часопису *Slavistična revija* 65/2 (2017): 416–419, Вере Васић у *Зборнику Матице српске за филологију и лингвистику* 61/1 (2018): 203–216, Рајне Драгићевић у *Јужнословенском филологу* 74/2 (2018): 232–243, Срђана Петровића у *Славистици* 21/1–2 (2017): 444–453.

Све то је нас уреднике веома охрабрило да планирамо и осмишљавамо следећи корак који ће подржавати даљи континуитет у праћењу иновација у областима лексикографије и лексикологије и периодично представљати актуелније научне резултате у овој области. Зато смо били упорни и истрајали у напорима да уз помоћ младих колега Института организујемо међународну конференцију и објавимо радове у овом обимном и веома значајном зборнику, о коме данас говоримо.

Др Ненад Ивановић, виши научни сарадник
Институт за српски језик САНУ, Београд

Зборник под насловом *Лексикографија и лексикологија у светлу актуелних проблема* резултат је научне конференције одржане у Институту за српски језик САНУ између 28. и 30. октобра 2020. године, под покровитељством Српске академије наука и Министарства науке, просвете и технолошког развоја Републике Србије. Остало је забележено да је, током три дана трајања конференције своје реферате – њих 80 – изложило 96 учесника из 11 земаља, а да је радове пристигле за зборник рецензирало 80 научних рецензената. Ова књига, са 58 објављених реферата, представља научно језгро, нуклеус те конференције.

Као неко ко је ангажован на припреми научног скупа, а затим и на припреми самог зборника, волео бих да данашњем обраћању дам једну личнију ноту. Без тога, тешко би ми било да објасним због чега су уредници, заједно са групом посвећених колега, преко две године предано радили под изузетно тешким условима, да би се у Институту за српски језик реализовала идеја једне научне конференције и њеног зборника радова. Кажем „под тешким условима” – јер конференција је вршњак пандемије ковида, која је преко две године била присутна у сваком кутку планете. У јеку ове пандемије, током три дана размењена су научна мишљења лексикографа и лексиколога са широког словенског простора. По завршетку научног скупа, хитали смо да објавимо књигу – овога пута у нади да ће зборник који припремамо очувати нешто од јединства научног простора којег представља.

Имајући све ово у виду, умесно је поставити и питање због чега је скуп уопште одржан, због чега је књига припремана под тим и таквим

условима. На ово питање одговор је увек исти код оних чија је радна адреса у Институту за српски језик. Имали смо велику жељу да сазнамо: шта се у свету и код нас ново ради на речничким пројектима. Имали смо и жељу, ништа мању, да друге, стручније од себе, обавестимо о томе шта ми сами ново радимо, и да о томе чујемо њихов суд и препоруке. Из ових жеља дошла је и решеност да зборник који је пред нама угледа светло дана.

Ево кратког прегледа питања која смо поставили у тематском оквиру конференције, као и резултата које смо објавили у књизи.

Прво. *Желели смо да сазнамо које су научне тенденције у савременој лексикографији и лексикологији, и то подједнако у источној и у западној Европи.* Маргарита Чернишова из Института за руски језик РАН је као председница Комисије за лексикологију и лексикографију Међународног комитета слависта представила активности овог научног тела у словенском свету. Јежи Бартмињски, редовни члан Пољске академије наука, обрадио је појам вредносних концепата као предмета когнитивне етнолингвистике, и представио је тезаурусне речнике као ризнице колективног искуства говорне заједнице. Стана Ристић, вишедеценијски уредник Речника САНУ, представила је Београдску лексикографску школу, чији развој прати израду овог речника као капиталног пројекта српске науке и културе. Коначно, Патрик Хенкс са Универзитета у Вулверхемпτονу представио је корпусну анализу образаца лексичког понашања, која се заснива на тези да лексема не поседује значење, већ значењски потенцијал, реализован у саодносима са другим лексемама (његово излагање, нажалост, није штампано у зборнику).

Даље. *Желели смо да сазнамо шта у свету и код нас представља изазов савременим лексикографима, онима који планирају речнике, као и онима који их израђују.* У радовима из ове тематске целине представљен је нацрт отвореног речника српског језика, који дефинише речи когнитивним, а не таксономским дефиницијама (аутори рада су Стана Ристић и Ивана Лазић Коњик). Односом између когнитивног и таксономског у речничкој дефиницији бави се и рад Станиславе Бартмињске. Полазећи од речника пољског језика, ова ауторка показује како елементи ванјезичке стварности функционишу као саставни део лексикографских описа, нарочито код појмова који чине део колективног схватања говорне заједнице. Рајна Драгићевић је у свом раду формулисала план израде речника појмовних метафора у српском језику, чија би организација била таква да одражава начин на који говорници тога језика концептуализују стварност. Концептуализацијом стварности из угла говорника српског језика бави се и рад Милене Јакић Шимшић и Наде Шење, посвећен планирању асоцијативног речника придевских антонима и супротности у српском језику. Лариса Шестакова и Ана Кулева анализирале су промене кроз које

израда двотомног *Академијског речника руског језика* пролази услед развоја савремених технологија и нових потреба корисника; а слично су за израду вишетошног академијског *Речника бугарског језика* показале Цветелина Геогијева и Атанаска Атанасова. Важан саставни део посла савремених лексикографа чини и проблематика формулације речничког описа. Са овим у виду, Данко Шипка је у свом раду истражио употребу нормативних квалификатора у хрватским речницима. Нарочито је интересно његово истраживање о томе колико значаја овим квалификаторима придају лексикографи с једне, а колико корисници речника, с друге стране. У раду Бојане Милосављевић обрађене су типологија, структура и функција парентеза (или експланаторних дефиниција) у Речнику САНУ. Изазове за (мета)лексикографе представљали су и речничка кодификација изрека и пословица (чиме се бави рад Наташе Вуловић Емонтс), затим, речничка обрада еуфемизама као комплексног језичког феномена (рад Милице Стојановић), проблематика обраде термина из сфере хришћанске аскетике (рад Ружице Левушкине), као и друге теме.

И даље. *Желели смо да знамо много тога о савременој историјској лексикографији, најпре о томе како је у речницима обрађена лексика из старих писаних споменика српског и других словенских језика.* У одговору на ово, лексикографи из Русије представили су речнике који одговарају периодима историјског развоја руског језика: *Речник руског језика XI–XVII века*, *Речник руског језика XVIII века*, *Речник руског језика XIX века*. На темељу тих речника, сазнали смо, почео је да се израђује и историјски творбени речник руског језика, који даје опис творбеног састава лексичких јединица, као и опис њиховог развоја. У раду Снежане Вучковић обрађен је проблем старословенских хапакса као посебног слоја старословенског лексичког система. Два рада у зборнику тичу се пројекта израде *Речника славеносрпског језика*, који се одвија под окриљем Матице српске. Питањима значаја скраћеница у славеносрпском језику, њихове лексикографске експерпције и обраде (са предлогом модела речничког чланка) бави се рад Исидоре Бјелаковић и Александра Милановића; док је питањима обраде вишечланих лексичких јединица у славеносрпском језику као терминолошких, перифрастичких и др. типова израза посвећен рад Ане Мацановић. Општа проблематика састављања етимолошких речника обрађена је у раду Марије Вучковић, која је представила типологију ових речника на основу стручних профила њихових корисника, као и на основу специфичних захтева који се постављају пред речнике овог типа.

И даље. *Желели смо да знамо какво је стање у дијалекатској лексикографији, као једној од најстаријих области лексикографије у Србији.* У оквиру ове целине Драгана Радовановић је детаљно анализирала лексички пар *дом – кућа* у српском језику из дескриптивнолексикографског

и лингвогеографског угла, а у циљу давања целовитије научне слике о овом пару лексема у српском језику. Миодраг Јовановић је указао на потребу да се изради речник романизама у говорима Црне Горе, како би се тај слој лексике истражио и сачувао од заборава; а са истим мотивом очувања лексике као нематеријалног културног наслеђа иступила је и Мирјана Петровић Савић, са нацртом етнодијалекатског речника из обичаја животног циклуса (рођење, свадба и смрт) у Рађевини.

На конференцији смо поставили и питање *о неологизмима као теоријском и примењеном проблему у лексикографији*. Занимало нас је како изгледају речници нових речи, и како се размишља о новим речима у словенском свету. Значајем научног бављења неологизмима у српском језику са становишта лексикографске теорије и праксе бави се рад Твртка Прћића, док се у раду Весне Ђорђевић и Марине Николић представља концепт *Речника нових речи* који се израђује у Институту за српски језик (очекује се скори излазак прве књиге овога речника из штампе). Утицај глобалних дешавања на лексичко-творбени систем словенских језика илустрован је у раду Домена Крвине, који се бави фондом речи епидемије коронавируса у словеначком језику. Бугарску академијску неографију приказале су Дијана Благоева и Сија Колковска, с тим што су акценат у раду ставиле на сакупљање и обраду нових речи уз помоћ рачунарских технологија.

Актуелни проблеми лексикологије и лексикографије захтевали су одговор и на многа друга, овде непобројана питања: о терминолошким и специјалним речницима, о фразеологији и фразеолошким речницима, о културолошким речницима... Премало је времена да бисмо их овде све навели. Уместо тога, изложићемо само неке закључке о актуелним питањима лексикографије и лексикологије до којих смо дошли радом на овој књизи:

1) приметно је да се лексикографија као дисциплина све више усложњава: уз постојеће идеје великих речничких пројеката који обухватају више лексичких слојева или методолошких приступа, јављају се и нацрти посебних речника који обрађују изоловане лексичке слојеве или приступе; ова тенденција сасвим одговара теоријском развоју савремене словенске, па и европске лингвистике;

2) израда речника се свуда у Европи, па и код нас осавремењује – интерно, уз помоћ нових резултата о језичким појавама и процесима, и екстерно, уз помоћ рачунарских технологија; комбинацијом ових приступа процес израде речника се убрзава, а сами речници постају доступнији и информативнији; у ту сврху пажња се усмерава на израду Е-портала као екстензије штампаних речника и вид комуникације лексикографа са корисницима;

3) велики део истраживања у лексикографији заснован је на нелинеарном изучавању постојећих, а ретроцифитализованих речника: може се очекивати да ће и у будућности ови речници остати значајан извор лингвистичких, али и културолошких налаза и синтеза.

Остаје ми да се на крају, у име Уредништва и у своје лично име, захвалим свима који су помогли да се научна конференција под насловом *Лексикографија и лексикологија у светлу актуелних проблема* одржи, и да се потом штампа зборник радова који је пред нама. Захвални смо Српској академији наука и Министарству науке, просвете и технолошког развоја на великој, покровитељској подршци идеји ове конференције. Захвални смо некадашњој директорки Института за српски језик, Јасни Влајић Поповић, без које би и домет ове конференције и опсег зборника били далеко мањи него што су сад; као и садашњој директорки, Софији Милорадовић, што је подржала идеју зборника у настајању, и што је обезбедила његову промоцију. Нарочиту захвалност дугујемо проф. Рајни Драгићевић, која нас је подржавала, и бодрила да не одустанемо онда када је било најтеже. Не на последњем месту, лично сам захвалан коуредницима књиге, Стани Ристић и Ивани Лазић Коњик, затим, секретару Конференције и Зборника, Јовани Јовановић, као и члановима програмског одбора Конференције и техничким уредницима зборника: Јелени Јанковић, Слободану Новокмету и Маријани Ђукић, колегама који нису жалили ни труда ни сопствених, пречих послова ради заједничког рада на организацији скупа и припреми ове књиге.

Хвала вам.

Марина М. Николић

(Београд – Косовска Митровица)

THE EIGHTEENTH CONFERENCE OF THE SLAVIC COGNITIVE LINGUISTICS ASSOCIATION (SCLC – 2023)

У периоду 1–3. 6. 2023. одржана је 18. конференција Славистичке когнитивне асоцијације (The eighteenth conference of the Slavic cognitive association, SLCLC – 2023: <https://slavic.fas.harvard.edu/scla>) на Универзитету Харвард (Harvard University) у Кембриџу, Бостон, у држави Масачусетс (САД). Организација је била поверена неколиким лингвистичким организацијама: The Department of Slavic Languages and Literatures, The Provostial Fund Committee for the Arts and Humanities, The Davis Center for Russian and Eurasian Studies, The Harvard Language Center at Harvard University.

На конференцији је изложен 31 реферат, а било је више од педесет учесника из универзитетских и научноистраживачких центара у Великој Британији, Кини, Немачкој, Норвешкој, Русији, Сједињеним Америчким Државама, Србији, Украјини, Финској, Хрватској, Чешкој и Шведској. Рад на одвијао се на два плана: пленарном и у секцијама.

Била су три пленарна реферата. Петар Милин у реферату под називом *A merger? Between learning in language and language in learning* представио је истраживање спроведено помоћу корпусне анализе, рачунарског моделовања и методе експеримента на предмету именичких парадигми у српском и глаголских у пољском језику. Истраживање успешно показује како се на интердисциплинаран начин може приступити лингвистичким појавама, посебно у сфери учења, где се успешно могу комбиновати знања из психологије и лингвистике.

Валентина Апресјан и Александер Летучи у реферату *Dative – genitive competition in Russian (kupit' Mashe vs. kupit' dlja Mashi): a corpus study of semantic and syntactic distribution* представили су корпусно истраживање синтаксичке и семантичке дистрибуције облика датива и генитива у одређеним синтаксичко-семантичким околностима.

Нил Бремел, у реферату *What cognitive linguistics can tell us about unusual morphological paradigms*, одступа од постулата традиционалне когнитивне лингвистике, и помоћу корпусног истраживања, затим мето-

де упитника спроведеним над испитаницима говорницима чешког језика и анализе приручника за чешки језик, указује како модерна когнитивна лингвистика може помоћи у тумачењу девијације и одступања у језичком систему.

Једини учесник из Србије била је Марина Николић из Института за српски језик САНУ. Том приликом изложила је своје истраживање под насловом *Spatial and temporal vocabulary in Serbian public discourse during the COVID pandemic*, које има за циљ да покаже лексичку развијеност семантичких категорија спацијалности и темпоралности, као и семантичке односе међу њима.

На конференцији су биле обрађиване разноврсне теме из перспективе когнитивне лингвистике. Предмети истраживања биле су специфичне морфолошке и синтаксичке конструкције, падежне структуре, префикси и предлози, колокације, појаве попут негације, редукције, редупликације, градуелности, варијантности, модалности, императивности, апстрактног лексикона и др. у различитим словенским језицима.

Више о конференцији, учесницима и програму, као и књигу апстраката видети на: <https://slavic.fas.harvard.edu/scla>.

Ивана Лазих Коњик
(Београд)

МЕТОДОЛОШКА ПИТАЊА ИЗРАДЕ АКСИОЛОШКОГ ЛЕКСИКОНА СЛОВЕНА И ЊИХОВИХ СУСЕДА: ДЕСКРИПТОРИ И АСПЕКТИ

(Међународни онлајн састанак сарадника на изради тома о породици „Аксиолошког лексикона Словена и њихових суседа” – “Leksykon aksjologiczny Słowian i ich sąsiadów, RODZINA. Deskryptory i aspekty”, 2023)

У петак, 3. марта 2023. године, у онлајн формату на платформи зум, одржан је лингвистички састанак чланова међународног тима пројекта EUROJOS (“Językowo-kulturowy obraz świata Słowian i ich sąsiadów na tle porównawczym” / “The linguistic and cultural worldview of Slavs and their neighbours in a comparative perspective”) и сарадника на изради „Аксиолошког лексикона Словена и њихових суседа” (“Leksykon aksjologiczny Słowian i ich sąsiadów”, t. 1: *DOM*, t. 2: *EUROPA*, t. 3: *PRACA*, t. 4: *WOLNOŚĆ*, t. 5: *HONOR*, pod redakcją Jerzego Bartmińskiego, Wydawnictwo UMCS, Lublin, 2015–2019), посвећен методолошким питањима и проблемима припреме и израде чланака за нови том о концепту ПОРОДИЦА. Састанак је одржан под насловом “Leksykon aksjologiczny Słowian i ich sąsiadów, RODZINA. Deskryptory i aspekty”.

„Аксиолошки лексикон Словена и њихових суседа” је капитално дело словенске (етно)лингвистике које је теоријски и методолошки засновао и чији је главни уредник за првих пет објављених томова био проф. др Жежи Бартмињски. Главна идеја Лексикона је покушај да се свет словенских вредности опише паралелно на широј компаративној позадини, а његов циљ је да се помогне међусобном зближавању и допринесе бољем разумевању људи који говоре различитим језицима. У пројекту се испитују могућности когнитивне дефиниције као методе за описивање семантичке структуре концепата вредности.

Састанак је организовала и водила главна уредница тома о породици, проф. др Дорота Пазео-Влазловска, сарадница Института за славистику Пољске академије наука и секретар пројекта EUROJOS. Циљ са-

станка је био да се заједнички размотре методолошка питања и недоумице везане за израду анкета и обраду анкетних података, као једног од најделикатнијих питања у раду на опису и реконструкцији концепата вредности. Анкета као извор података за реконструкцију концепата предвиђена је методолошким инструкцијама за израду текста чланка Лексикона. Састанак је уједно био прилика за размену мишљења и запажања ауторског колектива ангажованог на изради Лексикона посвећеног концепту ПОРОДИЦА.¹

У уводном предавању под насловом, „Leksykon aksjologiczny Słowian i ich sąsiadów, RODZINA Deskryptory i aspekty”, проф. др Д. Пазио-Влазловска представила је основне теоријске и методолошке принципе израде „Аксиолошког лексикона Словена и њихових суседа”, који су најконзистентније изложени у радовима проф. Ј. Бартмињског. Истакнуто је да се корпус за реконструкцију концепата заснива на три типа података: системским, анкетним и текстуалним (С-А-Т), а затим су посебно размотрени теоријски и практични проблеми везани за припрему анкете и анализу и интерпретацију добијених података. Наглашено је питање издвајање сегмената цитата у добијеним одговорима од испитаника, што истраживачима представља посебан проблем, с обзиром на то да је основно питање у анкети отвореног типа („Шта је, по Вашем мишљењу, суштина правог Х-а?”), због чега су одговори испитаника многобројни и различити по дужини и структури. Даље је у излагању размотрено питање додељивања дескриптора издвојеним цитатима, који представљају уопштене мета-изразе формулисане на основу заједничких семантичких карактеристика цитата, и њихово сврставање у аспекте, поткатегорије које су формулисане на основу специфичне тачке гледишта, као што су психосоцијални, психички, социјални, егзистенцијални, биолошки, религиозни и етички аспект. Сваки аспект детаљно је објашњен, а затим је илустрован бројним конкретним примерима из анкета. На тај начин су теоријска разматрања везана за процес додељивања дескриптора и њиховог сврставања у аспекте, разрађена у раду пољске ауторке М. Brzozowske, „O przebiegu badań nad zmianami w rozumieniu nazw wartości w latach 1990–2000” (*Język – wartości – polityka. Zmiany rozumienia nazw wartości w okresie transformacji ustrojowej w Polsce. Raport z badań empirycznych*, red. J. Bartmiński, Lublin, 2006, s. 36–43), добила конкретну практичну потпору за подробнију апликативну примену у даљој обради анкетног материјала за припремање чланака за Аксиолошки лексикон.

¹ Чланак под насловом *Концепт ПОРОДИЦА у српском језику* за овај том Лексикона урадиле су С. Ристић и И. Лазић Коњик.

У дискусији која је потом уследила, изнете су конкретне недоумице и проблеми са којима се истраживачи сусрећу током свога рада са анкетама, а нарочито су корисна била запажања и савети искуснијих истраживача упућена истраживачима који немају довољно искуства у раду са упитницима. На састанку је са српске стране учествовала сарадница Института за српски језик др Ивана Лазић-Коњик, која је заједно са др Станом Ристић, научним саветником Института за српски језик САНУ, аутор чланка о српском концепту ДОМ за том Лексикона посвећен концепту ДОМ² и чланка о српском концепту ПОРОДИЦА за том Лексикона посвећен концепту ПОРОДИЦА који је у припреми.

² Stana Ristić, Ivana Lazić-Konjik, Dom w języku serbskim, u: Jerzy Bartmiński (red.), *Leksykon aksjologiczny słowian i ich sąsiadów* 1, DOM, Lublin: Wydawnictwo UMCS, 2015, 263–290; Stana Ristić, Ivana Lazić-Konjik, The concept of HOME in Serbian, u: Jerzy Bartmiński (ed.), *The Axiological of Slavs and Their Neighbours*, Vol. 1 *The Concept of HOME* (English Version, Abridged), Lublin, 2018, 99–106.

Милица С. Божих Синчук*
(Београд)

Хроника међународне научне конференције *Нове речи у говору деце и младих и у текстовима за децу и младе*

Међународна научна конференција *Нове речи у говору деце и младих и у текстовима за децу и младе* одржана је 13. новембра 2023. године, у Универзитетској библиотеци *Светозар Марковић*, у Београду, у организацији часописа *Новоречје*, *Филолошког друштва Речи* и уз подршку Министарства културе Републике Србије.

Програмски и организациони одбор конференције сачињавали су: проф. др Рајна Драгићевић, проф. др Дејан Ајдачић, проф. др Александар Јерков, доц. др Ана Петровић Дакић, проф. др Милан Ајдановић, др Ана Миленковић, научни сарадник, проф. др Владимир Вукомановић Растегорац и др Ивана Лазић Коњик, научни саветник.

Поред учесника из Србије, своје реферате изложили су лингвисти из Бугарске, Словеније, Босне и Херцеговине, Пољске, Украјине и САД.

На самом почетку, поздравне речи су упутили директор Универзитетске библиотеке *Светозар Марковић* Александар Јерков и чланови организационог и програмског одбора Рајна Драгићевић и Дејан Ајдачић. Потом су реферати излагани у два тематска блока која су била посвећена новим језичким појавама у говору деце и младих, први блок, и језику омладине у књижевности за децу и младе, други блок. Учесници су излагали реферате уживо, али је конференција одржана и онлајн путем Зум платформе.

Међународни научни скуп отворио је реферат Диане Благоеве из Института за бугарски језик БАН из Софије са темом *Новото в българския младежки жаргон и лексикографската практика* у којем су изнесене карактеристике жаргона младих, новине у језику, а дат је и преглед речника сленга у бугарском језику. Неологизми у словеначком језику, а нарочито у жаргону младих предмет су истраживања словеначких лингвиста Андреје Желе и Домена Крвине из Института за словеначки језик

*milica.sincuk@isj.sanu.ac.rs

Франа Рамовша из Љубљане у раду насловљеном *O neologizmih v slovenščini: splošna jezikovna raba s poudarkom na rabi mladih*. Затим је Рајна Драгићевић изложила реферат *O једном новом стилском средству за интензификацију у разговорном језику*. Речи је било о језичким редупликацијама чији је циљ, како се у прелиминарним закључцима износи, интензификација и експресивизација говора. У свом излагању *Употреба скраћеница у језику младих: тенденције и утицај на развој савременог српског језика*, Ивана Лазих Коњик испитивала је које скраћенице млади најчешће користе у писаној комуникацији, које су нове скраћенице, на који начин се оне разликују од стандардних језичких правила, како се употреба овог нарочитог језичког слоја одржава на изражавање младих и, на крају, како ова појава, у целини, утиче на језичку културу и норму. Потом је Вања Миљковић истраживао тему *Творбено гнездо глагола блејати* и следећа питања: нову полисемију глагола *блејати* у сленгу, његово деривационо гнездо, а такође је испитивао неолошки концепт посматраног глагола. На врло богатом корпусу у раду *Значај сакупљања и проучавања збирки језичких иновација у говору деце* Весна Смиљанић Рангелов представила је и анализирала између осталог, творбене моделе у језику деце за стварање нових речи. На крају прве сесије конференције, Лидија Непоп Ајдачић из Кијева имала је излагање о неологизмима у украјинској књижевности под насловом *Дитячий дивосвіт неологізмів Галини Вдовиченко*.

Другу сесију конференције отворио је реферат Владимира Вукмановића Растегорца *Неологизми у песништву за децу* Дејана Алексића са освртом на методички приступ неологизмима. Уследило је предавање о новинама у језику на корпусу књижевног дела лингвисткиња Елме Дурмишевић и Амеле Шеховић из Сарајева под насловом *Разговорна лексика генерације X у изабраним дјелима босанскохерцеговачке књижевности за младе*. На који начин енглески језик утиче на говор младих и „виралне изразе” испитивала је у свом истраживању *Wirale werbalne w młodej polszczyźnie* Ана Вилечек из Пољске. Дејан Ајдачић са темом *Топићеви преображаји устаљених израза у свету јежсева, мачака и паса у књижевним текстовима за децу* упутио је на богате стилистичке и фразеолошке специфичности поетског језика писца. Анкетно истраживање о разумевању неологизама које су спровеле међу ученицима Јелена Ајдановић и Јасмина Дражић представиле су у раду под насловом *Рецепција неологизама из преводне литературе код деце нижег узраста*. Милица Божић Синчук говорила је о *Англицизмима у роману за децу и младе Нећу да мислим на Праг Соње Тирић (2019)*, као генерацијском маркеру језика младих. Последња два излагања о својеврсним концептима у језику, била су подстицајна за размишљање о језичкој слици света: Дорота Пазио Вла-

зловска, сарадник Института славистике ПАН из Варшаве, у реферату *Czy otyłość jest tematem poprawnym politycznie? Kilka uwag po lekturze książki dla dzieci* указала је на тенденцију корекције новијих издања текстова за младе у виду цензурисаног и политкоректног говора по питању гојазности; а у предавању *Старост није радост него гадост: перцепција старијих у жаргону младих* Данко Шипка, професор Државног универзитета у Аризони САД, уочавао је на који начин млади у језику исказују однос према старијим људима и старости уопште на основу српскохрватско-енглеског колоквијалног речника.

Уследила је завршна дискусија на којој су се учесници још једном осврнули на изнесене радове, указано је на кључна питања која су била разматрана и истакнута су подстицајна истраживања о новинама у језику младих. Такође, у дискусији је било указано на потребу израде савременог корпуса разговорног језика, пре свега, младих, и о могућностима прикупљања такве грађе.

Радови са конференције ће бити објављени у другом броју полугодишњака *Новоречје* за 2023. годину (бр. 9) почетком 2024. године, а планира се и објављивање тематског зборника.

Милица Л. Рабреновић
(Београд)

XV симпозиј Андрићева публицистика

Пројекат Andrić-Initiative: Иво Андрић у европском контексту¹, чији је руководилац Бранко Тошовић, започет је 2007. године у Грацу с циљем да се истраже књижевни, језички и културно-историјски аспекти борава и рада Ива Андрића у Грацу, Аустрији и Европи. Поред тога, израђен је мултилингвални немачко-словенски корпус као база за сва истраживања у оквиру Andrić-Initiative; израђен је Андрић-Лексикаријум; онлајн анкетање. Један од циљева пројекта јесте и превођење Андрићевих дела на немачки и радова о Иву Андрићу и његовим текстовима са немачког на српски језик. Сви резултати пројекта презентују се на скуповима и издају се у одговарајућим публикацијама. До сада је одржано 14 симпозијума, један стилистички колоквијум (у Београду, септембра 2023. године), објављено је мноштво зборника и монографија. У публикацији *Андрићаријум* (Тошовић 2023: 437–686), налази се библиографија радова насталих у оквиру петнаестогодишњег пројекта Andrić-Initiative: Иво Андрић у европском контексту.

XV симпозијум Андрићева публицистика одржан је у Словенији (Љубљана – Марибор – Блед) од 19. 10. до 21. 10. 2023. године. Организатори ове конференције били су Институт за славистику Универзитета „Карл Грац“ у Грацу, Комисија за славистику Међународног славистичког комитета, Филозофски факултет Универзитета у Љубљани, Одсек за словенске језике и књижевности Филозофског факултета у Марибору. На конференцији је изложено 57 реферата², референти су били из Бугарске, Северне Македоније, Словеније, Србије, Хрватске и Црне Горе. Израда су била подељена у два дана, а трећег дана реализован је Округли сто на Бледу.

¹ Све појединости о овом пројекту можете прочитати на порталу Гралис <https://web.archive.org/web/20181225171820/http://www.gewi.uni-graz.at/gralis/projektarium/Andric/index.html> (приступљено 5. 11. 2023).

² Распоред свих реферата можете погледати на следећем линку: <https://www.andricevinstitut.org/video/%d0%bd%d0%b0%d1%83%d1%87%d0%bd%d0%b8-%d0%b0%d0%ba%d1%82%d1%83%d0%bf%d0%b8%d1> -

Први радни дан конференције био је на Филозофском факултету Универзитета у Љубљани. Излагања су се одвијала у две секције. Током преподнева, након уводних речи представника организатора, представљене су најпре последње, савремене публикације у вези са темом скупа, као и резултати истраживања на овом вишегодишњем пројекту о делу Ива Андрића (*Андрићева поезија* (Тошовић (ур.), 2023), *Андрићаријум* (Тошовић (ур.), 2023), *Андрићева крипоетика* (Тошовић (ур.), 2023), *Жена која зауставља сатове* (Квас, 2023)). Након тога приступило се радном делу симпозијума у коме су изложени реферати о језичко-стилским одликама Андрићевих есеја, као и реферати који се тичу Андрићеве поетике и критичких радова, а започета је и анализа путописне прозе. Након изложених реферата, уследила је дискусија. У дискусији су учествовали равномерно и слушаоци и референти, те је након живе дискусије, закључено и да се Андрићев језик и стил свеобухватије представљају уз вишеаспектна проматрања и комплементарни спој метода из књижевне и лингвистичке стилистике. У паузи између две секције, домаћини су организовали књижевну шетњу Љубљаном и обилазак Прешерновог трга. У поподневној секцији излагања су се тичала примене новијих теорија, попут концептуалне анализе, етнолингвистичких истраживања и прагматичких истраживања, али се тематски оквир проширио на путописе и романе (у компаративном погледу). У дискусији су се развила питања примене савремених метода на Андрићева дела уопште, те је овај део био изузетно значајан за даља усмеравања истраживања, а дати су и конструктивни предлози за побољшање критеријума за израду критичких издања Андрићевих дела, на којима се у оквиру овог пројекта ради већ неколико година.

Други дан конференције одржан је на Филозофском факултету у Марибору. Реферати су били посвећени Андрићевим стиховима, као и темама у вези са односом Андрића према уметности уопште, његовим активистичко-програмским текстовима и фразеолошком и паремиолошком слоју његове публицистике. Након што су сви реферати прочитани, развила се дискусија која се, пре свега, тичала интертекстуалности Андрићевих дела, а установљено је да се Андрићева писма нису довољно језичко-стилски обрадила, те је предложено да се овом темом баве истраживачи на наредној конференцији. Након изложених реферата, дискусије и ручка, заједно смо обишли некадашњи затвор³ у Марибору, у којем је Андрић боравио од јула 1914. до марта 1915. године.

³ С обзиром на то да је у процесу реконструкција затвора, професор Тошовић упутио је писмо градоначелнику Марибора с предлогом да се постави спомен-плоча на згради бивше Цесарско-краљевске мушке казнионице и/или да се отвори спомен-соба у

Пошто су изложени сви реферати, на Бледу је, у хотелу Парк, одржан округли сто, на коме су, након изношења утисака са одржаних секција, покренута питања будућих истраживања Андрића, конкретизоване су поједине теме и методе у правцу лингвостилистичких и књижевнотеоријских изучавања Андрићевих писама, дате су смернице за прецизнију примену нових теорија, а изнети су и нови пројекти за потенцијалну билатералну сарадњу између словеначких и српских представника различитих институција. Следећи симпозијум *Андрићева писма* биће одржан 2024. године у Грацу.

Литература

Тошовић 2023: Tošović, Branko. Bibliografija radova nastalih u okviru projekta „Andrić-Initiative: Ivo Andrić u evropskom kontekstu” u periodu od 2007. do 2022. godine. U: Branko Tošović (ur.): Andrićarijum : (2007–2022). Beograd, Svet knjige: 437–685.

<https://web.archive.org/web/20181225171820/http://www-gewi.uni-graz.at/gralis/projektarium/Andric/index.html> (приступљено 5. 11. 2023).

Јанко Ивановић
(Београд)

Лингвистички семинар „Жаргонизми, фразеологизми, дијалектизми у односу на стандардни језик и дигитална хуманистика” у Тршићу, 17–29. јул 2023. године

Научно-образовно културни центар „Вук Караџић” у Тршићу, под покровитељством Министарства просвете Републике Србије и Министарства науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије, организовао је од 17. до 29. јула 2023. године Лингвистички семинар „Жаргонизми, фразеологизми, дијалектизми у односу на стандардни језик и дигитална хуманистика”. Био је то пети тршићки летњи семинар ове тематике, намењен средњошколцима који желе да прошире своја лингвистичка знања стечена похађањем редовне наставе српског језика и књижевности, те који су заинтересовани за додатна истраживања и проучавања занимљивих језичких питања из сфере србистике.

Као и претходних година, важну улогу у реализацији овог пројекта, значајног како за едукацију младих лингвиста тако и за популаризацију науке о језику међу ученицима средњих школа којима је српски матерњи језик, имали су сарадници Института за српски језик Српске академије наука и уметности. Координатор лингвистичког семинара и организатор активности током његовог двонедељног трајања била је др Јована Јовановић, научни сарадник Института за српски језик САНУ. У складу са добром праксом и запаженим резултатима претходна четири семинара, програм је ове године обухватио четири тематске радионице у трајању од две недеље, чији су руководиоци били сарадници Института за српски језик САНУ: 1) *Фразеологија српског језика* – др Јована Јовановић и мср Јанко Ивановић; 2) *Жаргонизми у когнитивнолингвистичком светлу* – др Вања Миљковић; 3) *Дијалекти у односу на стандардни језик* – мср Миљана Чопа и 4) *Дигитална хуманистика* – мср Милица Рабреновић и мср Ленка Бајчетић.

Програм семинара похађало је 46 ученика гимназија и средњих стручних школа из градова широм Србије (Бела Црква, Београд, Жагубица, Књажевац, Косовска Митровица, Крушевац, Нови Сад, Ниш, Панчево, Рума, Смедерево, Сомбор, Сремски Карловци, Суботица, Ужице, Ша-

бац) и Републике Српске (Приједор, Требиње). Међу полазницима ове године било је и неколико ученика који су учествовали у реализацији лингвистичких семинара претходних година, те који су управо објављивањем текстова у тршићким зборницима направили важне почетне кораке у научноистраживачком раду.

Током трајања семинара, ученици су сваког радног дана од 10 до 12 часова имали прилику да слушају предавања еминентних гостујућих лингвиста која су била посвећена различитим темама из области србистике, а затим и да постављају предавачима питања, те да учествују у дискусији подстакнутој интересантним запажањима током излагања. Ове године предавања на летњем семинару у Тршићу одржало је и двоје чланова Програмског одбора семинара – 1. проф. др Милош Ковачевић, са темом „Раслојавање језика и његов значај за норму српског језика”, и 2. проф. др Софија Милорадовић, директор Института за српски језик САНУ, са темом „Социјална стратификација језика: актуелни начин комуникације и идентификације међу омладинском популацијом у урбаним центрима Србије”. Такође, међу гостујућим предавачима били су и сарадници Института за српски језик САНУ, и то проф. др Марина Николић са темом „Научне конференције и презентовање резултата лингвистичких истраживања”, др Слободан Новокмет са темом „Животиње у српској фразеологији” и др Соња Манојловић са темом „Дигитална хуманистика”. Осим гостујућих лингвиста, предавања су током трајања семинара имали прилику да одрже и руководиоци тематских радионица, као и њихов координатор. Већ првог радног дана, у уводном излагању чији је предмет била „Технике писања научног рада у српској лингвистици”, др Јована Јовановић наговестила је полазницима семинара шта их очекује током двонедељног лингвистичког курса и које ће све задатке бити у обавези да испуне приликом истраживања, анализе и писања рада за зборник. Др Вања Миљковић, кроз предавање на тему „Како је диносаурус постао птица – увод у теорију семантичких компресија”, упознао је ученике са основама когнитивне лингвистике – теоријом појмовне метафоре и метонимије и појмом концептуализације. Мср Миљана Чопа, у предавању под називом „Акценатска норма у језику медија”, дотакла се, између осталог, и појаве језичке анксиозности код дијалекатских говорника, а ученици и остали слушаоци на крају њеног излагања имали су прилику да учествују и у анкети мотивисаној овом темом. Мср Јанко Ивановић је у предавању под називом „Како странци уче српски језик” упознао полазнике са тим које теме и граматичке јединице треба обрађивати на почетним нивоима курса српског језика као страног и нематерњег. Мср Милица Рабреновић је у предавању под називом „Критичко тумачење моћи у медијском дискур-

су” објаснила полазницима којим се све средствима манипулације служе медији у креирању мишљења јавног мњења.

Послеподневне активности полазника лингвистичког семинара у обема недељама подразумевале су похађање радионица које су трајале од 14.30 до 19.00 часова и биле организоване према ужим темама из области лексикологије и дијалектологије (курсеви посвећени жаргонизмима, фразеологизмима и дијалектизмима), као и дигиталне хуманистике. Ученици су, на основу својих пријава и исказаних језичких интересовања везаних за летњи семинар, распоређени у четири групе, по тематским радионицама: *Фразеологија српског језика*, *Жаргонизми у когнитивнолингвистичком светлу*, *Дијалекти у односу на стандардни језик* и *Дигитална хуманистика*.

Дванаесторо полазника курса посвећеног фразеологији имало је прилику да се током првих часова, кроз предавања, презентације и практична вежбања, упозна са основним категоријалним обележјима фразеолошких јединица (њиховом сложеном структуром, јединственим значењем, стабилном формом, експресивношћу и др.). Руководиоци радионица (др Јована Јовановић и мср Јанко Ивановић) пажњу су посветили и: проблемима идентификације фразеологизама – њиховом диференцирању од нефразеолошких конструкција, терминолошких синтагми и других усталиених спојева; структурним типовима фразеологизама (предлошко-падежне конструкције, синтагме, реченице; поредбени фразеологизми); подели заснованој на начину формирања фразеолошког значења (глобални и компонентни фразеологизми); семантичкој класификацији фразеологизама (подела на фразеосемантичка поља и класификација по лексичко-тематским групама главне компоненте унутар фразеологизма); као и семантичким механизмима којима се остварује фразеолошко значење (нпр. метафора и метонимија). На неколиким уводним часовима од ментора су добијали појединачне истраживачке задатке, а колективно или индивидуално решавали су и тестове и задатке мањег обима коришћењем различитих веб-алата и образовних платформи како би прошли кроз процес практичне примене наученог градива.

Након усвајања теоријских знања из фразеологије и реализовања одговарајућих вежбања, ментори су полазницима задали пет обимнијих истраживачких задатака, зависно од њихових индивидуалних истраживачких афинитета. Задаци су формулисани као теме научног рада и насловљени су на следећи начин: 1) „Одећа и обућа у фразеологији српског језика”, 2) „Храна и пиће у фразеологији српског језика”, 3) „Породични и родбински односи у фразеологији српског језика”, 4) „Пас и мачка у фразеологији српског језика” и 5) „Фразеологизми у песмама Ђорђа Балашевића”.

Радионицу *Жаргонизми у когнитивнолингвистичком светлу*, чији је руководилац био др Вања Миљковић, ове године је похађало 11 ученика, који су се током двонедељног трајања курса упознали са теоријом жаргона, терминима *жаргон*, *сленг*, *арго*, *колоквијални језик*, *вулгарни језик* и разликама међу њима, као и са основама когнитивне семантике, чији су појмовно-методолошки апарат користили у анализи жаргонизама (појмови *категоризација*, *концептуализација*, *појмовна метафора*, *метонимија*, *метафтонимија* и др.). Такође, полазници радионица научили су да се служе релевантном лингвистичком литературом, као и да користе жаргонске речнике српског језика и ексцерпирају грађу из њих, али и из других извора богатих овим типом лексике. У договору са ментором подељени су у групе чији је задатак да спроведу истраживања и напишу научне радове на следеће теме: 1) „Жаргонизација у текстовима реп извођача Бигруа и Паје Кратког”; 2) „Зооними и њихови деривати у модерном српском сленгу”; 3) „Семантичка анализа жаргонизама пржити, ложити и палити” и 4) „Глаголи са метафоричком концептуализацијом ЛУДИЛА у савременом српском колоквијалном језику и сленгу”.

Радионицу *Дијалекти у односу на стандардни језик* ове године похађало је 13 ученика. Захваљујући предавањима и вежбама које је реализовала мср Миљана Чопа, ученици су се најпре упознали с теоријским основама дијалектологије као лингвистичке дисциплине, као и са појмовима народног и стандардног језика, те критеријумима за класификацију српских дијалеката, њиховом поделом, распрострањеношћу и карактеристикама. Потом су полазници подељени у одговарајуће групе и уз менторски рад бавили су се различитим истраживањима у складу са својим интересовањима и/или циљевима руководиоца овог курса. Сprovedена су четири истраживања, у оквиру којих су се полазници бавили дистрибуцијом силазних акцената у говору Јагодине, као и акценатским особинама у говору младих Београђана, с циљем да се сагледа савремено стање говора наведених подручја, истражена је и очуваност постакценатских дужина у говору средњошколаца из Шапца, а такође је испитана ауторегулација у употреби дијалекта код младих говорника из Ниша, у зависности од говорне ситуације и односа са саговорником.

Радионицу *Дигитална хуманистика* похађало је 10 ученика. Током овог курса, полазници су се упознали са дигиталном хуманистиком као дисциплином и могућностима њене примене у очувању нематеријалног културног наслеђа и у савременим лингвистичким истраживањима. Руководиоци радионица, мср Милица Рабреновић и мср Ленка Бајчетић, представиле су ученицима основне појмове који се тичу процеса дигитализације извора, као и фазе у дигитализацији текста.

Практични део радионице био је посвећен структурној и семантичкој анализи дигиталног издања збирке *Српских народних пословица* Вука Карацића, које је израђено у оквиру прошлогодишњих радионица. Овогodiшњи полазници подељени су у пет група. Своје корпuse формирали су помоћу програма *Python*. Током радионице анализиран је концепт *Бога* у српским народним пословицама. Своје резултате упоредили су са примерима које су ексцерпирали са српског веб-корпуса како би увидели да ли је дошло до промене у односу на концептуализацију Бога у пословицама. Полазници су истраживали и концепт *ђавола, пса и брата* у Вуковим пословицама с циљем да малим делом допринесу културолошкој анализи ових појмова у српском језику. Једна група полазника приказала је ареалну дистрибуцију етнонима у Црној Гори и Војводини, док је последња група семантички и структурно анализирала клетве и заклетве с циљем да се укаже на значај ових кратких форми и на њихово презентовање у Вуковим пословицама.

Најзначајнији циљ лингвистичких семинара у организацији НОКЦ „Вук Карацић” у Тршићу био је оспособљавање полазника за основно разумевање и стварање садржаја из области хуманистике у дигиталном окружењу, као и анализа грађе која се ексцерпира помоћу програма. Шире циљ јесте осавремењивање приступа језичком наслеђу и његово приближавање младим генерацијама и ширем кругу корисника. Захваљујући ангажовању ментора – руководиоца радионица, ученици су се током похађања свих овогodiшњих тематских курсева оспособљавали да користе релевантну лингвистичку литературу и изворе за прикупљање грађе на којој су спроводили своју малу научну анализу.

Главни практични циљ курсева био је да ученици резултате свог ангажовања на радионицама представе у виду презентације, на заједничкој завршној сесији којој су присуствовали сви полазници семинара и руководиоци радионица. Том приликом проф. др Марина Николић коментарисала је сва излагања, истакла посебно квалитетна запажања и позитивне елементе анализе у радовима ученика, сугеришући уједно и незнатне мањкавости, те могућност унапређења појединих сегмената истраживања у коначној верзији рада, коју ће ученици уобличити у сарадњи са својим менторима до краја јануара 2024. године.

Након завршетка семинара, руководиоци радионица наставили су сарадњу и комуникацију са већином заинтересованих полазника, како би отпочета истраживања била успешно довршена и уобличена у форми оригиналног научноистраживачког рада. Коначно, један од исхода и реализованих циљева семинара организованог у Научно-образовно културном центру „Вук Карацић” у Тршићу свакако била је и ученичка конференција, која је одржана на Филолошком факултету Универзитета

у Београду 9. децембра 2023. године. Научни радови, који представљају врхунац и крајњи циљ лингвистичког семинара реализованог у Тршићу, биће објављени у петом зборнику „Млади и србистика”, чије је публиковање планирано током 2024. године.

Миљана Б. Чопа
(Београд)

ПРЕДСТАВЉАЊЕ РЕЗУЛТАТА ПРОЈЕКТА О-33-23 ПАСТИРСКА/СТОЧАРСКА ЛЕКСИКА ПРИЗРЕНСКО- ТИМОЧКИХ ГОВОРА

У четвртак, 30. новембра 2023. године у Огранку САНУ у Нишу одржана је промоција, која је подразумевала представљање досадашњих резултата у оквиру пројекта О-33-23 *Пастирска/сточарска лексика призренско-тимочких говора* (координатор пројекта: академик Александар Лома, руководилац пројекта: проф. др Софија Милорадовић, консултант: проф. др Недељко Богдановић, организатор пројектних активности: др Ана Савић-Грујић, виши научни сарадник), а ово је представљање било праћено Округлим столом посвећеним пројектној теми.

На самом почетку обратили су се академик Влада Вељковић, руководилац Огранка САНУ у Нишу, проф. др Софија Милорадовић и проф. др Недељко Богдановић, који је и уредник зборника радова који представљају резултате досадашњих истраживања предузетих у оквиру рада на овом пројекту.

Након уводних обраћања сарадници Дијалектолошког одсека Института за српски језик САНУ који су чланови пројектног тима представили су своја истраживања, односно теме радова који ће се наћи у Зборнику.

Најпре су, у оквиру прве целине, представљени радови Недељка Богдановића и Софије Милорадовић – *Основне поставке научноистраживачког пројекта „Пастирска лексика призренско-тимочких говора”* и Ане Савић-Грујић – *Пастирска лексика југоисточне Србије у науци*.

Потом су представљени радови Софије Милорадовић и Сандре Савић – *Називи за стоку према времену млађења и узрасту*, Биљане Савић и Зорана Симића – *Прилог проучавању придева са значењем животињских особина у говорима призренско-тимочке дијалекатске области*, Марине Јуришић – *Називи за црну овцу у призренско-тимочким говорима*, Миљане Чопа – *Лексеме за означавање пса у призренско-тимочким говорима*, Зорана Симића – *Прерада млека: лексика призренско-тимочких го-*

вора, те Ане Савић-Грујић и Сандре Савић – *Одећа и обућа пастира у говорима призренско-тимочке области*.

У другој целини, тематски посвећеној језичком фолклору и играма, најпре је Тања Милосављевић представила своје истраживање под називом *Пастирска лексика призренско-тимочких говора у пастирском фолклору*, потом је Недељко Богдановић представио рад под називом *Из пастирског језичког фолклора југоисточне Србије*, а Нина Аксић представила је тему *Пастирске игре и чобанска надметања на призренско-тимочком говорном подручју*.

У оквиру последње целине пажња је посвећена паралелама призренско-тимочких говора и других подручја. Јована Бојовић Јоксимовић говорила је на тему *Пастирска лексика призренско-тимочких говора у ширем контексту*, а представљен је и рад Голуба Јашовића и Душана Стефановића – *Називи за млеко и млечне производе у селима Алексиначког Поморавља и Пећког Подгора*.

Руководилац је напоследку упутио присутне у планове поводом наставка рада на овом пројекту, а представљени су и досад истражени пунктови, као и нова лингвогеографска карта која обухвата пунктове који су накнадно прикључени, на примеру лексеме *шубара*, коју су израдили Ана Савић-Грујић и Сандра Савић.

Уз то је представљена и прелиминарна верзија интерактивне карте на примеру лексеме *пас*, коју је за потребе свог истраживања израдила Миљана Чопа.

Представљању резултата Пројекта уследио је Округли сто чији су учесници примарно били чланови истраживачког тима пројекта *Пастирска/сточарска лексика призренско-тимочких говора*, а модератор проф. др Софија Милорадовић. Фокус је стављен на изазове који су се јавили приликом досадашњих истраживања, а говорило се и о припреми прве свеске малог пастирског атласа призренско-тимочке области, која је планирана за наредну, 2024. годину. Професор Недељко Богдановић, консултант на овом пројекту, дао је детаљне и инспиративне савете и смернице, који ће сарадницима бити драгоцени у наставку њихових истраживања.

Стана Ристић
(Београд)

Пројекат „Речи 2023. године”

Нови пројекат Филолошког друштва *Речи* са часописом *Новоречје* заснован је у оквиру дугорочнијег и ширег лингвистичко-културолошког и мултимедијалног програма овог друштва, значајног за српски језик и српску културу са више актуелних аспеката.

По утврђеном календару активности за 2023. годину одржана су два међународна научна скупа са одређеним темама и реализована је организована манифестације *Избор речи године*

Остварени су јасно дефинисани циљеви пројекта *Речи 2023. године* у виду окупљања академских стручњака који се баве феноменима језика и речи не само у српском језику него и другим јужнословенским и словенским језицима, како ради размене знања и истраживачког искуства у областима неологије и неодериватологије, тако и ради развијања и јачања међународне научне сарадње у области језика и културе. Показало се да је таква међународна сарадња неопходна како би се у динамици убрзаних друштвених промена свестрано сагледали процеси интернационализације и глобализације језика и културе, који, поред осталог, утичу на појачан и бржи прилив нових речи у језицима и на актуелне тенденције у даљем језичком развоју. Развој неологије и неодериватологије, са изграђеним теоријско-методолошким и терминолошким апаратурама, омогућава лингвистима да у међународној сарадњи утврде и поузданије објасне актуелне језичке чињенице у сваком појединачном језику, као и могућност сагледавања тенденције динамике даљег језичког развоја у овим областима. У светлу размене знања свакако боље се сагледавају отворена питања, као и питање у којој мери су, поред англизације и интернационализације, у савременим језицима актуелни неки процеси, већ утврђени у досадашњим истраживањима, као што су процеси жаргонизације и интелектуализације, који су се последњих деценија 20. и првих деценија 21. века одвијали напоредо и без оштрих граница као резултат урбанизације језика.

Последице глобализације одразиле су се не само на убрзани друштвени и културни развој у словенским земљама транзиције, него и на је-

зике и културе у тим земљама, па је размена искустава на међународном плану Филолошког друштва веома значајна, како би се што објективније представиле језичке иновације у лексици и начин њиховог уклапања у лексички систем сваког појединачног језика. Прилив нових речи за именовање нових реалија из области материјалне и духовне културе данас се сматра оправданим, и неће изазивати велики отпор језичких корисника, па ни оних који се баве језичком нормом, уколико се нове речи уклапају у постојећи фонетско-фонолошки, творбени и лексички систем било ког језика, а њихово усвајање и правилна употреба од стране језичких корисника представља питање престижа у неговању језичке културе. Очекује се да сарадња са стручњацима из других словенских језика у области неологије покаже у којој мери су лексичке иновације прихваћене од стране корисника језика и оних који нормирају језик и у којој мери су те иновације утицале на либерализацију језичке норме у сваком појединачном језику. Занимљиво питање је и то на који начин и у којој мери образовне и културне установе и средства јавног информисања утичу на неговање језичке културе, па и у смислу либерализације језичке норме када су у питању неологизми.

На многа од наведених и др. бројних питања већ су дати одговори на одржаним планираним међународним конференцијама Филолошког друштва, са позваним реномираним лингвистима из Србије, Хрватске Босне и Херцеговине, Бугарске, Словеније и са српским лингвистима из дијаспоре (САД, Пољске), што ће унапредити проучавања појаве и употребе нових речи и омогућити упоређивање неолошких појава и начина њиховог прихватања у другим словенским језицима.

Тема прве конференције „Деантропонимни неологизми као кључне речи епохе”, посвећена новим речима изведених од имена, презимена или надимака утицајних или веома популарних људи, показала је која су имена и из којих области оставила траг у дериватологији српског и других словенских језика. Досадашње истраживање показало је да су се у српском језику и српској култури најтрајније задржале изведене речи од имена и презимена истакнутих личности како из српске тако и из светске културне баштине, што се може посведочити примерима типа: *андрићевски*, *караџићевски*, *његошевски*, *шантићевски*, *домановићевски*; *дантеовски*, *борхесовски*, *кафкијански*, *ничеовски* и др.

Друга међународна конференција посвећена је новим речима у говору деце и младих, што представља значајан допринос у сагледавању развоја дечијег и омладинског жаргона/идиома у светлу савремених друштвено-економских, културних и технолошких промена. Разматрано је и актуелно питање у којој мери и на који начин језик омладине и деце одражава њихов однос према новој реалности, како у српском језику тако и

у другим словенским језицима. Тема је актуелна и са становишта усвајања и креативне употребе матерњег језика у смислу стварања нових речи на основу контекстуалног окружења, аналогije и асоцијација како у домену значења тако и доменима примене усвојених граматичких и творбених правила; затим са становишта игре (са) речима и утицаја брзалица и разбрајалица у овом домену; са становишта прихватања и адаптације нових речи, које им се нуде преко текстова намењених деци, а посебно преко нових медија, интернета и смс-порука. Тема пружа могућност вишеаспектног упоређивања нових речи дечијег и омладинског жаргона: са новим речима у српском језику уопште и са жаргонским лексичким неологизмима у другим словенским језицима. Размена мишљења на овој конференцији позваних лингвистичких стручњака допринела је сагледавању иновација у овом делу лексичког фонда на граматичком, творбеном, семантичком, прагматичком и стилистичком плану. Радови изложени на овој конференцији биће објављени као зборник у другом броју полугодишњака *Новоречје* за 2023. годину, тако да ће и академска и шира јавност имати могућност да се упозна са проблемима који су елаборирани и изложени на овој значајној међународној конференцији.

За ширу јавност нарочито занимљива, па и атрактивна у фестивалском смислу, биће организована Акција *Избор речи године* у оквиру делатности Филолошког друштва *Речи* заједно са Удружењем *Изражајност*. Реализација ове делатност одвијала се по утврђеном календарском и акцијском плану у различитим фазама сукцесивних активности, јер је планиран избор речи у три категорије: реч године, нова српска реч и лажиреч, реч која прикрива, маскира смисао онога што именује. Завршна манифестација избора одржаће се интернет гласањем на основу претходно прикупљених речи и објављивања кратких текстова и одговарајућих видео записа на видео каналу; затим објављивањем резултата интернет гласања и посебно гласањем стручног жирија лингвиста у саставу оснивача избора српске речи године. Значај планиране Акције видимо у анимирању шире друштвене јавности и у побуђивању њиховог интересовања за језик и актуелне језичке проблеме, фокусиране на појачан прилив нових речи, те укључивање и других посленика културе у ову занимљиву „утакмицу” речи, која ће бити одражана по „Правилнику за избор речи” и промовисана приликом оглашавања акције „Избор речи године”, а резултати избора биће објављени и у часопису *Новоречје*, у другом броју полугодишњака за 2023. годину.

Активност у оквиру пројекта *Речи 2023. године* одвијале су се у различитим медијима како би се обавештавала што шира јавност: на сајтовима два наведена удружења, на страницима социјалних мрежа Филолошког друштва *Речи* и на видео-каналу, страницама часописа *Новоречје*,

платформама информативних медија који буду пратили активности и др. типовима медија, тако да ће понуђена широка мрежа у различитим дигиталним форматима бити доступна широком кругу заинтересованих корисника.

Пројекат „Речи 2023. године” Филолошког друштва Речи са часописом Новоречје, конципиран је тако да је потпуно реализован по календарском и тематском плану у свим значајним детаљима, са оствареним истакнутим циљевима и наведеним учесницима активности за 2023. годину. Његова потпуна реализација има велики значај за српски језик и српску културу са више актуелних аспеката: 1. за подизање нивоа знања у областима које се баве речима, као што су лексикографија, лексикологија, семантика, етнолингвистика, лингвокултурологија, концептологија и концептографија; 2. за популарисање знања о речима, јер речи у звуковном/говорном и писаном виду, као номинати/имена реалија спољашњег света и унутрашње, духовне и менталне сфере човека, омогућавају успешну комуникацију са другим људима из окружења и креативну употребу у исказивању осећања, мисли, ставова, намера и других духовних и менталних садржаја; 3. у лингвистичком смислу за унапређење знања у областима неологије и неодериватологије, научних дисциплина које прате актуелне процесе у наглом приливу нове лексике у многим језицима, па и у српском језику; 4. за указивање на најновије тенденције у развоју лексичког фонда српског језика и начину адаптирања нове лексике у његов лексички систем; 5. за покретање интересовања академске, културне и шире јавности и њихово укључивање у планиране активности Филолошког друштва Речи, не само у 2023. години, него и у активности њиховог дугорочног и вишеетапног мултимедијалног пројекта; 6. за успостављање и унапређење међународне сардње еминентних стручњака који се баве новим речима у (јужно)словенским језицима, као и сарадње са удружењима сличних интересовања, као што је удружење Изражајност.

Кристина Борђевић*
(Братислава)

Професору Мирославу Дудоку додељена Златна
медаља за заслуге Филозофског факултета
Универзитета Коменски у Братислави

Тридесет и првог јула 2022. године јубиларни 70. рођендан прославио је проф. др Мирослав Дудок, истакнути лингвиста, словакиста и слависта, родом из сремског Ердевика у Војводини. Биографија и библиографија проф. др Дудока сведочи о научном прегаоцу широких интересовања. У његовом раду бројне су конфронтационе славистичке студије и научни чланци, радови из еколингвистике, социоллингвистике, стилистике, текстуалне лингвистике, као и теме из теорије и праксе превођења. Током протекле деценије проширио је своје научно-истраживачко интересовање на инспиративне теме из области конфронтационе словенске етнолингвистике, те (етно)фразеологије. Његова библиографија броји преко 170 јединица, од којих ћемо поменути монографије: *Glutinácia textu v slovenčine a srbochorvátčine* (1987), *Vývin slovakistiky. Štúdie z dejín jazykovednej slovakistiky v Juhoslávii – 18. a 19. storočie* (1997), *Úvod do textiky* (1998), *Náveje. Prolegomena do liter(m)árnosti textu* (2001), *Zachránený jazyk. State o enklávnej a diasporálnej slovenčine* (2008), *Ribayov Idiotikon* (2017).

За време свог вишедеценијског преданог академског рада на Катедри за словенску филологију Филозофског факултета Универзитета Коменски (УК) у Братислави професор Дудок допринео је унапређењу студија, био руководилац више студијских програма, члан Научног већа Филозофског факултета УК, као и вођа многих домаћих и страних научних пројеката. Као руководилац пројекта *Jazyk a jazykoveda v súvislostiach* постао је члан изузетног тима Филозофског факултета УК, који је 2015. године оцењен као једини врхунски лингвистички тим у оквиру словачких универзитета.

* kristina.dordevic@uniba.sk

Декан Филозофског факултета Универзитета Коменски у Братислави проф. др Маријан Зоухар, на предлог управника Катедре за словенску филологију Филозофског факултета УК проф. др Марије Добрикове, уручио је 7. новембра 2022. године проф. др Мирославу Дудоку Златну медаљу за заслуге поводом његовог животног јубилеја, уз захвалницу академске заједнице и руководства Филозофског факултета Универзитета Коменски за дуг низ година које је проф. Дудок посветио братиславским студентима и колегама.

БИБЛИОГРАФИЈЕ

Ђорђе Р. Оташевић
(Београд)

ПРИЛОЗИ ЗА ГРАЂУ ЛЕКСИКОЛОШКЕ И МЕТАЛЕКСИКОГРАФСKE БИБЛИОГРАФИЈЕ (15)

- АВРИЋ, Драган: Ваке се речи говору у Мачви : запис о предошњим мачванским речима / Драган М. Аврић, Миомир Филиповић Фића. – Сремска Митровица : Удружење Завичај, 2018. – 176.
- АЈДАЧИЋ, Дејан: Праведност у српском језику / Дејан Ајдачић // О ВРЕДНОСТИМА у српском језику : зборник етнолингвистичких радова 2 / ур. Дејан Ајдачић. – Београд : Алма, 2019. – 175–199.
- АЈЦАНОВИЋ, Милан: Номинација јабуке у речнику српскохрватскога књижевног језика / Милан С. Ајцановић // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. – 43, 2 (2018), 233–244.
- АЈЦАНОВИЋ, Милан: Номинација крушке у „Речнику српскохрватскога књижевног језика” / Милан С. Ајцановић // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. – 44, 2 (2019), 179–194.
- АЈЦАНОВИЋ, Наташа: Употреба аугментатива у језику Б. Ћопића и њихов превод на руски језик : на материјалу романа „Глава у кланцу ноге на вранцу” / Наташа Д. Ајцановић, Маја Р. Крстић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – 66, 3 (2018), 799–808.
- АЛАНОВИЋ, Миливој: Интерфејс лексике и граматике : узрок слабљења граница међу језичким категоријама / Миливој Б. Алановић // СРБИСТИКА данас I / ур. Саша Шмуља. – Бања Лука : Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци, 2016. – 42–64.
- АЛАНОВИЋ, Миливој: Речнички чланак : извор података о функционалној употреби речи / Миливој Б. Алановић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 61–71.
- АЛАНОВИЋ, Миливој: Утицај лексичке селекције на значењску структуру конструкције / Миливој Б. Алановић // СРПСКА славистика : колективна монографија : радови српске делегације на XVI међуна-

- родном конгресу слависта. Том 1, Језик / ур. Рајна Драгићевић, Вељко Брборић. – Београд : Савез славистичких друштва Србије, 2018. – 37–48.
- АЛЕКСИЋ, Мариана: Типологија лексичко-семантичких односа истоко-ренских именичких лексема словенског порекла у српском и бугарском језику / Мариана З. Алексић // Јужнословенски филолог, Београд. – 74, 1 (2018), 97–120.
- АНДРИЋ, Едита: ...Zub za zub : frazeološke jedinice sa komponentom zub u mađarskom i srpskom jeziku / Edita Andrić // SUSRET kultura : zbornik radova : Deseti međunarodni interdisciplinarni simpozijum „Susret kultura”, 30. novembar 2018, Novi Sad / ur. Ivana Živančević-Sekeruš, Željko Milanović. – Novi Sad : Filozofski fakultet, 2019. – 359–375.
- АНДРИЋ, Едита: Delovi ruku u frazeološkim jedinicama mađarskog i srpskog jezika / Edita Andrić // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору : тематски зборник. 8, 1 / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2019. – 77–92.
- АНДРИЋ, Едита: Frazeološke jedinice sa meronimima imenica láb/noga u mađarskom i srpskom jeziku / Edita Andrić // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 7.2 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 235–251.
- АНТИЋ, Александра: О једном типу српске термилошке лексике у 18. и 19. веку : Терминологија код Срба у 18. и 19. веку : математичка географија и картографија / Исидора Г. Бјелаковић. – Нови Сад : Два пера, 2017. – 542. / Александра М. Антић // Баштина, Приштина–Лепосавић. – 45 (2018), 487–90. | Приказ
- АНТИЋ, Александра: Статус суфикса *-ија/-чија* у „Црнотравском речнику” Радосава Стојановића / Александра М. Антић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 18 (2018), 254–269.
- АСИМОПУЛОС, Панајотис: Нога у грчким, руским и српским фразеологизмима / Панајотис Асимопулос // НАУКА и савремени универзитет 7 : тематски зборник радова са седмог међународног научног скупа. Књ. 1, Језици и књижевности у контакту и дисконтакту / ур. Иван Јовановић. – Ниш : Филозофски факултет, 2018. – 69–86.
- БАБИЋ, Здравко: Фразеолошки статус конструкције са значењем *одзвонило је некоме/нечему* у словенским језицима / Здравко М. Бабић // Јужнословенски филолог, Београд. – 74, 2 (2018), 139–159.

- БАЈДА, Јустина: Le bleu de prusse ou le le bleu de paris? : les noms des pigments bleus dans la terminologie polonaise par rapport aux termes français / Justyna R. Bajda // Philologia Mediana, Ниш. – 10 (2018), 487–498.
- БАЈИЋ, Весна: Речник „Приче о боју косовском : рукопис Илије Јованова” / Весна Бајић // Прилози проучавању језика, Нови Сад. – 49 (2018), 69–131.
- БАЈОВИЋ, Јелена: Историјски речници српског и руског језика : поредбена анализа на материјалу „Рјечника ЈАЗУ” и „Словаря русского языка XI–XVII вв. ” / Јелена Р. Бајовић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 283–290.
- БАЈОВИЋ, Јелена: Торгово-економическая лексика в памятниках Древней Руси XI–XVII вв. : в сопоставлении с сербскими источниками / Елена Байович. – Косовска Митровица : Филозофски факултет у Приштини ; Београд : Јасен, 2019. – 224.
- БАЈОВИЋ, Јелена: Фразеологизми између лексема и синтагми : у руско-српској контактної зони / Јелена Р. Бајовић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд – 48, 1 (2019), 303–312.
- БАЛЕК, Тијана: Базични глаголи емоционалних односа с негативним денотативним значењем у руском и српском језику : *ненавидеть – мрзети, ненавидеть друг друга – мрзети се* / Тијана И. Балек // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 18 (2018), 233–253.
- БАЊАНИН, Љиљана: Један непознати италијанско-српско-хрватски речник / Љиљана М. Бањанин // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд – 47, 1 (2018), 181–189.
- БАРБАТЕСКОВИЋ, Ана: Путевима речи : зборник радова у част Даринки Гортан Премк / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Филолошки факултет, Катедра за српски језик са јужнословенским језицима, 2017. – 652. / Ана Ј. Барбатесковић // Наш језик, Београд. – 49, 1 (2018), 129–140. | Приказ
- БАРБИ, Маурицио: L'accoglimento dei forestierismi nella settima edizione del vocabolario Zingarelli tra diveti ed espedienti lessicografici / Maurizio Babri, Saša Modrec // Филолошки преглед, Београд. – 45, 2 (2018), 45–60.
- БАРБИ, Маурицио: La voce *mafia* nelle edizioni dello Zingarelli comprese tra il 1928 e il 2015 / Maurizio Barbi, Saša Modrec // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 7.2 : тематски зборник / ур. Снежана Гуду-

- рић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 483–491.
- БАЦИЋ, Милица: Лексичке колокације са именицама *herd*, *flock* и *shoal* у енглеском и *крдо*, *стадо* и *јато* у српском језику : корпусна анализа / Милица С. Бацић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 19 (2019), 315–332.
- БАШИЋ, Ивана: Високо дрво лад нема, убава мома род нема : семантика лексеме *убав* у српском и македонском народном изразу / Ивана Башић // ЈЕЗИК као запис културе у етнолошкој и лингвистичкој анализи на релацији Србија – Македонија. Том 1 = Јазикот како запис на културата во етнолошката и лингвистичка анализа на релација Србија – Македонија. Том 1 / гл. ур. Предраг Пипер, Марјан Марковић ; ур. првог тома Станислав Станковић, Веселинка Лаброска. – Београд : САНУ, Одељење језика и књижевности, 2018. – 189–202.
- БАШИЋ, Ивана: Старе вешти сухе као авети : семантички развитак лексема *авет* и *вехт* у контексту словенских митских представа и обичаја / Ивана Башић // ЈЕЗИК као запис културе у етнолошкој и лингвистичкој анализи на релацији Србија – Македонија. Том 1 = Јазикот како запис на културата во етнолошката и лингвистичка анализа на релација Србија – Македонија. Том 1 / гл. ур. Предраг Пипер, Марјан Марковић ; ур. првог тома Станислав Станковић, Веселинка Лаброска. – Београд : САНУ, Одељење језика и књижевности, 2018. – 147–168.
- БЕГОВИЋ, Катарина: Семантика придева *жив* на штокавском језичком простору : о придевској платисемији / Катарина В. Беговић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 301–311.
- БЕКО, Лидија: Подучавање рударске терминологије на РГФ-у путем CLIL методе и српског језика на првој години студија / Лидија В. Беко // Српски језик, Београд. – 24 (2019), 725–736.
- БИЉЕТИНА, Јелена: Pojmovni mehanizmi nastanka proširenih značenja glagola jedenja i pijenja u engleskom jeziku i njihovi ekvivalenti u srpskom / Jelena Lj. Biljetina // Зборник за језике и књижевности Филозофског факултета у Новом Саду. – 9 (2019), 33–51.
- БИЉЕТИНА, Јелена: Idioms with the Lexemes *Mouth* in English and in Serbian : a Cognitive Approach / Jelena Lj. Biljetina // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 18 (2018), 154–169.
- БЈЕЛАКОВИЋ, Исидора: Лексичка спојивост у књижевном језику Срба прве половине 19. века / Исидора Г. Бјелаковић // СРПСКА слависти-

- стика : колективна монографија : радови српске делегације на XVI међународном конгресу слависта. Том 1, Језик / ур. Рајна Драгићевић, Вељко Брборић. – Београд : Савез славистичких друштва Србије, 2018. – 49–60.
- БЈЕЛАКОВИЋ, Исидора: Речник славеносрпског језика : једнојезични или вишејезични речник? / Исидора Г. Бјелаковић // Научни саста-
нак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 241–250.
- БЈЕЛАКОВИЋ, Исидора: Улога Вуковог „Рјечника” у процесу стандар-
дизације српског језика / Исидора Г. Бјелаковић // SUSRET kultura :
zbornik radova : Deseti međunarodni interdisciplinarni simpozijum „Su-
sret kultura”, 30. novembar 2018, Novi Sad / ur. Ivana Živančević-Seke-
ruš, Željko Milanović. – Novi Sad : Filozofski fakultet, 2019. – 45–62.
- БЈЕЛЕТИЋ, Марта: Lupus in etymologia : Вуково дело на страницама
„Приручног етимолошког речника српског језика” / Марта Ж. Бје-
летић, Јасна Б. Влајић Поповић // СРПСКА славистика : колективна
монографија : радови српске делегације на XVI међународном кон-
гресу слависта. Том 2, Књижевност, култура, фолклор, питања сла-
вистике / ур. Бошко Сувајдић, Петар Буњак, Душан Иванић. – Бео-
град : Савез славистичких друштава, 2018. – 375–387.
- БЈЕЛЕТИЋ, Марта: Третман полисемије и хомонимије у дијалекатским
речницима / Марта Ж. Бјелетић // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019),
577–585.
- БОГДАНОВИЋ, Недељко: Језичке крхотине и дијалекатски речник / Не-
дељко Р. Богдановић // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 587–593.
- БОГДАНОВИЋ, Недељко: Опсцена лексика и вулгаризми у дијалекат-
ским речницима / Недељко Р. Богдановић // ОПСЦЕНА и друга ко-
локвијална лексика у српском и македонском језику = Опсцена и
друга колоквијална лексика во српскиот и македонскиот јазик :
зборник радова са научног скупа Опсцена и друга колоквијална
лексика у српском и македонском језику одржаног 19. априла 2019.
године у Нишу / прир. Јордана Марковић, Надежда Јовић. – Ниш :
Филозофски факултет, 2019. – 11–22.
- БОГДАНОВИЋ, Недељко: Речевања о „Рјечнику” / Недељко Р. Богдано-
вић // ВУКОВИМ трагом на Косову и Метохији / ур. Голуб Јашо-
вић. – Косовска Митровица : Филозофски факултет Универзитета у
Приштини : Градска библиотека Вук Караџић, 2019. – 1–4.
- БОГДАНОВИЋ, Недељко: Српска дијалекатска лексикографија / Недељ-
ко Р. Богдановић // ВУКОВИМ трагом на Косову и Метохији / ур.
Голуб Јашовић. – Косовска Митровица : Филозофски факултет

- Универзитета у Приштини : Градска библиотека Вук Караџић, 2019. – 5–16.
- БОЖИЋ СИНЧУК, Милица: Лексикографска обрада вишезначног глагола *бежати* у „Речнику српскога језика” / Милица Божић Синчук // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 7.2 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 31–40.
- БОЈАНИЋ ЋИРКОВИЋ, Мирјана: *Мала спика – змај жвака* : шатровачки језик као поетички сигнал романа „Боли ме блајбингер” / Мирјана Д. Бојанић Ћирковић // ОПСЦЕНА и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику = Опсцена и друга колоквијална лексика во српскиот и македонскиот јазик : зборник радова са научног скупа Опсцена и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику одржаног 19. априла 2019. године у Нишу / прир. Јордана Марковић, Надежда Јовић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 23–40.
- БОЛИНОВИЋ, Милош: Додатак „Ријечнику гламочког говора” / Милош Бојиновић // Српски дијалектолошки зборник, Београд. – 65, 1 (2018), 915–1059.
- БОЈОВИЋ, Јована: Једно искуство дијалекатског лексикографа / Јована Д. Бојовић // ВУКОВИМ трагом на Косову и Метохији / ур. Голуб Јашовић. – Косовска Митровица : Филозофски факултет Универзитета у Приштини : Градска библиотека Вук Караџић, 2019. – 17–25.
- БОШЊАКОВИЋ, Жарко: Атрибутивне именице мотивисане соматизмом *глава* у српском и македонском језику и њиховим дијалектима / Жарко С. Бошњаковић, Гордана Р. Штасни // Српски језик, Београд. – 24 (2019), 477–500.
- БРБОРИЋ, Вељко: Интерпункцијска терминологија код Срба од Вука до данас / Вељко Ж. Брборић // СРПСКА славистика : колективна монографија : радови српске делегације на XVI међународном конгресу слависта. Том 1, Језик / ур. Рајна Драгићевић, Вељко Брборић. – Београд : Савез славистичких друштва Србије, 2018. – 61–73.
- БРБОРИЋ, Вељко: Објашњење непознатих речи при обради књижевног текста / Вељко Брборић // АКТУЕЛНИ теоријско-методолошки проблеми проучавања и наставе словенских језика, књижевности и култура : зборник радова : Међународна научна конференција Комисије за наставу словенских језика и књижевности Међународног комитета слависта, Београд, 2017. – 42–57.

- БРБОРИЋ, Вељко: Речници у читанкама за основну школу / Вељко Ж. Брборић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 473–486.
- БРДАР, Марио: Novel Metonymies, Wine and Wineskins, Old and New Ones / Mario Brdar // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 7.1 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 123–134.
- БРОЋИЋ, Андријана: The Conceptualization of Pride and Shame in English and Serbian Via the Temperature Domain / Andrijana Bročić // O jeziku sa raznih aspekata / ur. Zorka Kašić. – Novi Sad : Društvo za primenjenu lingvistiku Srbije : Filozofski fakultet ; Beograd : Filološki fakultet, 2018. – 49–64.
- БУГАРСКИ, Ранко: Srpske slivenice : monografija sa rečnikom / Ranko Bugarski. – Novi Sad : Akademska knjiga, 2019. – 254. – (Biblioteka Arcus)
- БУДИНЧИЋ, Валентина: Anglicizmi u sportskoj terminologiji / Valentina Budinčić. – Beograd : Alfa BK univerzitet, 2018. – 188. – (Biblioteka Novi vidici ; 6)
- БУДИНЧИЋ, Валентина: Između teorije i prakse u oblasti standardizacije naziva određenih sportskih disciplina u srpskom jeziku / Valentina Budinčić // JEZIK, književnost, teorija = Language, Literature, Theory : tematski zbornik radova / ur. Vesna Lopičić, Biljana Mišić Ilić. – Niš : Filozofski fakultet, 2019. – 345–358.
- БУДИНЧИЋ, Валентина: Епоними као врста позајмљеница у српском спортском дискурсу / Валентина В. Будинчић // СРПСКИ језик, књижевност, уметност : зборник радова са XIII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу : 26–27. X 2018. Књ. 1, Вуков Српски рјечник и 200 година савременог српског језика / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2019. – 279–291.
- БУЛАТОВИЋ, Весна: Gramatički rod imenice i rodni stereotip konceptualnog domena : pilot istraživanje / Vesna Bulatović // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 7.1 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 231–242.
- ВАСИЉЕВИЋ, Анђела: О метафори у географској терминологији : на основу примера из француског и српског језика / Анђела Васиљевић // САВРЕМЕНА проучавања језика и књижевности : зборник

- радова са X научног скупа младих филолога Србије, одржаног 31. марта 2018. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1 / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2019. – 141–151.
- ВАСИЋ, Биљана: Придеви са значењем сличности : формални и семантички деривати / Биљана Васић // НАУКА и савремени универзитет 8, 2. Савремени токови у науци о језику и књижевности / ур. Марина Јањић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 185–196.
- ВАСИЋ, Вера: Ko su i kakvi su obični ljudi / Durchschnittsmenschen : iz ugla kritičke analize diskursa / Vera Vasić, Strahinja Stepanov // O jeziku sa raznih aspekata / ur. Zorka Kašić. – Novi Sad : Društvo za primenu lingvistiku Srbije : Filozofski fakultet ; Beograd : Filološki fakultet, 2018. – 130–150.
- ВАСИЋ, Вера: Лексикологија и лексикографија у светлу савремених приступа : зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 577. / Вера Васић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 61, 1 (2018), 203–216. | Приказ
- ВАСИЋ, Вера: Српска лексика у прошлости и данас / Рајна Драгићевић. – Нови Сад : Матица српска, 2018. – 448. / Вера Васић, Даринка Гортан Премк // Јужнословенски филолог, Београд. – 74, 2 (2018), 215–231. | Приказ
- ВАСИЋ, Вера: Увод у лексичку полисемију / Ана Халас Поповић. – Нови Сад : Филозофски факултет, 2017. – 121. / Вера Васић // Лингвистичке актуелности, Београд. – 31 (2018), 47–49. | Приказ
- ВАСИЋ, Вера: Фразеологија о човеку и човек у фразеологији / Гордана Штрбац. – Нови Сад : Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, 2018. – 284. / Вера Васић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 62, 1 (2019), 206–211. | Приказ
- ВАСИЋ, Саша: О квазиантонимији : на материјалу српских и руских пословица / Саша Васић // Српски језик, Београд. – 24 (2019), 693–705.
- ВЕЉКОВИЋ СТАНКОВИЋ, Драгана: Како мислимо речи : прилози проучавању когнитивних аспеката српске лексике / Драгана Д. Вељковић Станковић. – Београд : Јасен : Филолошки факултет, 2018. – 271.
- ВЕЉКОВИЋ СТАНКОВИЋ, Драгана: Концептуализација бола у српском језику / Драгана Вељковић Станковић // ПРЕДАВАЊА 7 : Семинар српског језика књижевности и културе / ур. Драгана Мршевић-Ра-

- довић, Бошко Сувајџић. – Београд : Међународни славистички центар, 2018. – 159–171.
- ВЕЉКОВИЋ СТАНКОВИЋ, Драгана: О (само)поимању и именовању човека као неживог ентитета у српском књижевном језику : на примерима адјективне реификације / Драгана Д. Вељковић Станковић // СРПСКА славистика : колективна монографија : радови српске делегације на XVI међународном конгресу слависта. Том 1, Језик / ур. Рајна Драгићевић, Вељко Брборић. – Београд : Савез славистичких друштва Србије, 2018. – 75–88.
- ВЕЉКОВИЋ СТАНКОВИЋ, Драгана: О антропоцентричној семантичкој деривацији реилексема у српском језику / Драгана Д. Вељковић Станковић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд – 48, 3 (2019), 25–48.
- ВЕЉКОВИЋ СТАНКОВИЋ, Драгана: О жаргонизмима у „Речнику српскога језика” Матице српске (2011) / Драгана Д. Вељковић Станковић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 343–354.
- ВЕЉКОВИЋ СТАНКОВИЋ, Драгана: О именовању човека као материје и предмета у српском језику / Драгана Вељковић Станковић // ПРЕДАВАЊА 8 / ур. Драгана Мршевић-Радовић, Бошко Сувајџић. – Београд : Међународни славистички центар, 2019. – 177–191.
- ВЕЉКОВИЋ, Жарко: Карабурма и Палилула – црна ли је бурма и пали ли се лула? / Жарко Б. Вељковић // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 19–22.
- ВЕЉКОВИЋ, Жарко: О жвакању, жватању, жваћкању и цва(њ)кању... / Жарко Б. Вељковић // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 15–16.
- ВЕЉКОВИЋ, Жарко: О Јовану, Ивану и Ћивану / Жарко Б. Вељковић // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 25–26.
- ВЕСИЋ ПАВЛОВИЋ, Тијана: The Semantic Motivation of English and Serbian Lexemes Related to the Concept of Step : a Cognitive Approach / Tijana Vesić Pavlović, Ivan Milošević // Филолошки преглед, Београд. – 45, 1 (2018), 139–155.
- ВЕШОВИЋ, Милосав: Лексема *сѣма* у значењу жртва / Милосав Вешовић // СТРАНИ језик струке и професионални идентитет = Language

- for Specific Purposes and Professional Identity = Langues sur objectifs spécifiques et identité professionnelle : тематски зборник / ур. Ана Вујовић, Санела Шипрагић Ђокић, Маријана Папрић. – Београд : Друштво за стране језике и књижевности, 2018. – 557–568.
- ВИТАНОВА РИНГАЧЕВА, Ана: Опсцената лексика во функција на создавање универзални пораки во трилогијата „Вечна игра” на Митко Манџуков / Ана Ж. Витанова Рингачева // ОПСЦЕНА и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику = Опсцена и друга колоквијална лексика во српскиот и македонскиот јазик : зборник радова са научног скупа Опсцена и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику одржаног 19. априла 2019. године у Нишу / прир. Јордана Марковић, Надежда Јовић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 41–53.
- ВИТАС, Душко: Белешка о дигитализацији речника / Душко М. Витас, Цветана Ј. Крстев, Ранка М. Станковић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 48, 3 (2019), 49–61.
- ВИТАС, Душко: О појмовима дигитално и дигитализација / Душко Витас // Језик данас, Нови Сад. – 13 (2019), 23–26.
- ВИТАС, Душко: Храна из нежељене поште : анатомија језика брзе хране / Душко М. Витас // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 3 (2018), 21–35.
- ВЛАЈИЋ ПОПОВИЋ, Јасна: Још једном о речи *ожиљак* ‘*cicatrix*’ / Јасна Влајић Поповић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 62, 2 (2019), 7–18.
- ВОЈВОДИЋ, Дојчил: О видско-временској синонимији и метафори у српском, руском и другим словенским језицима / Дојчил П. Војводић // Славистика, Београд. – 23, 1 (2019), 11–44.
- ВУЈОВИЋ, Ана: La terminologie religieuse orthodoxe entre le français et le serbe / Ана Вујовић // СТРАНИ језик струке и професионални идентитет = Language for Specific Purposes and Professional Identity = Langues sur objectifs spécifiques et identité professionnelle : тематски зборник / ур. Ана Вујовић, Санела Шипрагић Ђокић, Маријана Папрић. – Београд : Друштво за стране језике и књижевности, 2018. – 569–582.
- ВУЈОВИЋ, Душанка: Зборник радова у част Даринки Гортан Премк : Путевима речи / ур. Рајна Драгићевић. – Београд : Филолошки факултет Универзитета у Београду : Катедра за српски језик са јужнословенским језицима, 2017. – 652. / Душанка С. Вујовић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – 66, 1 (2018), 361–366. | Приказ

- ВУЈОВИЋ, Душанка: Лексичко-семантичке особине термина из области народне медицине на примерима из „Речника српскохрватскога књижевног језика” Матице српске / Душанка С. Вујовић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 365–372.
- ВУЈОВИЋ, Душанка: Српска лексика у прошлости и данас / Рајна Драгићевић. – Нови Сад : Матица српска, 2018. – 448. / Душанка С. Вујовић // Наш језик, Београд. – 49, 1 (2018), 113–122. | Приказ
- ВУКСАНОВИЋ, Светлана: Семантичка анализа енглеских посуђеница у комуникацији на друштвеној мрежи Фејсбук / Светлана С. Вуксановић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 20 (2019), 198–220.
- ВУЛОВИЋ, Наташа: *Рад – нерад* : конвенционални суд у систему вредности у српском језику и култури / Наташа С. Вуловић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 48, 1 (2019), 271–278.
- ВУЛОВИЋ, Наташа: Аксиологеме као одреднице у фразеолошком речнику / Наташа С. Вуловић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 291–300.
- ВУЛОВИЋ, Наташа: Библизми у спису „Живот Стефана Лазаревића деспота српског” : превод на српски језик – Гордана Јовановић / Наташа С. Вуловић // СРЕДЊИ век у српској науци, историји, књижевности и уметности : IX Научни скуп, Деспотовац–Манасија, 20–21. август 2017. : у оквиру манифестације XXIV Дани српскога духовног преображења / ред. Станоје Бојанин и др. ; гл. ур. Гордана Јовановић. – Деспотовац : Народна библиотека Ресавска школа ; Београд : Институт за српски језик САНУ, 2018. – 33–43.
- ВУЛОВИЋ, Наташа: *Богатство* : конвенционални суд у систему вредности у српском језику и култури / Наташа С. Вуловић // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 765–772.
- ВУЛОВИЋ, Наташа: У другој половини Речника САНУ : двадесет томова српског тезауруса / Наташа С. Вуловић, Марија С. Ђинђић, Данијела М. Радоњић // Наш језик, Београд. – 49, 2 (2018), 1–22.
- ВУЧЕНОВИЋ, Наташа: Италијанизми у српском језику и утицај културних контаката на језик / Наташа Д. Вученовић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 18 (2018), 304–322.
- ВУЧКОВИЋ, Марија: О неким сложеницама с нумеричком компонентом три која има аугментативно/ интензификаторско значење / Марија Вучковић // Зборник Матице српске за славистику, Нови Сад. – 93 (2018), 115–126.

- ВУЧКОВИЋ, Марија: Прилог историји речи триклет / Марија Вучковић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 61, 1 (2018), 33–58.
- ВУЧКОВИЋ, Снежана: Етнолингвистичке карактеристике неких хрононима пролећног обредног циклуса / Снежана П. Вучковић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 3 (2018), 37–50.
- ВУЧКОВИЋ, Снежана: Из словенске ентомолошке лексике : лептир / Снежана Вучковић // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору : тематски зборник. 8, 1 / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2019. – 143–151.
- ВУЧКОВИЋ, Снежана: Историјски речници и њихов значај за историјсколексиколошка истраживања / Снежана П. Вучковић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 219–229.
- ГЕОРГИЈЕВА, Цветелина: Неологизми *nomina personalia* по иницијални абревијатури / Цветелина Н. Георгиева // Јужнословенски филолог, Београд. – 75, 1 (2019), 135–142.
- ГЕОРГИЈЕВ, Ивана: Etnolingvistički pristup temi smrti u srpskim i španskim računima / Ivana Georgijev // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору : тематски зборник. 8, 1 / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2019. – 13–23.
- ГЕОРГИЈЕВ, Ивана: Metafore o smrti i umiranju u španskom i srpskom jeziku / Ivana Georgijev // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. – 43, 2 (2018), 181–194.
- ГЕРУН ЂОКИЋ, Бојана: О лексеми *прегрит* / Бојана М. Герун Ђокић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 18 (2018), 191–208.
- ГЛИГОРИЈЕВИЋ, Ивана: *Arapske zemlje, Iran i Turska kao stimulusi u asocijativnom testu* / Ivana R. Gligorijević // Анали Филолошког факултета, Београд. – 30, 2 (2018), 185–201.
- ГЛИГОРИЈЕВИЋ, Ивана: Reči stranog porekla u klasičnom arapskom jeziku : „Arapsko-bosanski rječnik” Teufika Muftića / Ivana R. Gligorijević // Анали Филолошког факултета, Београд. – 31, 2 (2019), 281–300.
- ГЛИГОРИЈЕВИЋ, Ивана: Хетеростереотипи о оријенталним језицима у мрежи вербалних асоцијација / Ивана Р. Глигоријевић // Зборник радова Филолошког факултета у Приштини. – 48, 1 (2018), 23–42.

- ГОЕС, Жан: Collocations et dénominations : quelques réflexions sur le figement adjectival / Jan A. Goes // *Philologia Mediana*, Ниш. – 10 (2018), 589–602.
- ГОЛАХОВСКА, Ева: Католическая религиозная лексика в современном белорусском языке : социолингвистический и культурный аспекты / Ewa Golachowska // *ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 7.1 : тематски зборник* / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 65–72.
- ГОЉАК, Светлана: Методички аспекти наставе фразеологије српског језика као страног / Светлана В. Гољак // *Научни састанак слависта у Вукове дане*, Београд. – 48 (2018), 71–78.
- ГОРТАН ПРЕМК, Даринка: Платисемија и симилисемија у полисемантичкој структури једне лексеме / Даринка С. Гортан Премк // *Наш језик*, Београд. – 49, 1 (2018), 1–12.
- ДЕТАР ЈЕВЋОВИЋ, Снежана: Leksički i morfološki transfer u početnoj nastavi italijanskog jezika kao stranog / Snežana Z. Detar Jevđović // *Анали Филолошког факултета*, Београд. – 30, 1 (2018), 139–161.
- ДИМИТРИЈЕВИЋ, Јована: Српска лексикографија од Вука до данас : каталог изложбе = Сербская лексикография от Вука до современности : каталог выставки / Рајна Драгићевић и др. ; ур. Милосав Тешић, Рајна Драгићевић, Ненад Ивановић. – Београд : САНУ : Савез славистичких друштава Србије, 2018. – 407. / Јована Љ. Димитријевић // *Prevodilac*. – 8, 3/4 (2019), 78–82. | Приказ
- ДИМИТРИЈЕВИЋ, Јована: То је заиста кринц : о новом англицизму у српском језику / Јована Димитријевић // *Језик данас*, Нови Сад. – 13 (2019), 38–40.
- ДИМКОВИЋ ТЕЛЕБАКОВИЋ, Гордана: Engleski jezik nauke i struke : analiza primene u saobraćaju / Gordana Dimković Telebaković. – Београд : Svet knjige, 2018. – 358. – (Edicija Nauka)
- ДИМКОВИЋ ТЕЛЕБАКОВИЋ, Гордана: Примена структурално-лексичко-семантичке методе у анализи глагола кретања у савременом српском и енглеском језику у друмском саобраћају / Гордана Д. Димковић Телебаковић // *СРПСКИ језик, књижевност, уметност : зборник радова са XII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу*, 27–28. X 2017. Књ. 1, Курс опште лингвистике / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2018. – 225–236.

ДИМКОВИЋ ТЕЛЕБАКОВИЋ, Гордана: Саобраћајна терминологија у савременом српском језику / Гордана Д. Димковић Телебаковић // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 409–418.

ДИНИЋ, Јакша: Топоними Црноречја / Јакша Динић // Ономатолошки прилози, Београд. – 26 (2019), 209–572.

ДОДЕВСКА МИХАЈЛОВСКА, Олгица: Опсцената лексика во македонската фразеологија / Олгица М. Додевска Михајловска, Гоце А. Цветановски // ОПСЦЕНА и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику = Опсцена и друга колоквијална лексика во српскиот и македонскиот јазик : зборник радова са научног скупа Опсцена и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику одржаног 19. априла 2019. године у Нишу / прир. Јордана Марковић, Надежда Јовић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 61–74.

ДРАГИН, Гордана: Свети Сава у топонимима и народном предању слива Студенице / Гордана С. Драгин // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – 67, 1 (2019), 155–164.

ДРАГИН, Наташа: Номинације лица у Јустинијановом закону према рукопису Борђошких из XVIII века / Наташа Драгин // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 62, 2 (2019), 27–58.

ДРАГИН, Наташа: Сложенице у „Кратком опису Зете и Црне Горе” (1774) : једно међуредакцијско поређење / Наташа Ж. Драгин // СРПСКО језичко наслеђе на простору данашње Црне Горе. Српски језик и књижевност данас : зборник радова са Другог међународног научног скупа одржаног у Подгорици 26–28. маја 2017. године / ур. Јелица Стојановић. – Подгорица : Матица српска – Друштво чланова Матице српске у Републици Српској, 2019. – 485–503.

ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Актуелна питања српске лексикографије / Рајна М. Драгићевић // Књижевност и језик, Београд. – 65, 3/4 (2018), 377–388.

ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Българска лексикология и лексикография / Василка Радева. – София : Издателство Изток-Запад, 2017. – 430. / Рајна Драгићевић // Јужнословенски филолог, Београд. – 74, 1 (2018), 171–176.

ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Вуков „Рјечник” из новог угла : на примеру корпусне анализе именице мјесто / Рајна Драгићевић // ЈЕЗИК, култура, образовање / ур. Снежана Маринковић. – Ужице : Педагошки факултет, 2018. – 17–30.

- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Значај прве свеске „Гласника Друштва српске словесности” из 1847. године / Рајна М. Драгићевић // ГОДИНА 1847. : преломна тачка савремене српске културе / ур. Александар Милановић, Рајна Драгићевић. – Београд : Савез славистичких друштава Србије, 2018. – 95–108.
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Интердисциплинарност лексикологије данас / Рајна М. Драгићевић // СРБИСТИКА данас II / ур. Саша Шмуља. – Бања Лука : Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци, 2017. – 9–27.
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Ка структури корпуса за нови вишетомник савременог српског језика Матице српске / Рајна М. Драгићевић // СРПСКИ језик : статус, систем, употреба : зборник у част проф. Милошу Ковачевићу / ур. Јелена Петковић, Владимир Поломац. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2018. – 195–204.
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Корпусна лексикологија као нови правац савремене семантике / Рајна М. Драгићевић // JEZIK, književnost, teorija = Language, Literature, Theory : tematski zbornik radova / ur. Vesna Lopičić, Biljana Mišić Ilić. – Niš : Filozofski fakultet, 2019. – 27–37.
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Лексикологија и лексикографија у светлу савремених приступа : зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2016. – 577. / Рајна Драгићевић // Јужнословенски филолог, Београд. – 74, 2 (2018), 232–243. | Приказ
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Лексиколошка истраживања проф. Радоја Симића / Рајна М. Драгићевић // Научни доприноси Радоја Симића. – 221–228.
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Неке тенденције у творби речи у савременом српском језику / Рајна М. Драгићевић // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 7.2 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радичић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 63–70.
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: О Вуковом „Рјечнику” и око њега / Рајна Драгићевић // Летопис Матице српске, Нови Сад. – 503, 1–2 (2019), 42–63.
- ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: О човеку у Вуковом „Рјечнику” / Рајна М. Драгићевић // ВУКОВИМ трагом на Косову и Метохији / ур. Голуб Јашовић. – Косовска Митровица : Филозофски факултет Универзитета у Приштини : Градска библиотека Вук Караџић, 2019. – 27–36.

ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Почети штампане српске ћириличне лексикографије : Орфелинов речник из 1766. године : Латинскій букварь со-держашій начало ученія и единъ краткій словникъ Латинскаго языка съ преводомъ Славено-Сербскимъ ради Сербскихъ дѣтей и всѣхъ, которые Латинскому языку учится желаютъ, изданъ 1766. / Рајна Драгићевић // ПРЕДАВАЊА 7 : Семинар српског језика књижевности и културе / ур. Драгана Мршевић-Радовић, Бошко Сувајџић. – Београд : Међународни славистички центар, 2018. – 141–150.

ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Правописна решења нових речи у српским штампаним медијима / Рајна М. Драгићевић // НОВИ прилози српском правопису : зборник радова са научног скупа „Актуелна питања српског правописа” одржаног у Андрићграду 13. 10. 2018. / прир. Милош Ковачевић. – Нови Сад : Матица српска ; Вишеград : Андрићев институт, 2019. – 141–153.

ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Прелазни карактер префиксоида у савременом српском језику / Рајна М. Драгићевић // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 109–116.

ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Семантичка деривација / Рајна М. Драгићевић // Српски језик, Београд. – 23 (2018), 169–177.

ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Скоро два века бриге о српској терминологији под кровом САНУ : Словенска терминологија данас / ур. Предраг Пипер, Владан Јовановић. – Београд : САНУ : Институт за српски језик САНУ, 2017. – 689. – (Научни скупови ; 167. Одељење језика и књижевности ; 28) / Рајна Драгићевић // Трибина САНУ, Београд. – 7 (2019), 238–244. | Приказ

ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Словенска терминологија данас / ур. Предраг Пипер, Владан Јовановић. – Београд : САНУ : Институт за српски језик САНУ, 2017. – 689. – (Научни скупови ; 167. Одељење језика и књижевности ; 28) / Рајна Драгићевић // Српски језик, Београд. – 23 (2018), 817–822. | Приказ

ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Српска лексика у прошлости и данас / Рајна Драгићевић. – Нови Сад : Матица српска, 2018. – 448.

ДРАГИЋЕВИЋ, Рајна: Умножавање мовираних фемининума на -(к)иња у савременом српском језику / Рајна М. Драгићевић, Милош В. Утвић // Српски језик, Београд. – 24 (2019), 187–200.

ДРАЖИЋ, Јасмина: Prototipske odredbe kategorizovanja na primeru prideva čist i njegovih kontekstualnih sinonima / Jasmina N. Dražić // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. – 43, 1 (2018), 423–436.

- ДРАЖИЋ, Јасмина: Лексикографски аспект глаголске метонимије / Јасмина Дражић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 62, 1 (2019), 71–84.
- ДРАЖИЋ, Јасмина: Лексикографски поступак у Вуковом „Рјечнику” / Јасмина Дражић // SUSRET kultura : zbornik radova : Deseti međunarodni interdisciplinarni simpozijum „Susret kultura”, 30. novembar 2018, Novi Sad / ur. Ivana Živančević-Sekeruš, Željko Milanović. – Novi Sad : Filozofski fakultet, 2019. – 63–82.
- ДРАЖИЋ, Јасмина: Модификације лексичког мозаика у српском језику и култури кроз време и простор : Српска лексика у прошлости и данас / Рајна Драгићевић. – Нови Сад : Матица српска, 2018. – 448. / Јасмина Н. Дражић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – 66, 2 (2018), 675–682. | Приказ
- ДРАЖИЋ, Јасмина: Нове колокације у савременом друштвеном и културном контексту / Јасмина Дражић // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 7.2 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 71–78.
- ДРАЖИЋ, Јасмина: Поглед на савремену српску лексикографију : Ka sавremenim srpskim rečnicima / Tvrtko Prčić. – Novi Sad : Filozofski fakultet, 2018. – 222. / Јасмина Н. Дражић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – 66, 2 (2018), 683–689. | Приказ
- ДРАКУЛИЋ ПРИЈМА, Драгана: О српско-руском фразеолошком речнику Бранислава Нушића са лингвокултуролошким коментарима / Драгана Р. Дракулић Пријма // СРБИСТИКА данас I / ур. Саша Шмуља. – Бања Лука : Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци, 2016. – 65–82.
- ДРВОШАНОВ, Васил: Називите на малата и големата пила во македонските говори / Васил Дрвошанов // ЈЕЗИК као запис културе у етнолошкој и лингвистичкој анализи на релацији Србија – Македонија. Том 1 = Јазикот како запис на културата во етнолошката и лингвистичка анализа на релација Србија – Македонија. Том 1 / гл. ур. Предраг Пипер, Марјан Марковић ; ур. првог тома Станислав Станковић, Веселинка Лаброска. – Београд : САНУ, Одељење језика и књижевности, 2018. – 95–111.
- ДРОБЊАК, Драгана: Frazemi sa somatizmom *glava* u francuskom, španском i srpskom jeziku : konceptualno polje ‘čovekove osobine’ / Dragana Drobñjak, Ksenija Šulović, Snežana Gudurić // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. – 43, 1 (2018), 337–356.

- ДРОБЊАК, Драгана: Frazemi sa somatizmom *glava* u francuskom, španskom i srpskom jeziku : konceptualno polje ‘čovekovo ponašanje’ / Dragana Drobňjak, Ksenija Šulović, Snežana Gudurić // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. – 43, 2 (2018), 165–180.
- ДРОБЊАК, Драгана: Фразеологизми са соматизмом *oko* у француском и српском језику / Драгана Дробњак, Снежана Гудурић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 61, 1 (2018), 143–163.
- ДУРБАБА, Оливера: О неким примерима творбених образаца okazjiонизама / Оливера М. Дурбаба // СРПСКИ језик : статус, систем, употреба : зборник у част проф. Милошу Ковачевићу / ур. Јелена Петковић, Владимир Поломац. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2018. – 603–611.
- ЋИНЋИЋ, Марија: Речник српскохрватског књижевног и народног језика. Књ. 20, Петогодан – погдегод / ур. Даринка Гортан Премк и др. – Београд : САНУ : Институт за српски језик САНУ, 2017. – 800. / Марија Ћинђић // Prevodilac. – 37, 3/4 (2018), 84–87. | Приказ
- ЋИНЋИЋ, Марија: Турцизми у 20. тому „Речника САНУ” / Марија С. Ћинђић // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 441–448.
- ЂОРЂЕВИЋ, Весна: Ка речнику видских парова типа ‘имперфективни глагол : префиксирани перфективни глагол’ / Весна Н. Ђорђевић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 43–50.
- ЂОРЂЕВИЋ, Данијела: Upotreba anglicizama u srpskom naučnom diskursu poljoprivredne tehnike / Danijela Đorđević, Tijana Vesić Pavlović // Примењена лингвистика, Београд. – 19 (2018), 87–99.
- ЂОРЂЕВИЋ, Драгана: Prostor i prostorna metafora u arapskoj sportskoj terminologiji / Dragana Đorđević // JEZIK, književnost, prostor : tematski zbornik radova / ur. Vesna Lopičić, Biljana Mišić Ilić. – Niš : Filozofski fakultet, 2018. – 561–574.
- ЂУКИЋ, Маријана: Лингвокултуролошка анализа концепта пријатељство у српском језику и српској култури / Маријана Р. Ђукић // О ВРЕДНОСТИМА у српском језику : зборник етнолингвистичких радова 2 / ур. Дејан Ајдачић. – Београд : Алма, 2019. – 60–95.
- ЂУКИЋ, Маријана: О синонимском односу лексема *друг* и *пријатељ* / Маријана Ђукић // Језик данас, Нови Сад. – 11 (2018), 25–29.

- ЋУКИЋ, Маријана: Прегршт / Маријана Ћукић // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 99–100.
- ЋУКИЋ, Маријана: Фразеологија о човеку и човек у фразеологији / Гордана Штрбац. – Нови Сад : Филозофски факултет, 2018. – 284. / Маријана Р. Ћукић // Наш језик, Београд. – 50, 1 (2019), 131–139. | Приказ
- ЋУРИЋ, Милош: Prevođenje stručnih termina iz ugla teorije relevantnosti / Miloš D. Đurić, Nada Krnjajić Cekić // Prevodilac. – 38, 1/2 (2019), 53–72.
- ЋУРИЋ, Милош: Srpske slivenice : monografija sa rečnikom / Ranko Bugarski. – Novi Sad : Akademska knjiga, 2019. – 254. – (Biblioteka Arcus) / Miloš D. Đurić // Prevodilac, Beograd. – 38, 3/4 (2019), 73–78. | Приказ
- ЋУРКИН, Веселина: Деминутивне и аугментативне ријечи у Вуковом „Српском рјечнику” и „Српским народним приповјеткама” / Веселина В. Ћуркин // СРПСКИ језик, књижевност, уметност : зборник радова са XIII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу : 26–27. X 2018. Књ. 1, Вуков Српски рјечник и 200 година савременог српског језика / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2019. – 49–64.
- ЋУРКИН, Веселина: Индивидуална лексика у дјелу Исидоре Секулић : творбено-семантичке одлике именица / Веселина В. Ћуркин // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 507–520.
- ЋУРОВИЋ, Сања: Лексеме са префиксом *не-* у „Госпођици” Иве Андрића / Сања Ж. Ћуровић // СРПСКИ језик : статус, систем, употреба : зборник у част проф. Милошу Ковачевићу / ур. Јелена Петковић, Владимир Поломац. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2018. – 613–624.
- ЋУРОВИЋ, Сања: Тројако писање твореница са префиксоидима у српском језику / Сања Ж. Ћуровић // НОВИ прилози српском правопису : зборник радова са научног скупа „Актуелна питања српског правописа” одржаног у Андрићграду 13. 10. 2018. / прир. Милош Ковачевић. – Нови Сад : Матица српска ; Вишеград : Андрићев институт, 2019. – 93–104.
- ЋУРЧЕВИЋ, Јована: Francuske pozajmljenice u engleskom jeziku u semantičkom polju duševnih stanja / Jovana M. Đurčević // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 19 (2019), 267–291.

- ЖИВИЋ, Наташа: Француске позајмљенице у преводима „Странца” А. Камија на српски језик / Наташа Живић // НАУКА и савремени универзитет 7 : тематски зборник радова са седмог међународног научног скупа. Књ. 1, Језици и књижевности у контакту и дисконтакту / ур. Иван Јовановић. – Ниш : Филозофски факултет, 2018. – 27–39.
- ЖИВКОВИЋ, Ема: Контрастивна анализа именичких сложеница у Вуковом „Српском рјечнику” и Џонсоновом „Речнику енглеског језика” / Ема Н. Живковић // СРПСКИ језик, књижевност, уметност : зборник радова са XIII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу : 26–27. X 2018. Књ. 1, Вуков Српски рјечник и 200 година савременог српског језика / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2019. – 227–235.
- ЗАПРУДСКИ, Сјаргеј: „Сербски слоўнік” Вука Караджича і „Слоўнік беларускай мовы” Івана Насовіча : падабенствы і адрозненні / Сяргей Запрудскі // Зборник Матице српске за славистику, Нови Сад. – 93 (2018), 127–144.
- ЗАРИФОВИЋ ГРКОВИЋ, Мирјана: Sintaksička analiza frazeologizama u romanu Elfride Jelinek „Die Klavierspielerin” („Pijanistkinja”) / Mirjana Zarifović Grković // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. – 43, 1 (2018), 173–191.
- ЗАХАРКИВ, Јекатерина: Дискурсивные слова в современной русской поэзии : креативное vs. обыденное словоупотребление / Екатерина Захаркив // Зборник Матице српске за славистику, Нови Сад. – 96 (2019), 177–196.
- ЗОРИЋ, Милена: Речник славеносрпског језика : могућности за даља истраживања / Милена С. Зорић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 251–258.
- ЗОРИЋ, Милена: Функција славенизама у раним трагедијама Јована Степије Поповића / Милена С. Зорић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – 67, 2 (2019), 371–384.
- ИВАНОВА, Ирина: Речници у настави српског језика као страног на МГУ / Ирина Ј. Иванова // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 487–492.
- ИВАНОВИЋ, Бранислав: О морфосинтаксичкој петрификованости адјективских компонената у немачкој фразеологији / Бранислав Ивановић, Јелена Костић-Томовић // О jeziku sa raznih aspekata / ur. Zorka Kašić. – Novi Sad : Društvo za primenjenu lingvistiku Srbije : Filozofski fakultet ; Beograd : Filološki fakultet, 2018. – 225–235.

- ИВАНОВИЋ, Маја: Razumevanje idioma kod mlađih i starijih odraslih osoba / Маја Р. Ивановић, Војана Ј. Дрљан // Анали Филолошког факултета, Београд. – 31, 1 (2019), 267–284.
- ИВАНОВИЋ, Милан: Координиране истозначнице у посланицама Петра I Петровића Његоша / Милан Д. Ивановић // СРПСКО језичко наслеђе на простору данашње Црне Горе. Српски језик и књижевност данас : зборник радова са Другог међународног научног скупа одржаног у Подгорици 26–28. маја 2017. године / ур. Јелица Стојановић. – Подгорица : Матица српска – Друштво чланова Матице српске у Републици Српској, 2019. – 299–310.
- ИВАНОВИЋ, Милена: Аспектуалне информације у „Речнику српског језика” Матице српске / Милена Д. Ивановић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 33–41.
- ИВАНОВИЋ, Милена: Соматизми као мероними и партикуларизатори : на материјалу српског и украјинског језика / Милена Ивановић // ТРАГОМ славистичких истраживања професора Богољуба Станковића : међународни научни зборник радова / ур. Ксенија Кончаревић. – Београд : Савез славистичких друштава Србије : Филолошки факултет, 2018. – 51–68.
- ИВАНОВИЋ, Ненад: „Позив и упутство за купљење речи по народу за Речник Српске краљевске академије” (1889) : значајан прилог српској лексикографској култури / Ненад Б. Ивановић // Наш језик, Београд. – 50, 1 (2019), 47–75.
- ИВАНОВИЋ, Ненад: Ka savremenim srpskim rečnicima / Tvrtko Prčić. – Novi Sad : Filozofski fakultet, 2018. – 222. / Ненад Ивановић // Јужнословенски филолог, Београд. – 74, 2 (2018), 244–250. | Приказ
- ИВАНОВИЋ, Ненад: Лексикографски поступак у обради префиксираних глагола у једном историјском речнику 19. века / Ненад Б. Ивановић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 147–160.
- ИВАШЧЕНКО, Викторија: Слов’янська термінографія кінця ХХ - початку ХХІ століть у діалозі традиційної та електронної бібліографії / Вікторія Л. Іващенко // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 387–397.
- ИВИЋ, Драги: Речник руско-српских лажних пријатеља : лажни пријатељи преводилаца, међујезички хомоними / Драги Ивић // Језик данас, Нови Сад. – 12 (2018), 40–42.
- ИЛИЋ, Валентина: Статус дублета у актуелном речнику из „Правопис српског језика” Матице српске / Валентина М. Илић // НОВИ при-

- лози српском правопису : зборник радова са научног скупа „Актуелна питања српског правописа” одржаног у Андрићграду 13. 10. 2018. / прир. Милош Ковачевић. – Нови Сад : Матица српска ; Вишеград : Андрићев институт, 2019. – 185–215.
- ИЛИЋ, Мирјана: Називи за женску особу у говорима призренско-тимочке зоне / Мирјана К. Илић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 19 (2019), 173–190.
- ИЛИЋ, Мирјана: Пастирска лексика Старе планине и Пећког Подгора / Мирјана К. Илић // ВУКОВИМ трагом на Косову и Метохији / ур. Голуб Јашовић. – Косовска Митровица : Филозофски факултет Универзитета у Приштини : Градска библиотека Вук Караџић, 2019. – 37–45.
- ИЛИЋ, Предраг: Англосрпски као језички изазов за будућност српског језика / Предраг Илић, Милица Алексић // КУЛТУРА универзитета и филологија 1 : 6. Међународна научна конференција CLIMB, Београд, 30–31. маја 2018. / ур. Александра Вранеш, Љиљана Марковић. – Београд : Филолошки факултет, 2019. – 203–213.
- ИСАИЛОВИЋ, Драгана: Именослов власника имања у Латковцу и Великој Врбници од 1884. до 1886. године / Драгана М. Исаиловић // ВУКОВИМ трагом на Косову и Метохији / ур. Голуб Јашовић. – Косовска Митровица : Филозофски факултет Универзитета у Приштини : Градска библиотека Вук Караџић, 2019. – 47–56.
- ЈАКУШКИНА, Екатарина: Западнобоснийская диалектная лексика в общесербском контексте : на примере говора Манячи / Екатерина И. Якушкина // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 605–613.
- ЈАНИЋ, Александра: (Не)постојећи ненегирани придеви на *-(љ)ив* пасивне семантике у српском језику / Александра А. Јанић // *Philologia Mediana*, Ниш. – 10 (2018), 439–455.
- ЈАНИЋ, Александра: Синонимија и блискозначност именица у „Речнику жаргонизама јужне пруге” / Александра А. Јанић // ОПСЦЕНА и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику = Опсцена и друга колоквијална лексика во српскиот и македонскиот јазик : зборник радова са научног скупа Опсцена и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику одржаног 19. априла 2019. године у Нишу / прир. Јордана Марковић, Надежда Јовић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 87–108.
- ЈАНИЋИЈЕВИЋ, Марко: Позајмљенице с етимолошким префиксима *ex-* и *in-* у српскохрватском језику у односу према енглеском : тенденције позајмљивања / Марко Јанићијевић // ЈЕЗИЦИ и културе у вре-

- мену и простору 7.2 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 407–422.
- ЈАНКОВИЋ, Ђорђе: Неологизми Лазе Костића и њихова творба нултим суфиксом / Ђорђе М. Јанковић // Српски језик, Београд. – 24 (2019), 459–475.
- ЈАНКОВИЋ, Јелена: Славенизми у огледној свесци „Речника славено-српског језика” / Јелена Јанковић // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору : тематски зборник. 8, 1 / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2019. – 341–355.
- ЈАЊИЋ, Јелена: Прилог реконструкцији ојконима Вогошћа / Јелена В. Јањић // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 707–714.
- ЈАЊИЋ, Марина: Колоквијална лексика у говору нишких средњошколаца / Марина С. Јањић // ОПСЦЕНА и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику = Опсцена и друга колоквијална лексика во српскиот и македонскиот јазик : зборник радова са научног скупа Опсцена и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику одржаног 19. априла 2019. године у Нишу / прир. Јордана Марковић, Надежда Јовић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 109–130.
- ЈАЊУШЕВИЋ ОЛИВЕРИ, Ана: *Домаћин и домаћица* у контексту српског језика / Ана М. Јањушевић Оливери // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 48, 1 (2019), 279–289.
- ЈАЊУШЕВИЋ ОЛИВЕРИ, Ана: Статус лексеме *сам* у савременом српском језику / Ана М. Јањушевић Оливери // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 123–129.
- ЈАШОВИЋ, Голуб: Колебања и недоумице у дефинисању неких одредница у речнику Глише Елезовића и њихово значење у данашњим говорима Северне Метохије / Голуб М. Јашовић // ВУКОВИМ трагом на Косову и Метохији / ур. Голуб Јашовић. – Косовска Митровица : Филозофски факултет Универзитета у Приштини : Градска библиотека Вук Караџић, 2019. – 57–77.
- ЈАШОВИЋ, Голуб: Ономастика слива реке Косанице / Голуб Јашовић. – Косовска Митровица : Филозофски факултет ; Куршумлија : Народна библиотека Куршумлија, 2017. – 410. + мапе
- ЈАШОВИЋ, Голуб: Опсцена лексика у ономастичкој грађи пописаној у Горњој Топлици у јужном Стигу / Голуб М. Јашовић // ОПСЦЕНА

- и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику = Опсцена и друга колоквијална лексика во српскиот и македонскиот јазик : зборник радова са научног скупа Опсцена и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику одржаног 19. априла 2019. године у Нишу / прир. Јордана Марковић, Надежда Јовић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 131–144.
- ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019.
- ЈОВАНОВИЋ, Александра: О неким необичним употребама глаголи *до-ћи* : *он ми дође брат од стрица* / *то му дође субота* / Александра Јовановић // Језик данас, Нови Сад. – 11 (2018), 30–36.
- ЈОВАНОВИЋ, Александра: Семантичка анализа зоолексема у роману „Сеобе” Милоша Црњанског / Александра Јовановић // САВРЕМЕНА проучавања језика и књижевности : зборник радова са IX научног скупа младих филолога Србије, одржаног 8. априла 2017. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1 / ур. Милош Ковачевић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2018. – 95–106.
- ЈОВАНОВИЋ, Александра: Улога појмовне метафоре у штампаним рекламама / Александра Јовановић // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 7.1 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 147–159.
- ЈОВАНОВИЋ, Владан: Manjšalnice v slovanskih jezikih : oblika in vloga = Деминутивы в славянских языках : формаи роль = Diminutives in Slavic Languages : Form and Role / ur. Irena Stramljič Breznik . – Maribor : Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2015. – 645. / Владан Јовановић // Јужнословенски филолог, Београд. – 74, 1 (2018), 177–184. | Приказ
- ЈОВАНОВИЋ, Владан: Библијски израз *син чов(ј)еч(и)ји* из угла српске описне лексикографије / Владан Јовановић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 62, 1 (2019), 85–96.
- ЈОВАНОВИЋ, Владан: Вредан допринос српској лексикографији и филологији : Речник славеносрпског језика : огледна свеска / прир. Исидора Бјелаковић, Ирена Цветковић Теофиловић, Александар Милановић. – Нови Сад : Матица српска, 2017. – 299. / Владан Јовановић // Славистика, Београд. – 22, 2 (2018), 312–316. | Приказ

- ЈОВАНОВИЋ, Владан: Збирни бројеви у граматички и лексикографији / Владан З. Јовановић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 85–96.
- ЈОВАНОВИЋ, Владан: Међународни научни скуп о е-речницима и лексикографији / Владан Јовановић // *Prevodilac*, Beograd. – 38, 3/4 (2019), 83–86.
- ЈОВАНОВИЋ, Владан: Савремена српска географска терминологија страног порекла / Милан Ајџановић. – Нови Сад : Филозофски факултет, 2017. / Владан З. Јовановић // Наш језик, Београд. – 49, 1 (2018), 141–146. | Приказ
- ЈОВАНОВИЋ, Владан: Словенска терминологија данас / ур. Предраг Пипер, Владан Јовановић. – Београд : САНУ : Институт за српски језик САНУ, 2017. – 689. – (Научни скупови ; 167. Одељење језика и књижевности ; 28) / Владан Јовановић // *Prevodilac*, Beograd. – 37, 3/4 (2018), 88–92. | Приказ
- ЈОВАНОВИЋ, Владан: Соматизми у мишљењу и језику : Соматизми и концептуализација стварности у српском језику : глава и њени делови / Гордана Штрбац, Гордана Штасни. – Нови Сад : Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, 2017. – 200. / Владан З. Јовановић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – 66, 2 (2018), 689–692. | Приказ
- ЈОВАНОВИЋ, Владан: Украјинска терминологија : комплексни лингвистички анализ / Максим Олегович Вакуленко. – Кијв : НАНУ : УМІФ, 2015. – 361. / Владан Јовановић // *Prevodilac*. – 37, 1/2 (2018), 87–89. | Приказ
- ЈОВАНОВИЋ, Иван: De l'aspect sémantique des proverbes français et serbes avec le lexème chat / mačka / Ivan N. Jovanović, Nataša M. Živić // *Philologia Mediana*, Ниш. – 10 (2018), 469–486.
- ЈОВАНОВИЋ, Иван: Лексема *cheval/коњ* у француској и српској фразеологији / Иван Јовановић // НАУКА и савремени универзитет 7 : тематски зборник радова са седмог међународног научног скупа. Књ. 1, Језици и књижевности у контакту и дисконтакту / ур. Иван Јовановић. – Ниш : Филозофски факултет, 2018. – 55–67.
- ЈОВАНОВИЋ, Иван: Употреба и значење опсцене лексике у српским новокомпонованим песмама / Иван Н. Јовановић // ОПСЦЕНА и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику = Опсцена и друга колоквијална лексика во српскиот и македонскиот јазик : зборник радова са научног скупа Опсцена и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику одржаног 19. априла 2019.

- године у Нишу / прир. Јордана Марковић, Надежда Јовић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 153–176.
- ЈОВАНОВИЋ, Иван: Француске и српске паремије у лексичко-семантичком пољу *простор* / Ivan Jovanović // JEZIK, književnost, prostor : tematski zbornik radova / ur. Vesna Lopičić, Biljana Mišić Ilić. – Niš : Filozofski fakultet, 2018. – 587–600.
- ЈОВАНОВИЋ, Ивана: О (лексичко-граматичким) значењима глаголских речи / Ивана Р. Јовановић // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 297–306.
- ЈОВАНОВИЋ, Ивана: О основама лексичко-граматичких значења глаголских речи за гласовне активности и кретања у простору / Ивана Р. Јовановић // Наш језик, Београд. – 49, 1 (2018), 77–93.
- ЈОВАНОВИЋ, Ивана: Прилог расправи о основама лексичко-граматичких значења глаголских речи за означавање стања и звуковог оглашавања / Ивана Р. Јовановић // Српски језик, Београд. – 24 (2019), 707–723.
- ЈОВАНОВИЋ, Јована: Metafore istine u srpskom jeziku / Jovana Jovanović // Прилози проучавању језика, Нови Сад. – 50 (2019), 109–120.
- ЈОВАНОВИЋ, Јована: Значај Танасићевих истраживања за лексикографски третман трпног глаголског придева у „Речнику САНУ” / Јована Б. Јовановић // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 49–57.
- ЈОВАНОВИЋ, Јована: Слов’янське термінознанство кінця ХХ – початку ХХІ століть = Slavic Terminology of the End of the 20th and the Beginning of the 21st Centuries / ред. Виктория Иващенко. – Київ : Жнець, 2018. – 652. / Јована Јовановић // Јужнословенски филолог, Београд. – 75, 2 (2019), 162–184. | Приказ
- ЈОВАНОВИЋ, Миодраг: Појава и моћ Вуковог „Рјечника” из 1818. у оцјенама знаменитих књижевника и лингвиста / Миодраг Јовановић // НАУКА и савремени универзитет 8, 2. Савремени токови у науци о језику и књижевности / ур. Марина Јањић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 9–20.
- ЈОВИЋ, Емилија: Лингвистички и културолошки аспект описивања историзама : на материјалу руског и српског језика / Емилија Јовић // НАУКА и савремени универзитет 8, 2. Савремени токови у науци о језику и књижевности / ур. Марина Јањић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 369–382.
- ЈОВИЋ, Надежда: Називи за жену и човека лаког морала у „Црнотравском речнику” Р. Стојановића / Надежда Д. Јовић // ОПСЦЕНА и

- друга колоквијална лексика у српском и македонском језику = Опсцена и друга колоквијална лексика во српскиот и македонскиот јазик : зборник радова са научног скупа Опсцена и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику одржаног 19. априла 2019. године у Нишу / прир. Јордана Марковић, Надежда Јовић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 177–197.
- ЈОВИЋ, Надежда: О језику „Зборника закона и уредба” из 1867. и 1868. године / Надежда Д. Јовић // Годишњак за српски језик и књижевност, Ниш. – 17 (2019), 45–63.
- ЈОВОВИЋ, Наташа: Leksičke novotvorine kod djece predškolskog uzrasta / Nataša Jovović // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 7.1 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 161–172.
- ЈОШИЋ, Неђо: Винаверове крушке крустументка и бергамка и ријеч-двије поводом њих / Неђо Г. Јошић // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 419–427.
- ЈОШИЋ, Неђо: Концепција „Речника САНУ” и њен развојни пут од Новаковићевих идејних гледишта до савремених лексикографских схватања / Неђо Г. Јошић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 413–425.
- ЈОШИЋ, Неђо: Тежње ка допунама Вукова „Српског рјечника” у XIX вијеку : двије штампане збирке ријечи из Срема / Неђо Г. Јошић // СРПСКИ језик, књижевност, уметност : зборник радова са XII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, 27–28. X 2017. Књ. 1, Курс опште лингвистике / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2018. – 117–125.
- ЈУРИШИЋ, Марина: Називи за печурку у српским народним говорима / Марина С. Јуришић, Јелена Д. Јанковић // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 429–439.
- ЈУРЧЕНКО, Јулија: Изучение языковых стереотипов на материале современного российского политического дискурса / Юлия Юрченко // Славистика, Београд. – 22, 2 (2018), 55–63.
- КАРАНОВИЋ, Зоја: Вуков речник и српска култура : књига о заборављеним световима / Зоја Карановић. – Београд : Вукова задужбина ; Пожега : Издавачка радионица Свитац, 2019. – 210.

- КАРАНОВИЋ, Зоја: Обредна лексика и обреди у „Рјечнику” (1818) Вука Стефановића Караџића / Зоја С. Карановић // СРПСКА славистика : колективна монографија : радови српске делегације на XVI међународном конгресу слависта. Том 2, Књижевност, култура, фолклор, питања славистике / ур. Бошко Сувајџић, Петар Буњак, Душан Иванић. – Београд : Савез славистичких друштава, 2018. – 403–414.
- КАРЛИЋ, Вирна: Životinjsko carstvo u čovjekovoj imaginaciji, jeziku i kulturi : Lingvokulturologija i zoonimska frazeologija / Branka Barčot. – Zagreb : Hrvatska sveučilišna zaklada, 2017. – 395. / Virna I. Karlić // Philologia Mediana, Ниш. – 10 (2018), 701–704. | Приказ
- КВОКА, Томаш: Рукописни „Речник страних речи Књажеске канцеларије 1815–1839” професора Велимира Михајловића као траг једног времена и његовог језика / Tomasz Kwoka // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 191–198.
- КЕБАРА, Марина: Рефлексивно-непосредна форма дечјих неологизама у светлу поимања дечјег језика / Марина Кебара // ЈЕЗИК, култура, образовање / ур. Снежана Маринковић. – Ужице : Педагошки факултет, 2018. – 75–86.
- КЕРКЕЗ, Драгана: „Вот тебе бабушка и Юрјев день” или фразеологизми и неочекиваност / Драгана Керкез // ТРАГОМ славистичких истраживања професора Богољуба Станковића : међународни научни зборник радова / ур. Ксенија Кончаревић. – Београд : Савез славистичких друштава Србије : Филолошки факултет, 2018. – 69–81.
- КЕЦМАН, Милош: Етимолошка и лексичко-семантичка анализа турцизама у Кочићевим приповијеткама о Симеуну Ђаку / Милош М. Кецман // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 20 (2019), 324–349.
- КНЕЖЕВИЋ, Ивана: Адаптација лексице црквенословенског порекла у научним теолошким радовима на српском и енглеском језику / Ивана А. Кнежевић // Српски језик, Београд. – 24 (2019), 565–573.
- КНЕЖЕВИЋ, Ивана: Грецизми у теолошким радовима академског подстила на енглеском и српском језику / Ивана А. Кнежевић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 19 (2019), 155–172.
- КНЕЖЕВИЋ, Љиљана: Upotreba rečnika u nastavi engleskog jezika struke iz ugla nastavnika / Ljiljana Knežević, Ivana Miškeljin, Sabina Halupka-Rešetar // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору : тематски зборник. 8, 2 / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад

- : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2019. – 481–493.
- КНЕЖЕВИЋ, Саша: *Непознате* ријечи и изрази / Саша Д. Кнежевић // ЗНАЧАЈ српског језика за очување српског културног идентитета. Књ. I, Иво Андрић и српски језик : радови са научног скупа одржаног у Андрићграду 12–13. маја 2018. / ур. Емир Кустурица, Милош Ковачевић. – Вишеград, Андрићград : Андрићев институт, 2018. – 257–270.
- КЊИЖАР, Иван: Примена корпусног испитивања имплицативних маркера пресупозиције у лексикографији / Иван Књижар // Примењена лингвистика, Београд. – 20 (2019), 87–103.
- КОВАЧЕВИЋ, Борко: О polisemičnim glagolskim imenicama u savremenom srpskom jeziku / Borko N. Kovačević // Анали Филолошког факултета, Београд. – 30, 1 (2018), 285–297.
- КОВАЧЕВИЋ, Милош: Стилистичка прича о ријечима Мира Вуксановића / Милош М. Ковачевић // СРПСКО језичко наслеђе на простору данашње Црне Горе. Српски језик и књижевност данас : зборник радова са Другог међународног научног скупа одржаног у Подгорици 26–28. маја 2017. године / ур. Јелица Стојановић. – Подгорица : Матица српска – Друштво чланова Матице српске у Републици Српској, 2019. – 325–341.
- КОВЉАНИН, Стефан: Психотиполошка блискост и лексички трансфер : случај каталонског као изборног језика на Филолошком факултету у Београду / Стефан М. Ковљанин // САВРЕМЕНА проучавања језика и књижевности : зборник радова са X научног скупа младих филолога Србије, одржаног 31. марта 2018. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1 / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2019. – 269–279.
- КОЛАРЕВИЋ, Сања: Анализа вербалних асоцијација лексема *леп* и *ружан* у српском и њихових еквивалената у руском језику / Сања Коларевић // САВРЕМЕНА проучавања језика и књижевности : зборник радова са IX научног скупа младих филолога Србије, одржаног 8. априла 2017. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1 / ур. Милош Ковачевић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2018. – 121–126.
- КОМАРОМИ, Бојана: Когнитивнолингвистички приступ разумевању синестезијских метафора у енглеском и српском језику на примеру чула додира / Бојана Комароми, Биљана Радић-Бојанић // ЈЕЗИЦИ и

- културе у времену и простору 7.2 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 287–296.
- КОНОВСКА, Агњешка: La fonction argumentative des néologismes construits à partir de noms propres : sur l'exemple du sigle DSK / Agnieszka Konowska // LES ÉTUDES françaises aujourd'hui: interactions dans les Sciences du Langage: interactions disciplinaires dans les Études littéraires / dir. Veran Stanojević, Milica Vinaver-Ković. – Belgrade : Faculté de Philologie de l'Université, 2019. – 45–56.
- КОНЧАРЕВИЋ, Ксенија: Лексикографско дело Димитрија Ђуровића / Ксенија Ј. Кончаревић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 451–460.
- КОНЧАРЕВИЋ, Ксенија: Теолингвистички приступ настави словенских језика : на материјалу лексике и фразеологије руског и српског језика / Ксенија Кончаревић // АКТУЕЛНИ теоријско-методолошки проблеми проучавања и наставе словенских језика, књижевности и култура : зборник радова : Међународна научна конференција Комисије за наставу словенских језика и књижевности Међународног комитета слависта, Београд, 2017. – 168–180.
- КОНЧАРЕВИЋ, Ксенија: Фразеологизми инспирисани Светим предањем у руском и српском језику / Ксенија Ј. Кончаревић // Славистика, Београд. – 22, 2 (2018), 25–35.
- КОСАНОВИЋ, Богдан: Антропоними Пушкинових „Песамa Западних Словена” / Богдан Косановић // Славистика, Београд. – 22, 2 (2018), 166–177.
- КОСТАДИНОВИЋ, Данијела: Опсцене пословице и изреке из лесковачког краја / Данијела Д. Костадиновић // ОПСЦЕНА и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику = Опсцена и друга колоквијална лексика во српскиот и македонскиот јазик : зборник радова са научног скупа Опсцена и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику одржаног 19. априла 2019. године у Нишу / прир. Јордана Марковић, Надежда Јовић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 207–216.
- КРАЈИШНИК, Весна: Препоручена лексика за предмет Српски као матерњи језик за трећи циклус образовања : помоћно наставно средство за наставнике у остваривању исхода / Весна Крајишник, Александар Догнар. – Београд : Мисија ОЕБС-а у Србији, 2019. – 43.

- КРАСОВСКА, Нели: Терминологија свадбеног обряда в јужнорусских говорих : некоторые данные / Нелли Александровна Красовская // Славистика, Београд. – 22, 2 (2018), 148–157.
- КРЕЈЧИ, Павел: Regionalni i lokalni toponimi u srpskoj, hrvatskoj, bugarskoj i češkoj frazeologiji / Pavel Krejči // Јужнословенски филолог, Београд. – 74, 2 (2018), 185–198.
- КРИМЕР ГАБОРОВИЋ, Сања: Verbalne asocijacije u vezi sa leksemama kojima se imenuju primarno-osnovne boje u srpskom jeziku / Sanja Krimer Gaborović // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору : тематски зборник. 8, 1 / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2019. – 153–169.
- КРИМЕР ГАБОРОВИЋ, Сања: Генеза категорије розе у лексичко-семантичком пољу боја у српском језику / Сања Кример Габоровић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 62, 1 (2019), 115–150.
- КРСТЕВ, Цветана: О одабиру одредница за електронски речник српског језика и њиховом повезивању / Цветана Ј. Крстев // Научни саставак слависта у Вукове дане, Београд. – 48, 3 (2019), 133–147.
- КРЦИЋ, Ненад: Множина властитих именица у разговорном језику : језичко-стилска анализа / Ненад Крцић // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору : тематски зборник. 8, 1 / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2019. – 587–599.
- КРЦИЋ, Ненад: Српски речник синонима / Павле Ћосић са сарадницима. – Нови Сад : Прометеј ; Београд : Корнет, 2018. – 1356. – (Библиотека Речници ; 7) / Ненад Крцић // Prevodilac. – 38, 3/4 (2019), 68–73. | Приказ
- КУЉАНИН, Сања: Умањеност као лексичко-морфолошка категорија : на примјерима из дјела Бранка Ћопића / Сања М. Куљанин // ЗНАЧАЈ српског језика за очување српског културног идентитета. Књ. I, Иво Андрић и српски језик : радови са научног скупа одржаног у Андрићграду 12–13. маја 2018. / ур. Емир Кустурица, Милош Ковачевић. – Вишеград, Андрићград : Андрићев институт, 2018. – 167–191.
- ЛАБРОСКА, Веселинка: Лексиката поврзана со ткаењето и со алатките за ткаење во неколку говори от западното македонско наречје – паралели со српскиот јазик / Веселинка Лаброска, Дијана Петровска // ЈЕЗИК као запис културе у етнолошкој и лингвистичкој анализи на

- релацији Србија – Македонија. Том 1 = Јазикот како запис на културата во етнологската и лингвистичка анализа на релација Србија – Македонија. Том 1 / гл. ур. Предраг Пипер, Марјан Марковиќ ; ур. првог тома Станислав Станковић, Веселинка Лаброска. – Београд : САНУ, Одељење језика и књижевности, 2018. – 69–84.
- ЛАБРОСКА, Веселинка: Лексиката со субјективна оценка кај македонските родени говорители во јужен Банат / Веселинка Т. Лаброска, Станислав Р. Станковић // *Philologia Mediana*, Ниш. – 10 (2018), 457–467
- ЛАЗАРЕВИЋ ДИ ЂАКОМО, Персида: О ексцерпцији за илирски речник (ГКС – 4°) К. Ф. Темплера / Персида С. Лазаревић *Di Giacomo* // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 171–180.
- ЛАЗИЋ КОЊИК, Ивана: Егзистенцијални глаголи у дескриптивним речницима српског језика : на примеру обраде глагола бити и постојати / Ивана В. Лазић Коњик // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 389–399.
- ЛАЗИЋ КОЊИК, Ивана: Изазови савремене лексикографије : краудсорсинг и отворени речници / Ивана Лазић Коњик // *Језик данас*, Нови Сад. – 11 (2018), 14–18.
- ЛАЗИЋ КОЊИК, Ивана: Ключевые концепты славянской аксиосферы : опыт лексикографического описания / Ивана Лазић-Коњик, Dorota Pazio-Wlazłowska // *ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 7.2* : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 503–510.
- ЛАЗИЋ, Катарина: *Lingvističke i psihološke osnove pojma opterećenja pri razumevanju i upotrebi leksema* / Katarina Lazić // *ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 7.1* : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 185–194
- ЛАЧОКОВА, Ана Маргарета: *Rôznorodnosť biblizmov a problém vzmedzenia tejto skupiny frazém : na príklade slovenskej a srbskej biblickej frazeológie* / Anna Margaréta Lačková // *Славистика*, Београд. – 23, 2 (2019), 50–54.
- ЛЕВУШКИНА, Ружица: [Седамнаеста] XVII међународна научна конференција Ономастика Поволжја : Институт за хуманистичке науке Новгородског државног универзитета Јарослав Мудри, Велики Нов-

- город, Антоново, 17–20. септембар 2019. / Ружица Левушкина // Славистика, Београд. – 23, 2 (2019), 268–270.
- ЛЕВУШКИНА, Ружица: Словенска терминологија данас / ур. Предраг Пипер, Владан Јовановић. – Београд : САНУ : Институт за српски језик САНУ, 2017. – 689. – (Научни скупови; 167. Одељење језика и књижевности ; 28) / Ружица С. Левушкина // Наш језик, Београд. – 49, 2 (2018), 63–76. | Приказ
- ЛЕПОЈЕВИЋ, Јелена: Супстантивизација као начин творбе и њени варијетети : пуна и контекстуална / Јелена Б. Лепојевић // Српски језик, Београд. – 23 (2018), 601–623.
- ЛЕПОЈЕВИЋ, Јелена: Синонимија супстантивата са дериватима и придевско-именичким синтагмама : на материјалу руског и српског језика / Јелена Лепојевић // НАУКА и савремени универзитет 8, 2. Савремени токови у науци о језику и књижевности / ур. Марина Јањић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 383–392.
- ЛЕРО МАКСИМОВИЋ, Соња: Језичка анализа предизборних слогана употребљених у оквиру кампање за опште изборе у БиХ 2018. године / Соња Леро Максимовић // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору : тематски зборник. 8, 1 / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2019. – 369–380.
- ЛИЛИЋ, Драган: Дефинисање лексема нелексичким средствима у „Српском рјечнику” Вука Караџића / Драган В. Лилић // ВУКОВИМ трагом на Косову и Метохији / ур. Голуб Јашовић. – Косовска Митровица : Филозофски факултет Универзитета у Приштини : Градска библиотека Вук Караџић, 2019. – 99–106.
- ЛИЛИЋ, Драган: Опсцена лексика у насловима таблоидне штампе / Драган В. Лилић // ОПСЦЕНА и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику = Опсцена и друга колоквијална лексика во српскиот и македонскиот јазик : зборник радова са научног скупа Опсцена и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику одржаног 19. априла 2019. године у Нишу / прир. Јордана Марковић, Надежда Јовић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 229–236.
- ЛОМА, Александар: Глагол *осветити* у „Законику о рудницима” / Александар Б. Лома // Јужнословенски филолог, Београд. – 75, 2 (2019), 9–18.

- ЛОМА, Александар: Ковиље, арханђео Михаило и Свети Никола / Александар Лома // Глас САНУ : Одељење језика и књижевности, Београд. – 31 (2019), 37–68.
- ЛОМА, Александар: Стсрп. *Погорь, Оногорь* / Александар Лома // Ономатолошки прилози, Београд. – 26 (2019), 1–16.
- ЛОНЧАР, Ивана: *Leksičko-semantička analiza naziva vinskih sorti u hrvatskom, francuskom i španjolskom jeziku : prevoditeljska kompetencija i jezik struke* / Ivana Lončar, Barbara Vodanović // СТРАНИ језик струке и професионални идентитет = *Language for Specific Purposes and Professional Identity = Langues sur objectifs spécifiques et identité professionnelle* : тематски зборник / ур. Ана Вујовић, Санела Шипрагић Ђокић, Маријана Папрић. – Београд : Друштво за стране језике и књижевности, 2018. – 415–432.
- ЛОПИЧИЋ, Весна: *Reprezentacija i metaforizacija prostora u savremenoj nauci o jeziku i književnosti* / Vesna Lopičić, Biljana Mišić Ilić // JEZIK, književnost, prostor : tematski zbornik radova / ur. Vesna Lopičić, Biljana Mišić Ilić. – Niš : Filozofski fakultet, 2018. – 11–26.
- ЛУКАШАНЕЦ, Александар: *Лексическая вариативность как фактор дифференциации близкородственных языков : к проблеме белорусско-русского языкового взаимодействия и взаимовлияния* / Александр А. Лукашанец // Јужнословенски филолог, Београд. – 75, 2 (2019), 43–57.
- МАЈЕВСКА, Ева Марија: *Präfixwörter im Deutschen und Niederländischen Fachwortschatz aus dem Bereich der Medizin* / Ewa Maria Majewska // СТРАНИ језик струке и професионални идентитет = *Language for Specific Purposes and Professional Identity = Langues sur objectifs spécifiques et identité professionnelle* : тематски зборник / ур. Ана Вујовић, Санела Шипрагић Ђокић, Маријана Папрић. – Београд : Друштво за стране језике и књижевности, 2018. – 433–452.
- МАКЕВИЋ, Милош: *О лексеми домазет* / Милош Макевић // САВРЕМЕНА проучавања језика и књижевности : зборник радова са X научног скупа младих филолога Србије, одржаног 31. марта 2018. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1 / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2019. – 105–109.
- МАКИШОВА, Ана: *Niektoré pomenovania pre odev a obuv v slovenčine vo Vojvodine* / Anna Makišová, Daniela Marčoková // JEZIЦИ и културе у времену и простору : тематски зборник. 8, 1 / ур. Снежана Гуду-

- рић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2019. – 107–115.
- МАНДИЋ, Слађана: Slikovne sheme u poslovicama koje sadrže somatizme u engleskom i srpskom jeziku : iz kognitivnolingvističke perspektive / Slađana D. Mandić // Зборник за језике и књижевности Филозофског факултета у Новом Саду. – 9 (2019), 11–32.
- МАНОЈЛОВИЋ, Соња: О пореклу израза метнаја налче / Соња Манојловић // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору : тематски зборник. 8, 1 / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2019. – 183–194.
- МАРИЧИЋ МЕСАРОВИЋ, Сања: Apelativi u govornom jeziku mladih u Srbiji i Španiji / Sanja Maričić Mesarović. – Novi Sad : Filozofski fakultet, 2019. – 224
- МАРКОВА, Јелена: Судьба в русском языковом сознании на инославянском фоне / Елена Михайловна Маркова // ТРАГОМ славистичких истраживања професора Богољуба Станковића : међународни научни зборник радова / ур. Ксенија Кончаревић. – Београд : Савез славистичких друштава Србије : Филолошки факултет, 2018. – 139–148.
- МАРКОВИЋ, Александра: Активный словарь русского языка. Том 1: А–Б / ред. Ю. Д. Апресян. – Москва : Языки славянской культуры, 2014. – 408; Том 2: В–Г / ред. Ю. Д. Апресян. – Москва : Языки славянской культуры, 2014. – 736. / Александра Марковић // Јужнословенски филолог, Београд. – 74, 1 (2018), 164–170. | Приказ
- МАРКОВИЋ, Бранкица: Из виноградарске лексике Црмнице / Бранкица Марковић // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору : тематски зборник. 8, 1 / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2019. – 171–181.
- МАРКОВИЋ, Бранкица: О виноградарској лексици у „Речнику Куча” / Бранкица Ћ. Марковић // СРПСКО језичко наслеђе на простору данашње Црне Горе. Српски језик и књижевност данас : зборник радова са Другог међународног научног скупа одржаног у Подгорици 26–28. маја 2017. године / ур. Јелица Стојановић. – Подгорица : Матица српска – Друштво чланова Матице српске у Републици Српској, 2019. – 383–400.
- МАРКОВИЋ, Жељко: Српски и словеначки глаголи за исказивање визуелног опажања у отежаним условима / Жељко Марковић // Зборник

- Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 61, 2 (2018), 127–142.
- МАРКОВИЋ, Јордана: Опсцена лексика са кореном *гуз-* и *дуп-* у номинацији човека / Јордана С. Марковић // ОПСЦЕНА и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику = Опсцена и друга колоквијална лексика во српскиот и македонскиот јазик : зборник радова са научног скупа Опсцена и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику одржаног 19. априла 2019. године у Нишу / прир. Јордана Марковић, Надежда Јовић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 253–274.
- МАРКОВИЋ, Кристина: Upotreba rečnika u nastavi stranog jezika struke / Kristina Marković, Danijela Đorđević, Sonja Pajić // СТРАНИ језик струке и професионални идентитет = Language for Specific Purposes and Professional Identity = Langues sur objectifs spécifiques et identité professionnelle : тематски зборник / ур. Ана Вујовић, Санела Шипрагић Ђокић, Маријана Папрић. – Београд : Друштво за стране језике и књижевности, 2018. – 453–473.
- МАРКОВИЋ, Марјан: Географска дистрибуција и етимолошко-семантичка анализа на називите за *грд* во македонските дијалекти / Марјан Марковић // ЈЕЗИК као запис културе у етнолошкој и лингвистичкој анализи на релацији Србија – Македонија. Том 1 = Јазикот како запис на културата во етнолошката и лингвистичка анализа на релација Србија – Македонија. Том 1 / гл. ур. Предраг Пипер, Марјан Марковић ; ур. првог тома Станислав Станковић, Веселинка Лаброска. – Београд : САНУ, Одељење језика и књижевности, 2018. – 181–187.
- МАРОЈЕВИЋ, Милена: Митологеме у стваралачком опусу Н. В. Гогоља / Милена Б. Маројевић // Српски језик, Београд. – 23 (2018), 315–326.
- МАРОЈЕВИЋ, Радмило: „Речник Његошева језика” у редакцији Михаила Стевановића : у свјетлу нових критичких издања / Радмило Н. Маројевић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 199–207.
- МАСЛОВА, Алина: Особенности репрезентации фразеосемантического поля ‘речевая деятельность’ : на материале славянских языков / Алина Маслова // Зборник Матице српске за славистику, Нови Сад. – 94 (2018), 23–38.
- МАТИЈАШЕВИЋ, Јелка: Дериватолошко-лексиколошка истраживања руског и српског језика : зборник радова Јелке Матијашевић / ур.

- Вера Васић, Марија Стефановић. – Нови Сад : Филозофски факултет, 2019. – 717.
- МАТИЦКИ, Миодраг: Вукове приче о речима / Миодраг С. Матицки // СРПСКА славистика : колективна монографија : радови српске делегације на XVI међународном конгресу слависта. Том 2, Књижевност, култура, фолклор, питања славистике / ур. Бошко Сувајџић, Петар Буњак, Душан Иванић. – Београд : Савез славистичких друштава, 2018. – 415–432.
- МАТИЦКИ, Миодраг: Језикотворство у причама и речима / Миодраг Матицки // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – 67, 1 (2019), 221–225.
- МАЦАНОВИЋ, Ана: Вук као терминолог // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 9–14.
- МАЦАНОВИЋ, Ана: Лексикографска обрада синонима у „Речнику славеносрпског језика” : могућности, проблеми, решења / Ана З. Мацановић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 259–270.
- МАЦАНОВИЋ, Ана: Лексичко-стилске особености у београдским културним водичима / Ана Мацановић // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 129–136.
- МАЦАНОВИЋ, Ана: Српска језикословна терминологија у 19. веку / Ана З. Мацановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ, 2018. – 394. – (Монографије ; 26)
- МЕНКОВИЋ, Мирјана: Назив одевног предмета као носилац културне информације на примеру балканске градске репрезентативне одеће из 19. и са почетка 20. века / Мирјана Менковић // ЈЕЗИК као запис културе у етнолошкој и лингвистичкој анализи на релацији Србија – Македонија. Том 1 = Јазикот како запис на културата во етнолошката и лингвистичка анализа на релација Србија – Македонија. Том 1 / гл. ур. Предраг Пипер, Марјан Марковић ; ур. првог тома Станислав Станковић, Веселинка Лаброска. – Београд : САНУ, Одељење језика и књижевности, 2018. – 85–94.
- МИЛАКОВИЋ, Наталија: Специфичности превођења фразеолошких јединица : на примјеру романа Михаила Булгакова „Мајстор и Маргарита” и његовог превода на српски језик / Наталија А. Милаковић // Српски језик, Београд. – 23 (2018), 735–747.

- МИЛАНОВ, Наташа: Прилог опису семантике придева *празан* / Наташа М. Миланов // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 449–456.
- МИЛАНОВИЋ, Александар: Вукова улога у стварању риболовне терминологије у „Српском рјечнику” (1818) / Александар М. Милановић // СРПСКА славистика : колективна монографија : радови српске делегације на XVI међународном конгресу слависта. Том 2, Књижевност, култура, фолклор, питања славистике / ур. Бошко Сувајцић, Петар Буњак, Душан Иванић. – Београд : Савез славистичких друштава, 2018. – 433–445.
- МИЛАНОВИЋ, Александар: Лексички архаизмоиди тј. псеудоархаизми у савременом српском језику / Александар М. Милановић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 3 (2018), 87–101.
- МИЛАНОВИЋ, Александар: Обрада посрбица у „Речнику славеносрпског језика” / Александар М. Милановић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 231–239.
- МИЛАНОВИЋ, Александар: Статус онима страног порекла у славеносрпском језику / Александар М. Милановић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 48, 1 (2019), 103–114.
- МИЛАШИН, Горан: Универбизација из угла српске дериватологије / Горан Б. Милашин // Јужнословенски филолог, Београд. – 74, 2 (2018), 199–215.
- МИЛЕНКОВИЋ, Ана: Кад смо забринути или брижни, да ли осећамо бригу? / Ана Миленковић // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 113–114.
- МИЛЕНКОВИЋ, Катарина: Контрастивно сагледавање речничког значења појмова везаних за примарне боје у српском и енглеском језику / Катарина С. Миленковић, Душан М. Стаменковић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 18 (2018), 114–137.
- МИЛИЋ, Мира: Ka savremenim srpskim rečnicima / Tvrtko Prčić. – Novi Sad : Filozofski fakultet, 2018. – 224. / Мира Милић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 61, 2 (2018), 196–204. | Приказ
- МИЛОВАНОВ, Дајана: Функција и превод(ивост) фразеологизама у песми „Врати ми моје крпице” Васка Попе / Дајана Милованов // Прилози проучавању језика, Нови Сад. – 49 (2018), 133–151.

- МИЛОЈЕВИЋ, Јелисавета: ‘Затворени’ и ‘отворени’ речници : за и против / Јелисавета Милојевић // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 7.2 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 513–521.
- МИЛОЈЕВИЋ, Јелисавета: Who Is Handsome and Who Is Beautiful? Does ‘The Shoe Fit’ : from No/Yes to ‘Everything Goes’ / Jelisaveta K. Milojević // Анали Филолошког факултета, Београд. – 30, 1 (2018), 11–33.
- МИЛОЈЕВИЋ, Јелисавета: Сто година српске двојезичне лексикографске праксе : енглеско-српски, и српско-енглески речници од 1908. до данас / Јелисавета К. Милојевић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 161–170.
- МИЛОРАДОВИЋ, Софија: „Не да се. Али ће се дати!” : Вуков „Српски рјечник” из 1818. као извор првог реда за новију српску културну историју / Софија Р. Милорадовић // ВУКОВИМ трагом на Косову и Метохији / ур. Голуб Јашовић. – Косовска Митровица : Филозофски факултет Универзитета у Приштини : Градска библиотека Вук Караџић, 2019. – 107–124.
- МИЛОРАДОВИЋ, Софија: Огањ, па жишка, ожег, жар и још понешто око ватре у призренко-тимочким дијалекатским речницима / Софија Милорадовић // ЈЕЗИК као запис културе у етнолошкој и лингвистичкој анализи на релацији Србија – Македонија. Том 1 = Јазикот како запис на културата во етнолошката и лингвистичка анализа на релација Србија – Македонија. Том 1 / гл. ур. Предраг Пипер, Марјан Марковић ; ур. првог тома Станислав Станковић, Веселинка Лаброска. – Београд : САНУ, Одељење језика и књижевности, 2018. – 113–146.
- МИЛОРАДОВИЋ, Софија: Сложенице са именицом *вода* у српским народним говорима и српској култури / Софија Р. Милорадовић, Владан З. Јовановић // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 753–763.
- МИЛОСАВЉЕВИЋ, Бојана: Развијање речничке културе у академској настави / Бојана С. Милосављевић // Књижевност и језик, Београд. – 66, 1 (2019), 181–194.
- МИЛОСАВЉЕВИЋ, Бојана: Онлајн речници и народна лексикографија / Бојана Милосављевић, Слободан Новокмет, Бојана Тодић // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору : тематски зборник. 8, 1 / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2019. – 313–325.

- МИЛОСАВЉЕВИЋ, Бојана: Перформативне форме говорне етикеције у лексикографском опису / Бојана С. Милосављевић // Научни саста-
нак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 107–116.
- МИЛОСАВЉЕВИЋ, Марија: Антонимија придева просторних односа /
Марија С. Милосављевић // Филолог : часопис за језик, књижевност
и културу, Бања Лука. – 20 (2019), 306–323.
- МИЛОСАВЉЕВИЋ, Марија: Придеви просторних односа у српском је-
зику / Marija Milosavljević // JEZIK, književnost, prostor : tematski
zbornik radova / ur. Vesna Lopičić, Biljana Mišić Ilić. – Niš : Filozofski
fakultet, 2018. – 521–534.
- МИЛОСАВЉЕВИЋ, Тања: Идеофони у српском језику : дефиниција и
функције : илустрација на примеру идеофона *бам* / Тања Ч. Мило-
сављевић // Наш језик, Београд. – 50, 1 (2019), 1–15.
- МИЛОСАВЉЕВИЋ, Тања: Концепт *гостопримство* у језичком сазнању
српског народа : на примерима из Вукове грађе / Тања Милосавље-
вић // НАУКА и савремени универзитет 8, 2. Савремени токови у
науци о језику и књижевности / ур. Марина Јањић. – Ниш : Фило-
зофски факултет, 2019. – 43–57.
- МИЛОСАВЉЕВИЋ, Тања: Синонимски ред као одраз лингвокултурних
специфичности дијалекатског лексичког система / Тања З. Милоса-
вљевић // Књижевност и језик, Београд. – 65, 3/4 (2018), 329–344.
- МИЛОШЕВИЋ ЂОРЂЕВИЋ, Нада: Предања у Вуковом „Српском рјеч-
нику” објављеном 1818. године / Нада Н. Милошевић Ђорђевић //
Зборник Матице српске за књижевност и језик. – 67, 1 (2019), 179–
185.
- МИЛОШЕВИЋ, Јадранка: Дечја лексика у делу „Дјеца са границе” Жељ-
ка Пржуља : структурна анализа / Јадранка Милошевић // СРПСКИ
језик, књижевност, уметност : зборник радова са XII међународног
научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у
Крагујевцу, 27–28. X 2017. Књ. 1, Курс опште лингвистике / ур. Ми-
лош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-умет-
нички факултет, 2018. – 141–152.
- МИЛОШЕВИЋ, Јованка: Поглед у савремену лексикологију и лексико-
графију : Лексикологија и лексикографија у светлу савремених при-
ступа : зборник научних радова / ур. Стана Ристић, Ивана Лазић Ко-
њик, Ненад Ивановић. – Београд : Институт за српски језик САНУ,
2016. – 577. / Јованка Милошевић // Српски језик, Београд. – 23
(2018), 823–828. | Приказ

- МИЛОШЕВИЋ, Стефан: Слика Београда и Москве у вербалним асоцијацијама говорника савременог српског језика / Стефан Милошевић // Славистика, Београд. – 22, 2 (2018), 71–84.
- МИЉАКОВИЋ, Милорад: Глаголске лексеме са префиксом *раз-* у руском језику у поређењу са српским и енглеским преводним еквивалентима / Милорад Миљаковић // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 7.2 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 297–310.
- МИЉКОВИЋ, Вања: Нови glagoli sa prefiksom *iz-* u savremenom srpskom jeziku i teorija glagolske prefiksacije / Vanja Miljković // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 7.2 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 153–164.
- МИЉКОВИЋ, Вања: Зашто *френд*ови нису језичке кртице / Вања Миљковић // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 71–75.
- МИЉКОВИЋ, Ивана: Analyse comparative de quelques cas d'homonymie et de polysémie en français et en serbe / Ivana Miljković // НАУКА и савремени универзитет 7 : тематски зборник радова са седмог међународног научног скупа. Књ. 1, Језици и књижевности у контакту и дисконтакту / ур. Иван Јовановић. – Ниш : Филозофски факултет, 2018. – 93–103.
- МИМОВИЋ, Милица: Турцизми у збирци приповедака „Мој Колашин” Григорија Божовића / Милица П. Мимовић // ВУКОВИМ трагом на Косову и Метохији / ур. Голуб Јашовић. – Косовска Митровица : Филозофски факултет Универзитета у Приштини : Градска библиотека Вук Караџић, 2019. – 125–132.
- МИРОХА, Пјотр: Полисемија српске лексеме *народ* и њене последице : пример „Начертанија” Илије Гарашанина / Пјотр Мироха // О ВРЕДНОСТИМА у српском језику : зборник етнолингвистичких радова 2 / ур. Дејан Ајдачић. – Београд : Алма, 2019. – 96–110.
- МИТИЋ, Ивана: О употреби израза *један/једно с другим* и *једна с другом* у српском језику / Ивана З. Митић // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 335–342.
- МИТИЋ, Ивана: Лингвостилистичка анализа лесковачких псовки без опсцених лексема / Ивана З. Митић // ОПСЦЕНА и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику = Опсцена и друга ко-

- локвијална лексика во српскиот и македонскиот јазик : зборник радова са научног скупа Опсцена и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику одржаног 19. априла 2019. године у Нишу / прир. Јордана Марковић, Надежда Јовић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 275–290.
- МИТИЋ, Кристина: Српска средњовековна прошлост у Вуковом првом „Рјечнику” / Кристина Митић // НАУКА и савремени универзитет 8, 2. Савремени токови у науци о језику и књижевности / ур. Марина Јањић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 21–29.
- МИТРИЋЕВИЋ ШТЕПАНЕК, Катарина: Глаголски деривати у чешком језику са значењем исцрпљења/усмрћења радњом и њихови лексикографски еквиваленти у српском језику / Катарина Митрићевић-Штепанек // Славистика, Београд. – 23, 1 (2019), 119–133.
- МИТРИЋЕВИЋ ШТЕПАНЕК, Катарина: Формални деминутиви у чешком језику и њихови еквиваленти у двојезичном чешко-српском речнику / Катарина Митрићевић-Штепанек // ТРАГОМ славистичких истраживања професора Богољуба Станковића : међународни научни зборник радова / ур. Ксенија Кончаревић. – Београд : Савез славистичких друштава Србије : Филолошки факултет, 2018. – 149–174.
- МИЋИЋ, Весна: Соматизам очи као локализатор емоција у руском и српском језику / Весна Мићић // НАУКА и савремени универзитет 8, 2. Савремени токови у науци о језику и књижевности / ур. Марина Јањић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 361–368.
- МИЋУНОВИЋ, Вера: Govor sela Mataguži : osvrt na toponomastiku i leksiku / Vera Mićunović // Васпитање и образовање, Подгорица. – 43, 1/2 (2018), 51–61.
- МИХАЈЛОВИЋ, Јелена: Формирање лексике туризмолошког профила из општег лексичког фонда руског језика : у примени на савремени уџбеник руског језика високошколске туризмолошке струке и њему сродне уџбенике / Јелена Ј. Михајловић // Српски језик, Београд. – 23 (2018), 625–635.
- МИХАЈЛОВИЋ, Милица: Између жаргона и дијалекта : Речник жаргониза јужне пруге / Јордана Марковић, Татјана Трајковић. – Ниш : Филозофски факултет, 2018. – 217. – (Библиотека Монографије) / Милица М. Михајловић // Анали Филолошког факултета, Београд. – 31, 2 (2019), 411–414. | Приказ

- МИХАЈЛОВИЋ, Милица: Лексикологија у наставним плановима и програмима и школским уџбеницима / Милица М. Михајловић // Бащина, Приштина–Лепосавић. – 47 (2019), 85–102.
- МИШИЋ, Биљана: Ријеч и идеја : Како мислимо речи : прилози проучавању когнитивних аспеката српске лексике / Драгана Д. Вељковић Станковић. – Београд : Јасен : Филолошки факултет, 2018. – 272. – (Библиотека Језикословље) / Биљана Б. Мишић // Српски језик, Београд. – 24 (2019), 849–852. | Приказ
- МИШКОВИЋ ЛУКОВИЋ, Мирјана: Семантичко-прагматички интерфејс : студија случаја конвенционалног имлицирања или процедуралног кодирања / Мирјана М. Мишковић Луковић // СРПСКИ језик : статус, систем, употреба : зборник у част проф. Милошу Ковачевићу / ур. Јелена Петковић, Владимир Поломац. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2018. – 411–419.
- МОСКОВЉЕВИЋ ПОПОВИЋ, Јасмина: Интуиција изворног говорника, дескриптивни речници и глобална рачунарска мрежа као извори података за синтаксички опис / Јасмина Д. Московљевић Поповић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 73–83.
- МРКАЉ, Зона: Вуков „Српски рјечник” у наставном контексту / Зона В. Мркаљ // СРПСКА славистика : колективна монографија : радови српске делегације на XVI међународном конгресу слависта. Том 2, Књижевност, култура, фолклор, питања славистике / ур. Бошко Сувајцић, Петар Буњак, Душан Иванић. – Београд : Савез славистичких друштава, 2018. – 447–458.
- МРШЕВИЋ РАДОВИЋ, Драгана: *Брбљивац* у српској фразеологији / Драгана Мршевић-Радовић // ПРЕДАВАЊА 8 / ур. Драгана Мршевић-Радовић, Бошко Сувајцић. – Београд : Међународни славистички центар, 2019. – 193–198.
- МРШЕВИЋ РАДОВИЋ, Драгана: Како мислимо главу / Драгана Мршевић-Радовић // ПРЕДАВАЊА 7 : Семинар српског језика књижевности и културе / ур. Драгана Мршевић-Радовић, Бошко Сувајцић. – Београд : Међународни славистички центар, 2018. – 151–158.
- МУТАВЦИЋ, Предраг: Историјски значај појаве првих речника савременог српског и грчког језика : Вук Карацић и Адамантиос Кораис / Предраг Ј. Мутавцић, Драгана П. Ткалац // СРПСКИ језик, књижевност, уметност : зборник радова са XIII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу : 26–27. X 2018. Књ. 1, Вуков Српски рјечник и 200 година савреме-

- ног српског језика / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2019. – 141–156.
- МУТАВЦИЋ, Предраг: О ученим изразима у савременом грчком језику / Предраг Мутавцић, Војкан Стојичић // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору : тематски зборник. 8, 1 / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2019. – 59–76.
- МУТАВЦИЋ, Предраг: Фразеологизми са кључном речју *новац* у савременом грчком, румунском и српском језику / Предраг Ј. Мутавцић, Дина Дмитровић, Anastassios L. Karpouris // Анали Филолошког факултета, Београд. – 30, 2 (2018), 145–184.
- МУТАВЦИЋ, Предраг: Фразеологизми са лексемом *коњ* у савременом албанском, румунском и српском језику / Предраг Ј. Мутавцић, Мерица Кријежи, Ана Б. Сивачки // Анали Филолошког факултета, Београд. – 30, 1 (2018), 249–284.
- НЕДЕЉКОВИЋ, Даница: Копулативне геминантне фраземе у немачком и српском језику / Даница Б. Недељковић, Никола Д. Вујчић // СРПСКИ језик, књижевност, уметност : зборник радова са XIII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу : 26–27. X 2018. Књ. 1, Вуков Српски рјечник и 200 година савременог српског језика / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2019. – 293–314.
- НЕДЕЉКОВИЋ, Даница: Префиксоиди као одлика разговорног функционалног стила на примеру романа „Tschick” Волфганга Херндорфа и његовог превода на српски језик / Даница Б. Недељковић // Српски језик, Београд. – 23 (2018), 409–427.
- НЕШОВИЋ, Матија: Називи српских села и делова градова у вербалним асоцијацијама говорника српског језика / Матија Нешовић // Славистика, Београд. – 23, 2 (2019), 64–78.
- НИКОЛИЋ, Биљана: Лексички приступ српском као страном језику / Весна Крајишник. – Београд : Филолошки факултет, 2016. – 292. – (Едиција Језик, књижевност, култура; 8) / Биљана Р. Николић // Наш језик, Београд. – 49, 1 (2018), 147–150. | Приказ
- НИКОЛИЋ, Весна: Вукови погледи на творбу придева / Весна С. Николић // Српски језик, Београд. – 24 (2019), 609–623.
- НИКОЛИЋ, Весна: Истина о лажним пријатељима : *Lažni prijatelji : s Rječnikom hrvatsko-ruskih lažnih prijatelja* / Kristian Lewis. – Zagreb :

- Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, 2016. – 441. / Весна С. Николић // Књижевност и језик, Београд. – 65, 1/2 (2018), 267–273. | Приказ
- НИКОЛИЋ, Весна: Како мислимо речи : прилози проучавању когнитивних аспеката српске лексике / Драгана Д. Вељковић Станковић. – Београд : Јасен : Филолошки факултет, 2018. – 272. – (Библиотека Језикословље) / Весна Николић // Јужнословенски филолог, Београд. – 75, 2 (2019), 190–198. | Приказ
- НИКОЛИЋ, Весна: Концепт *понос* у српском језику и култури / Весна С. Николић // О ВРЕДНОСТИМА у српском језику : зборник етнолингвистичких радова 2 / ур. Дејан Ајдачић. – Београд : Алма, 2019. – 111–142.
- НИКОЛИЋ, Весна: Лексикографски аспект Вукових путовања / Весна С. Николић // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору : тематски зборник. 8, 1 / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2019. – 327–340.
- НИКОЛИЋ, Весна: Српска лексика у прошлости и данас / Рајна Драгићевић. – Нови Сад : Матица српска, 2018. – 448. / Весна С. Николић // *Prevodilac*. – 37, 3/4 (2018), 72–83. | Приказ
- НИКОЛИЋ, Марина: *Бела куга* / Марина Николић, Слободан Новокмет // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 109–112.
- НИКОЛИЋ, Марина: Јутјуб за почетнике / Марина Николић, Слободан Новокмет // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 56–58.
- НИКОЛИЋ, Марина: Како говоре интелектуалци / Марина Николић // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 144–146.
- НИКОЛИЋ, Марина: Како се зову противници вакцинације? / Марина Николић, Светлана Слијепчевић Бјеливук // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 65–68.
- НИКОЛИЋ, Марина: Менаџмент / Марина Николић // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 77–79.

- НИКОЛИЋ, Марина: *Хендловати и мингловати* / Марина Николић // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 63–64.
- НИКОЛИЋ, Мелина: *Engleski jezik za menadžere u sportu : zbirka tekstova sa leksičkim vežbanjima* / Melina Nikolić. – Beograd : Alfa ВК univerzitet Fakultet za menadžment u sportu, 2018. – 101.
- НИКОЛИЋ, Милка: Лексика савремене српске прозе за децу у 21. веку на примеру стваралаштва Уроша Петровића / Милка В. Николић // ЗНАЧАЈ српског језика за очување српског културног идентитета. Књ. I, Иво Андрић и српски језик : радови са научног скупа одржаног у Андрићграду 12–13. маја 2018. / ур. Емир Кустурица, Милош Ковачевић. – Вишеград, Андрићград : Андрићев институт, 2018. – 227–247.
- НИКОЛИЋ, Милка: Под лупом научних критеријума : структура српског језика од речи до текста : Српски језик под лупом науке / Милош Ковачевић. – Београд : Завод за уџбенике, 2017. – 254. – (Библиотека Аз ; 7) / Милка Николић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 61, 1 (2018), 217–222. | Приказ
- НИКОЛОВСКА, Виолета: Лексиката при производство на млечни производи во говорот на с. Црнилиште и на с. Ѓуѓанце – Светиниколско / Виолета Николовска, Македонка Додевска // ЈЕЗИК као запис културе у етнолошкој и лингвистичкој анализи на релацији Србија – Македонија. Том 1 = Јазикот како запис на културата во етнолошката и лингвистичка анализа на релација Србија – Македонија. Том 1 / гл. ур. Предраг Пипер, Марјан Марковић ; ур. првог тома Станислав Станковић, Веселинка Лаброска. – Београд : САНУ, Одељење језика и књижевности, 2018. – 39–58.
- НОВАКОВ, Драгана: Најчешћа српска народна имена „Поменика манастира Крушедола” и „Поменика манастира Дечана” / Драгана Новаков // Археографски прилози, Београд. – 41 (2019), 131–144.
- НОВАКОВИЋ, Александар: Говор јутјубера : његова језичка анализа и могући утицај на говор ученика / Александар М. Новаковић // *Philologia Mediana*, Ниш. – 10 (2018), 571–588.
- НОВОКМЕТ, Слободан: Англицизми наши насušни / Слободан Новокмет // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 80–82.
- НОВОКМЕТ, Слободан: Да ли лежећи полицајац спава или само лежи? / Слободан Новокмет // Језик данас, Нови Сад. – 12 (2018), 32–35.

- НОВОКМЕТ, Слободан: Кад је тешко, онда је *клич играч* / Слободан Новокмет // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 76.
- НОВОКМЕТ, Слободан: Може ли се *узети шут*? / Слободан Новокмет // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 61–62.
- НОВОКМЕТ, Слободан: Називи животиња у настави лексикологије српског језика / Слободан Б. Новокмет // Књижевност и језик, Београд. – 65, 1/2 (2018), 107–120.
- НОВОКМЕТ, Слободан: Називи животиња у хомонимским паровима у „Речнику САНУ” / Слободан Б. Новокмет // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 48, 1 (2019), 291–301.
- НОВОКМЕТ, Слободан: Нови англицизми у српском језику : *гарбица тајм* и *бинцовање* / Слободан Новокмет // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 69–70.
- НОВОКМЕТ, Слободан: Причврљити сценарио / Слободан Новокмет // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 106–108.
- НОВОКМЕТ, Слободан: Шта је буква из „очитати (не)коме буквицу”? / Слободан Новокмет // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 115–116.
- ОБУЋИНА, Предраг: Дефиниција, идентификација и грађа термина : на примеру пољске синтаксичке терминологије / Предраг Обућина // Славистика, Београд. – 23, 2 (2019), 38–49.
- ОВАНОВИЋ, Владан: Одједи научног скупа о словенској терминологији : Словенска терминологија данас / ур. Предраг Пипер, Владан Јовановић. – Београд : САНУ : Институт за српски језик САНУ, 2017. – 689. – (Научни скупови ; 167. Одељење језика и књижевности ; 28) / Владан Јовановић // Трибина САНУ, Београд. – 7 (2019), 244–250. | Приказ
- ОВОЕЈЕ, Самуел: A Lexeme-Based Study of the Agentive French Suffixes -ant -eur and -iste / Samuel T. Owoeje, Olukayode T. Babatunde // Facta universitatis, Ниш. – 16, 1 (2018), 25–37.

- ОДБОР за стандардизацију српског језика: Одлуке Одбора за стандардизацију српског језика : *српско држављанство*, а не *Републике Србије* // Наш језик, Београд. – 49, 1 (2018), 151–154
- ОДБОР за стандардизацију српског језика: Одлуке Одбора за стандардизацију српског језика : терминологија у хомеопатији / Одбор за стандардизацију српског језика ; одговор је припремила Душка Кликовац уз помоћ Мирјане Тодоровић // Језик данас, Нови Сад. – 11 (2018), 40–42.
- ОПСЦЕНА и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику = Опсцена и друга колоквијална лексика во српскиот и македонскиот јазик : зборник радова са научног скупа Опсцена и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику одржаног 19. априла 2019. године у Нишу / прир. Јордана Марковић, Надежда Јовић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 463.
- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе: Danko Šipka: Lexical Layers of Identity : Words, Meaning, and Culture in Slavic Languages / Ђорђе Оташевић // Лингвистичке актуелности, Београд. – 32 (2019), 39–40. | Приказ
- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе: Нова лексика у области туризма у савременом српском језику / Ђорђе Р. Оташевић // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 399–408.
- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе: Нове речи и лежећи полицајци / Ђорђе Оташевић // Новоречје : Научно-популарни неолошки часопис, Београд. – 1 (2019), 26.
- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе: Нове речи њихово бележење / Ђорђе Оташевић // Новоречје : Научно-популарни неолошки часопис, Београд. – 1 (2019), 69–73.
- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе: О вредностима у српском језику 2 / Ђорђе Оташевић // Лингвистичке актуелности, Београд. – 32 (2019), 62–64. | Приказ
- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе: Од двојбе до раздвојбе : Зборник радова у част професорици Бранки Тафри / Ђорђе Оташевић // Лингвистичке актуелности, Београд. – 31 (2018), 59–61. | Приказ
- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе: Паронимија и парономазија у поезији Момчила Настасијевића (I) / Ђорђе Р. Оташевић // Лингвистичке актуелности, Београд. – 32 (2019), 11–35.
- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе: Семантичке дефиниције нових фемининума / Ђорђе Оташевић // Новоречје : Научно-популарни неолошки часопис, Београд. – 1 (2019), 9–10.

- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе: Термини као експресивно средство у рекламним текстовима на српском језику / Ђорђе Оташевић // МИЛОРАД Ђорџац педагог и научни радник – ур. Голуб Јашовић – Косовска Митровица : Филозофски факултет Универзитета у Приштини, 2018. – 229–236.
- ОТАШЕВИЋ, Ђорђе: Типови и функције графичких илустрација у штампаним речницима српског језика / Ђорђе Оташевић // Лингвистичке актуелности, Београд. – 31 (2018), 10–19.
- ПАВЛОВИЋ ШАЈТИНАЦ, Маја: О две лексикографске концепције / Маја В. Павловић-Шајтинац // Српски језик, Београд. – 23 (2018), 719–734.
- ПАВЛОВИЋ ШАЈТИНАЦ, Маја: Лексикографска концепција школских уџбеника Богољуба Станковића / Маја Павловић-Шајтинац // ТРАГОМ славистичких истраживања професора Богољуба Станковића : међународни научни зборник радова / ур. Ксенија Кончаревић. – Београд : Савез славистичких друштава Србије : Филолошки факултет, 2018. – 175–189.
- ПАЛОШИ, Илдико: Семантички анализ глаголов со значением быстрого действия в русском языке / Илдико Палоши // Славистика, Београд. – 23, 1 (2019), 79–87.
- ПАНИЋ КАВГИЋ, Олга: Употреба нестандартизованих географских имена у српском језику на примеру егзонима из енглеског језика / Олга Панић Кавгић, Александар Кавгић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 61, 1 (2018), 59–83.
- ПАНТИЋ, Славица: Преводни еквиваленти италијанизама у „Граматичи италијанској” Викентија Љуштине (1794) / Славица Пантић // Прилози проучавању језика, Нови Сад. – 50 (2019), 29–46.
- ПАНТОВИЋ, Драгана: Prevodilački frazeološki mozaik na materijalu poezije Ane Ahmatove i njenih prevoda na srpski jezik / Dragana S. Pantović // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 19 (2019), 350–370.
- ПЕЈАНОВИЋ, Ана: О једном типу синтаксичких фразеологизама / Ана Б. Пејановић // Српски језик, Београд. – 23 (2018), 363–373.
- ПЕЈОВИЋ, Анђелка: О динамичности и екстензивној експресивности паремија : на примеру шпанског и српског језика / Анђелка Пејовић // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 7.1 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 195–206.

- ПЕЈЧИЋ, Александар: Verbs of Speaking in Serbian and English Proverbs / Aleksandar Pejić // Facta universitatis, Ниш. – 17, 1 (2019), 25–40.
- ПЕРИЋ, Зорана: Ауторска и преводилачка лексичка креативност : преводјење неологизама на примеру изабраних дела Андреја Сапковског / Зорана Перић // СЛОВЕНСКИ фолклор и митологија у књижевној фантастици : зборник радова = Słowiański folklor i mitologia w fantastyce literackiej : zbiór artykułów = Слов'янський фольклор та міфологія в літературі фантастичної : збірник праць / прир. Дејан Ајдачић. – Београд : Everest Media, 2019. – 525–535.
- ПЕРИШИЋ, Јелена: Блискозначне именице *основа* и *темел* и методе њихове семантичке диференцијације / Јелена Перишић // Прилози проучавању језика, Нови Сад. – 50 (2019), 85–108.
- ПЕТЕРКЕ, Катарина: A Cross-Cultural Analysis of the Conceptual Metaphors of Brexit : Evidence from English, German and Serbian / Katharina Peterke // Зборник за језике и књижевности Филозофског факултета у Новом Саду. – 9 (2019), 53–71.
- ПЕТРОВИЋ САВИЋ, Мирјана: Географски термини у речницима Вука Стефановића Караџића / Мирјана Петровић Савић // Ономатолошки прилози, Београд. – 26 (2019), 17–43.
- ПЕТРОВИЋ САВИЋ, Мирјана: Лексический атлас русских народных говоров. Том 1, Растительный мир / отв. ред. Т. И. Вендина. – Москва ; Санкт-Петербург : Институт лингвистических исследований РАН : Институт славяноведения РАН, 2017. – 731. / Мирјана Петровић Савић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 62, 1 (2019), 203–205. | Приказ
- ПЕТРОВИЋ САВИЋ, Мирјана: О релационим микротопонимима у Рађевини / Мирјана С. Петровић-Савић // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 699–705.
- ПЕТРОВИЋ, Снежана: Етимолошки речници српског језика : од концепције ка методологији / Снежана М. Петровић, Марија Д. Вучковић // СРПСКА славистика : колективна монографија : радови српске делегације на XVI међународном конгресу слависта. Том 1, Језик / ур. Рајна Драгићевић, Вељко Брборић. – Београд : Савез славистичких друштва Србије, 2018. – 245–258.
- ПЕТРОВИЋ, Срђан: Српска лексика у прошлости и данас / Рајна Драгићевић. – Нови Сад : Матица српска, 2018. – 448. / Срђан Петровић // Славистика, Београд. – 23, 2 (2019), 215–222. | Приказ

- ПЕТРОНИЈЕВИЋ, Божинка: Prevodna leksikografija : frazeološki rečnici i njihova struktura / Božinka M. Petronijević // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 18 (2018), 13–29.
- ПИДУБНА, Наталија: Фразеологічні бібліїзми : проблема еквівалентності / безеквівалентності та наявності інтернаціонального фонду / Наталија Піддубна // Славистика, Београд. – 22, 2 (2018), 36–45.
- ПИЖУРИЦА, Мато: Речник бачких Буњеваца или Ричник бачки Буњеваца : од ентузијазма и стручно-научне потребе до жеље да ову књигу има свака буњевачка кућа : Rečnik bačkih Bunjevaca iliti Ričnik bački Bunjevaca / Marko Peić, Grgo Bačlija, Josip Bajić, et al. ; redaktor Dragoljub Petrović. – 2. dopunjeno izd. – Novi Sad : Matica srpska ; Subotica : Nacionalni savet bunjevačke nacionalne manjine, 2018. – 579. / Мато Пижурица // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – 67, 2 (2019), 679–683. | Приказ
- ПИПЕР, Предраг: О архаизмима у српском језику, посебно граматичким / Предраг Ј. Пипер // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 95–107.
- ПИПЕР, Предраг: Словенска терминологија данас / ур. Предраг Пипер, Владан Јовановић. – Београд : САНУ : Институт за српски језик САНУ, 2017. – 689. – (Научни скупови ; 167. Одељење језика и књижевности ; 28) / Предраг Пипер // Трибина САНУ, Београд. – 7 (2019), 234–238. | Приказ
- ПИПЕР, Предраг: Српска лексика у прошлости и данас / Рајна Драгићевић. – Нови Сад : Матица српска, 2018. – 448. / Предраг Пипер // Наш језик, Београд. – 49, 2 (2018), 77–82. | Приказ
- ПИПЕР, Предраг: Српска лексикографија од Вука до данас : каталог изложбе = Сербская лексикография от Вука до современности : каталог выставки / Рајна Драгићевић и др. ; ур. Милосав Тешић, Рајна Драгићевић, Ненад Ивановић. – Београд : САНУ : Савез славистичких друштава Србије, 2018. – 407. / Предраг Ј. Пипер, Рајна М. Драгићевић, Ненад Б. Ивановић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – 66, 3 (2018), 995–999. | Приказ
- ПОЛОМАЦ, Владимир: Антропонимија Горњег и Средњег Понишавља у XVI веку : према дефтеру Софијског санцака из 1571. године / Владимир Поломац, Татјана Катић, Срђан Катић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 61, 2 (2018), 21–41.
- ПОЛОМАЦ, Владимир: Женска имена у „Поменику” манастира Св. Тројве код Пљевља : XVI век / Владимир Р. Поломац // СРПСКО језичко наслеђе на простору данашње Црне Горе. Српски језик и књи-

- жевност данас : зборник радова са Другог међународног научног скупа одржаног у Подгорици 26–28. маја 2017. године / ур. Јелица Стојановић. – Подгорица : Матица српска – Друштво чланова Матице српске у Републици Српској, 2019. – 505–513.
- ПОПОВИЋ НИКОЛИЋ, Данијела: Прилози Тихомира В. Ђорђевића у часопису „Anthrophyteia” Фридриха С. Крауса / Данијела Н. Поповић Николић // ОПСЦЕНА и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику = Опсцена и друга колоквијална лексика во српскиот и македонскиот јазик : зборник радова са научног скупа Опсцена и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику одржаног 19. априла 2019. године у Нишу / прир. Јордана Марковић, Надежда Јовић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 291–312.
- ПОПОВИЋ, Милан: O englesko-srpskom leksikonu prava / Milan Popović // Prevodilac. – 37, 1/2 (2018), 65–74.
- ПОПОВИЋ, Снежана: Израда и структура чешко-српског фразеолошког рјечника / Снежана М. Поповић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 335–341.
- ПРОДАНОВИЋ СТАНКИЋ, Диана: Увод у лексичку полисемију / Ана Халас Поповић. – Нови Сад : Филозофски факултет, 2017. – 121. / Диана Продановић Станкић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 62, 2 (2019), 285–289. | Приказ
- ПРЋИЋ, Твртко: Engleski u srpskom / Tvrtko Prčić. – Novi Sad : Filozofski fakultet, 2019. – 290 str.
- ПРЋИЋ, Твртко: The Makings of an Ideal General-Purpose Dictionary : Theoretical Underpinnings / Tvrtko Prčić // Belgrade English Language and Literature Studies. – 10 (2018), 67–83.
- ПУЧИ ДОНАТИ, Франческа: L’analisi del termine carbonata nelle fonti medievali / Francesca Pucci Donati // Italica Belgradensia, Београд. – 1 (2019), 49–59.
- РАДАН, Михај: Неке позајмљенице у коларској терминологији говора Карашева / Михај Н. Радан, Миљана-Радмила М. Ускату // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 615–626.
- РАДАН, Михај: О кухарској лексици и терминологији у српском говору Карашева / Михај Н. Радан, Миљана-Радмила Радан Ускату // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 7.1 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 41–53.

- РАДИЋ, Јованка: Српска лична имена и феминистички погледи на језик / Јованка Ј. Радић // СРПСКА славистика : колективна монографија : радови српске делегације на XVI међународном конгресу слависта. Том 1, Језик / ур. Рајна Драгићевић, Вељко Брборић. – Београд : Савез славистичких друштва Србије, 2018. – 303–315.
- РАДОВАНОВИЋ, Драгана: Из лексике божићних обичаја у Сиринићу / Драгана Радовановић // ЈЕЗИК као запис културе у етнолошкој и лингвистичкој анализи на релацији Србија – Македонија. Том 1 = Јазикот како запис на културата во етнолошката и лингвистичка анализа на релација Србија – Македонија. Том 1 / гл. ур. Предраг Пипер, Марјан Марковић ; ур. првог тома Станислав Станковић, Веселинка Лаброска. – Београд : САНУ, Одељење језика и књижевности, 2018. – 59–68.
- РАДОВАНОВИЋ, Драгана: Из одевне лексике у Вуковом „Рјечнику” / Драгана И. Радовановић, Милица Ј. Дејановић // ВУКОВИМ трагом на Косову и Метохији / ур. Голуб Јашовић. – Косовска Митровица : Филозофски факултет Универзитета у Приштини : Градска библиотека Вук Караџић, 2019. – 149–162.
- РАДОВАНОВИЋ, Јелена: Контрастивна анализа фразеологизама с компонентом пас и мачка у руском и српском језику / Јелена Радовановић // САВРЕМЕНА проучавања језика и књижевности : зборник радова са IX научног скупа младих филолога Србије, одржаног 8. априла 2017. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1 / ур. Милош Ковачевић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2018. – 107–119.
- РАДОВАНОВИЋ, Јелена: Фразеологизми у „Руско-српском речнику за основну школу” проф. др Богољуба Станковића / Јелена Радовановић // ТРАГОМ славистичких истраживања професора Богољуба Станковића : међународни научни зборник радова / ур. Ксенија Кончаревић. – Београд : Савез славистичких друштава Србије : Филолошки факултет, 2018. – 243–258.
- РАДОВИЋ ТЕШИЋ, Милица: Орнитолошки речник : имена птица / Дејан Милорадов, Васа Павковић, Слободан Пузовић, Јавор Рашајски. – Нови Сад : Матица српска, 2016. – 484. – (Лексикографска издања; 4. Терминолошки речници ; 1) / Милица Н. Радовић Тешић // Наш језик, Београд. – 49, 2 (2018), 93–98. | Приказ
- РАДОЊИЋ, Данијела: Поводом 20. тома Речника САНУ : Речник српскохрватског књижевног и народног језика. Књ. 20, Петогодан – погдегод / ур. Даринка Гортан Премк и др. – Београд : САНУ : Инсти-

- тут за српски језик САНУ, 2017. – 800. / Данијела Радоњић // Језик данас, Нови Сад. 12 (2018), 43–45. | Приказ
- РАЗДОБУДКО ЧОВИЋ, Лариса: Лексико-фразеологические средства эк-спликаций концепта скука в романе в стихах „Евгений Онегин” А. С. Пушкина и в его переводе на сербский язык : к 220-летию со дня рождения А. С. Пушкина / Larisa Razdobudko-Čović // Facta universi-tatis, Ниш. – 17, 2 (2019), 101–114.
- РАКИЋ, Александра: Функције и дистрибуција стилема у рекламама за козметичке производе / Александра Д. Ракић, Ана Јб. Вучићевић // БРЕНДОВИ у књижевности, језику и уметности : зборник радова са научног округлог стола у оквиру XIII међународног научног скупа Српски језик, књижевност, уметност одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу / ур. Драган Бошковић, Милош Ковачевић, Никола Бубања. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2019. – 325–343.
- РАКИЋ, Југослава: Словенска имена у „Поменику” манастира Дечана : XVI–XX века / Југослава Г. Ракић // СРПСКО језичко наслеђе на простору данашње Црне Горе. Српски језик и књижевност данас : зборник радова са Другог међународног научног скупа одржаног у Подгорици 26–28. маја 2017. године / ур. Јелица Стојановић. – Под-горица : Матица српска – Друштво чланова Матице српске у Репу-блици Српској, 2019. – 543–555.
- РАМИЋ, Никола: Системска организација дијалекатског лексикона / Ни-кола И. Рамић // СРПСКИ језик : статус, систем, употреба : зборник у част проф. Милошу Ковачевићу / ур. Јелена Петковић, Владимир Поломац. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2018. – 549–557.
- РАСУЛИЋ, Катарина: As Smart as Bait, bistar kao boza : o ironičnim pri-devskim poredbama u engleskom i srpskom jeziku / Katarina Rasulić // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 7.2 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Фило-зофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 345–357.
- РАТКОВИЋ, Драгана: Како мислимо речи : прилози проучавању когни-тивних аспеката српске лексике / Драгана Д. Вељковић Станковић. – Београд : Јасен : Филолошки факултет, 2018. – 274. – (Библиотека Језикословље) / Драгана Ратковић // Зборник Матице српске за фи-лологију и лингвистику, Нови Сад. – 62, 1 (2019), 212–218. | Приказ
- РАТКОВИЋ, Драгана: Српска лексика у прошлости и данас / Рајна Дра-гићевић. – Нови Сад : Матица српска, 2018. – 448. / Драгана М. Рат-

- ковић // Књижевност и језик, Београд. – 65, 1/2 (2018), 259–265. | Приказ
- РЕДЛИ, Јелена: Несистемски спојеви речи у правним текстовима / Јелена Р. Редли // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 48, 1 (2019), 227–236.
- РИСТИЋ, Гордана: Kontrastivna i konceptualna analiza nemačkih i srpskih somatizama u semantičkom polju interesovanje / želja / Gordana Ristić // O jeziku sa raznih aspekata / ur. Zorka Kašić. – Novi Sad : Društvo za primenjenu lingvistiku Srbije : Filozofski fakultet ; Beograd : Filološki fakultet, 2018. – 103–114.
- РИСТИЋ, Гордана: Контрастивна и концептуална анализа немачких и српских соматизама у семантичком пољу љутња / Гордана М. Ристић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 18 (2018), 75–95.
- РИСТИЋ, Гордана: Концептуализација среће у немачким и српским соматским фразеологизмима / Гордана М. Ристић, Душанка С. Вујовић // Анали Филолошког факултета, Београд. – 30, 2 (2018), 124–144.
- РИСТИЋ, Стана: Асоцијативно поље *породица* у српском језику / Стана Ристић, Ивана Лазић Коњик // Славистика, Београд. – 22, 2 (2018), 12–24.
- РИСТИЋ, Стана: Како мислимо речи : прилози проучавању когнитивних аспеката српске лексике / Драгана Д. Вељковић Станковић. – Београд : Јасен : Филолошки факултет, 2018. – 272. / Стана С. Ристић // Наш језик, Београд. – 49, 2 (2018), 83–91. | Приказ
- РИСТИЋ, Стана: Концепт *породица* у српском језику : на материјалу речника српског језика / Стана С. Ристић, Ивана В. Лазић Коњик // СРПСКИ језик : статус, систем, употреба : зборник у част проф. Милошу Ковачевићу / ур. Јелена Петковић, Владимир Поломац. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2018. – 515–533.
- РИСТИЋ, Стана: Концепт *породица* у српском језику у светлу системских података / Стана Ристић, Ивана В. Лазић Коњик // О ВРЕДНОСТИМА у српском језику : зборник етнолингвистичких радова 2 / ур. Дејан Ајдачић. – Београд : Алма, 2019. – 37–59.
- РИСТИЋ, Стана: Метајезик лексикографске дефиниције у дескриптивном речнику : на материјалу речника српског језика / Стана С. Ристић, Ненад Б. Ивановић, Ивана Лазић Коњик // Јужнословенски филолог, Београд. – 74, 1 (2018), 81–96.

- РИСТИЋ, Стана: Развојне тенденције етнолингвистике у савременој српској лингвистици / Стана С. Ристић, Ивана В. Лазић Коњик // СРПСКА славистика : колективна монографија : радови српске делегације на XVI међународном конгресу слависта. Том 1, Језик / ур. Рајна Драгићевић, Вељко Брборић. – Београд : Савез славистичких друштва Србије, 2018. – 345–356.
- РИСТИЋ, Стана: Типови лексике у 20. књизи „Речника САНУ” : Речник српскохрватског књижевног и народног језика. Књ. 20, Петогодан – поглед / ур. Даринка Гортан Премк и др. – Београд : САНУ : Институт за српски језик САНУ, 2017. – 800. / Стана Ристић // Трибина САНУ, Београд. – 7 (2019), 207–212. | Приказ
- РИСТИЋ, Стана: Фразеологија о човеку и човек у фразеологији / Гордана Штрбац. – Нови Сад : Филозофски факултет, 2018. – 284. / Стана Ристић // Јужнословенски филолог, Београд. – 75, 1 (2019), 199–206. | Приказ
- РУБИЊОНИ СТРУГАР, Влатка: Вишејезични термилошки речник историје уметности српско-француско-италијанско-шпански са двојезичним глосарима / Јасна Видић, Данијела Ђоровић, Марина Николић. – Београд : Филозофски факултет, Универзитет у Београду, 2018. – 338. / Vlatka Rubinjoni Strugar // Prevodilac, Beograd. – 38, 1/2 (2019), 83–86. | Приказ
- САВИЋ ГРУЈИЋ, Ана: Негативне метафоре у карактеризацији човека / Ана Р. Савић Грујић // ОПСЦЕНА и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику = Опсцена и друга колоквијална лексика во српскиот и македонскиот јазик : зборник радова са научног скупа Опсцена и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику одржаног 19. априла 2019. године у Нишу / прир. Јордана Марковић, Надежда Јовић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 313–325.
- САВИЋ, Виктор: (Псеудо)класични и стари називи српских земаља у старим српским изворима / Виктор Савић // СРПСКО језичко наслеђе на простору данашње Црне Горе. Српски језик и књижевност данас : зборник радова са Другог међународног научног скупа одржаног у Подгорици 26–28. маја 2017. године / ур. Јелица Стојановић. – Подгорица : Матица српска – Друштво чланова Матице српске у Републици Српској, 2019. – 95–125.
- САВИЋ, Виктор: *Ван и напоље*, њима сродне и с њима повезане речи у српскоме језику : прилог проучавању / Виктор Д. Савић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 48, 1 (2019), 115–131.

- САВИЋ, Виктор: Даничићев лексикографски поступак у „Рјечнику из књижевних старина српских” / Виктор Д. Савић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 137–146.
- САВИЋ, Виктор: Однос између народне и књижевне лексике у „Типику архиепископа Никодима” / Виктор Д. Савић // СРПСКА славистика : колективна монографија : радови српске делегације на XVI међународном конгресу слависта. Том 1, Језик / ур. Рајна Драгићевић, Вељко Брборић. – Београд : Савез славистичких друштва Србије, 2018. – 357–372.
- САВИЋ, Марија: Англицизми у језику струке графичког и веб дизајна : потреба или поштапање? / Марија Савић, Весна Савић // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 7.2 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 423–432.
- САВИЋ, Марија: Англосрпски као језик банкарске струке у српском језику : формално-садржинска адаптација англицизама у банкарском регистру / Марија Савић // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору : тематски зборник. 8, 1 / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2019. – 259–269.
- САВКОВИЋ, Нада: Речи новосковане и друге у речнику Дошенићеве „Численице” / Нада Н. Савковић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – 66, 2 (2018), 423–443.
- САМАРЦИЋ, Ана: Expresii frazeologice românești alcătuite din cuvinte obscene / Ана Samardžić // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору : тематски зборник. 8, 1 / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2019. – 49–57.
- САМАРЦИЋ, Биљана: Мјесто славенизама у језику књижевности / Биљана С. Самарцић // ЗНАЧАЈ српског језика за очување српског културног идентитета. Књ. I, Иво Андрић и српски језик : радови са научног скупа одржаног у Андрићграду 12–13. маја 2018. / ур. Емир Кустурица, Милош Ковачевић. – Вишеград, Андрићград : Андрићев институт, 2018. – 77–95.
- САМАРЦИЋ, Биљана: Статус српског именослова у дипломатичкој грађи средњовјековне Босне и Хума / Биљана С. Самарцић // Српски језик, Београд. – 24 (2019), 549–564.
- СИКИМИЋ, Биљана: Фолклорна инвектива : интерактивне римоване ругалице / Биљана Ј. Сикимић // ОПСЦЕНА и друга колоквијална лек-

- сика у српском и македонском језику = Опсцена и друга колоквијална лексика во српскиот и македонскиот јазик : зборник радова са научног скупа Опсцена и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику одржаног 19. априла 2019. године у Нишу / прир. Јордана Марковић, Надежда Јовић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 327–352.
- СИМИЋ, Радоје: Једнина општих (заједничких) именица са значењем мноштва у српском језику / Радоје Д. Симић // СРПСКА славистика : колективна монографија : радови српске делегације на XVI међународном конгресу слависта. Том 1, Језик / ур. Рајна Драгићевић, Вељко Брборић. – Београд : Савез славистичких друштва Србије, 2018. – 373–380.
- СИМИЋ, Радоје: Напомене о семантици и синтакси композицијских универбалних твореница / Радоје Д. Симић // Српски језик, Београд. – 24 (2019), 409–425.
- СЛИЈЕПЧЕВИЋ БЈЕЛИВУК, Светлана: Бирај речи да глупост не зазвечи / Светлана Слијепчевић Бјеливук // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 93–95.
- СЛИЈЕПЧЕВИЋ БЈЕЛИВУК, Светлана: Умиљата мачка у изборној кампањи / Светлана Слијепчевић Бјеливук // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 85–86.
- СПАСОЈЕВИЋ, Марина: О глаголима у боји : глаголи на *-ети* и *-ити* : I / Марина Спасојевић // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 33–35.
- СПАСОЈЕВИЋ, Марина: О могућим семантичким дистинкцијама глаголских именица у српском језику признање : признавање, придружење : придруживање и сл. у контексту актуелне друштвене политике / Марина Љ. Спасојевић // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 151–159.
- СПАСОЈЕВИЋ, Марина: Орило горило – неправилно ‘ма шта било’ / Марина Спасојевић // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 41–44.
- СРПСКА лексикографија од Вука до данас : каталог изложбе = Сербская лексикография от Вука до современности : каталог выставки / Рајна Драгићевић и др. ; ур. Милосав Тешић, Рајна Драгићевић, Ненад

- Ивановић. – Београд : САНУ : Савез славистичких друштава Србије, 2018. – 407.
- СТАКИЋ, Милан: Именички суфикс *-ство* у српском језику / Милан В. Стакић // Српски језик, Београд. – 24 (2019), 357–373.
- СТАМЕНКОВИЋ, Душан: Студија књижевних и некњижевних метафора из српског језика / Душан Стаменковић, Катарина Миленковић, Јована Динчић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 62, 2 (2019), 89–104.
- СТАНОЈЕВИЋ, Слађана: Стратегије учења лексике : обрасци употребе и ставови ученика средњих школа / Слађана Станојевић // САВРЕМЕНА проучавања језика и књижевности : зборник радова са IX научног скупа младих филолога Србије, одржаног 8. априла 2017. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1 / ур. Милош Ковачевић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2018. – 239–251.
- СТАНОЈЧИЋ, Живојин: Вишеслојна природа значења традиционалног граматичког термина / Живојин С. Станојчић // СРПСКИ језик : статус, систем, употреба : зборник у част проф. Милошу Ковачевићу / ур. Јелена Петковић, Владимир Поломац. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2018. – 139–144.
- СТЕВАНОВИЋ, Јелена: Лексичко-семантичке особености у делима српских писаца и настава српског језика и књижевности / Јелена Стевановић, Јадранка Милошевић. – Београд : Институт за педагошка истраживања, 2019. – 223.
- СТЕВАНОВИЋ, Јована: Именице *nomina loci* у настави српског језика : лингвометодички аспект / Јована Стевановић // САВРЕМЕНА проучавања језика и књижевности : зборник радова са X научног скупа младих филолога Србије, одржаног 31. марта 2018. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1 / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2019. – 217–226.
- СТЕВАНОВИЋ, Јована: Романизми у „Црнотравском речнику” Радосава Стојановића : семантичка адаптација / Јована Стевановић // НАУКА и савремени универзитет 8, 2. Савремени токови у науци о језику и књижевности / ур. Марина Јањић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 197–210.
- СТЕПАНОВ, Страхиња: Модерна студија о савременој географској терминологији страног порекла у српском језику : Савремена српска географска терминологија страног порекла / Милан Ајџановић. –

- Нови Сад : Филозофски факултет, 2017. – 390. / Страхиња Р. Степанов // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – 66, 1 (2018), 366–370. | Приказ
- СТЕПАНОВИЋ, Жељко: „Српски рјечник” (1818) и „Nowy słownik kieszonkowy polsko-niemiecko-francuzki” (1805) / Жељко Д. Степановић // СРПСКИ језик, књижевност, уметност : зборник радова са XIII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу : 26–27. X 2018. Књ. 1, Вуков Српски рјечник и 200 година савременог српског језика / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2019. – 157–167.
- СТЕФАНОВИЋ, Александар: Анализа француско-српских правних речника / Александар Д. Стефановић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 355–363.
- СТЕФАНОВИЋ, Душан: Из ткачке лексике села Трњана код Алексинца / Душан Р. Стефановић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 20 (2019), 287–305.
- СТЕФАНОВИЋ, Душан: Мотивисаност личних имена у Доњем Љубешу код Алексинца / Душан Р. Стефановић // Баштина, Приштина–Лепосавић. – 49 (2019), 109–116.
- СТЕФАНОВИЋ, Душан: Мушки и женски лични надимци у селу Катуну крај Алексинца / Душан Стефановић // САВРЕМЕНА проучавања језика и књижевности : зборник радова са X научног скупа младих филолога Србије, одржаног 31. марта 2018. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1 / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2019. – 35–43.
- СТЕФАНОВИЋ, Душан: О Ономастици слива реке Косанице : Ономастика слива реке Косанице / Голуб Јашовић. – Косовска Митровица : Филозофски факултет ; Куршумлија : Народна библиотека, 2017. – 410. / Душан Р. Стефановић // Зборник радова Филолошког факултета у Приштини. – 48, 4 (2018), 339–342. | Приказ
- СТЕФАНОВИЋ, Душан: Поводом двестоте године од објављивања Вуковог „Рјечника” : Вуковим трагом на Косову и Метохији / ур. Голуб Јашовић. – Косовска Митровица : Филозофски факултет : Градска библиотека Вук Караџић, 2019. – 212. / Душан Р. Стефановић // Зборник радова Филолошког факултета у Приштини. – 49, 4 (2019), 309–314. | Приказ

- СТЕФАНОВИЋ, Душан: Ратарска лексика села Трњана код Алексинца / Душан Р. Стефановић // ВУКОВИМ трагом на Косову и Метохији / ур. Голуб Јашовић. – Косовска Митровица : Филозофски факултет Универзитета у Приштини : Градска библиотека Вук Караџић, 2019. – 189–204.
- СТЕФАНОВИЋ, Марија: Анализа асоцијативног поља *хорошо* : од значења до вредности / Марија Стефановић // ТРАГОМ славистичких истраживања професора Богољуба Станковића : међународни научни зборник радова / ур. Ксенија Кончаревић. – Београд : Савез славистичких друштава Србије : Филолошки факултет, 2018. – 283–302.
- СТЕФАНОВИЋ, Марија: Етнолингвистички опис концепта *здравље* у српском језику / Марија Стефановић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 62, 1 (2019), 97–113.
- СТЕФАНОВИЋ, Марија: *Здравље* у српском језику : ка когнитивној дефиницији / Марија Стефановић // О ВРЕДНОСТИМА у српском језику : зборник етнолингвистичких радова 2 / ур. Дејан Ајдачић. – Београд : Алма, 2019. – 143–159.
- СТИЈОВИЋ, Рада: Дигитално издање „Речника САНУ” : формални опис микроструктуре „Речника САНУ” / Рада Р. Стијовић, Ранка М. Станковић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 427–440.
- СТИЈОВИЋ, Рада: Рад на „Речнику САНУ” : Речник српскохрватског књижевног и народног језика. Књ. 20, Петогодан – погдегод / ур. Даринка Гортан Премк и др. – Београд : САНУ : Институт за српски језик САНУ, 2017. – 800. / Рада Стијовић // Трибина САНУ, Београд. – 7 (2019), 212–216. | Приказ
- СТИЈОВИЋ, Рада: Узвици у савременом српском језику : класификација и лексикографска обрада / Рада Р. Стијовић, Ивана В. Лазић Коњик, Марина Љ. Спасојевић // Јужнословенски филолог, Београд. – 75, 1 (2019), 37–61.
- СТОЈАНОВИЋ, Јелица: Антропонимијски систем и антропонимијске категорије у „Паштровским исправама” (16–19. вијека) / Јелица Р. Стојановић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 48, 1 (2019), 75–87.
- СТОЈАНОВИЋ, Јелица: *Семољ људи* у огледалу сложеница у „Семољ људима” Мира Вуксановића / Јелица Стојановић // ЗНАЧАЈ српског језика за очување српског културног идентитета. Књ. I, Иво Андрић и српски језик : радови са научног скупа одржаног у Андрићграду

- 12–13. маја 2018. / ур. Емир Кустурица, Милош Ковачевић. – Вишеград, Андрићград : Андрићев институт, 2018. – 97–109.
- СТОЈАНОВИЋ, Јелица: Сложенице у Вуковом „Рјечнику” / Јелица Р. Стојановић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд – 47, 1 (2018), 209–217.
- СТОЈАНОВИЋ, Јелица: Употреба лексичких јединица Косово, Црна Гора и Срб(и)ја у „Горском вијенцу” : лингвокултуролошки аспект / Јелица Стојановић // Слово : часопис за српски језик, књижевност и културу, Никшић. – 57 (2019), 13–35.
- СТОЈАНОВИЋ, Лидија: Базилиск : демон, покровител : српско-македонски еквиваленти / Лидија Стојановић // ЈЕЗИК као запис културе у етнолошкој и лингвистичкој анализи на релацији Србија – Македонија. Том 1 = Јазикот како запис на културата во етнолошката и лингвистичка анализа на релација Србија – Македонија. Том 1 / гл. ур. Предраг Пипер, Марјан Марковић ; ур. првог тома Станислав Станковић, Веселинка Лаброска. – Београд : САНУ, Одељење језика и књижевности, 2018. – 169–180.
- СТОЈИСАВЉЕВИЋ, Мирјана: *Унутрашњост* поетонима *Тигар* Бранка Ћопића / Мирјана Н. Стојисављевић // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 521–527.
- СТОШИЋ, Јелена: Лексеме које именују женску особу у Вуковом „Српском рјечнику” (1818) / Јелена Стошић // НАУКА и савремени универзитет 8, 2. Савремени токови у науци о језику и књижевности / ур. Марина Јањић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 31–41.
- СТОШИЋ, Јелена: Називи занимања у „Тефтеру Нишавске митрополије” из XIX века : 1834–1872. / Јелена М. Стошић // Годишњак за српски језик и књижевност, Ниш. – 17 (2019), 89–104.
- СТОШИЋ, Јелена: О опсценој лексици у „Рјечнику ЈАЗУ” / Јелена М. Стошић // ОПСЦЕНА и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику = Опсцена и друга колоквијална лексика во српскиот и македонскиот јазик : зборник радова са научног скупа Опсцена и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику одржаног 19. априла 2019. године у Нишу / прир. Јордана Марковић, Надежда Јовић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 373–386.
- СТОШИЋ, Јелена: Сравнительно-сопоставительный анализ русских и сербских устойчивых выражений с зоонимическим компонентом лошадь (конь) / Елена Стошич, Ольга А. Трапезникова // Славистика, Београд. – 22, 2 (2018), 85–92.

- СТРИЖАК, Никица: О *dimenzijama leksičkog znanja, načinima njegovog sticanja i procene* / Nikica Strižak // *Примењена лингвистика*, Београд. – 20 (2019), 19–30.
- СУВАЈЦИЋ, Бошко: „Српски рјечник” (1818) у Вуковој „Преписци” / Бошко Ј. Сувајцић // *СРПСКА славистика : колективна монографија : радови српске делегације на XVI међународном конгресу слависта. Том 2, Књижевност, култура, фолклор, питања славистике* / ур. Бошко Сувајцић, Петар Буњак, Душан Иванић. – Београд : Савез славистичких друштава, 2018. – 477–489.
- СУДИМАЦ, Нина: *Partial Transphonemization of English Loanwords in Serbian : Acoustic Evidence from Three Vowels* / Nina Sudimac, Violeta Stojičić // *Facta universitatis*, Ниш. – 17, 1 (2019), 75–83.
- ТАНАСИЈЕВИЋ, Александар: Семантичка анализа фразеолошких јединица са компонентом Бог у шпанском и српском језику / Александар Т. Танасијевић // *САВРЕМЕНА проучавања језика и књижевности : зборник радова са X научног скупа младих филолога Србије, одржаног 31. марта 2018. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1* / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2019. – 129–139.
- ТАНАСКОВИЋ, Тања: Социјално раслојавање лексике у дијалекатској књижевности Драгослава Михаиловића / Тања Танасковић // *СРПСКИ језик, књижевност, уметност : зборник радова са XII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, 27–28. X 2017. Књ. 1, Курс опште лингвистике* / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2018. – 127–139.
- ТАНАСКОВИЋ, Тања: Територијално маркирани ономотопејски деривати у дијалекатској прози Драгослава Михаиловића / Тања Танасковић // *СРПСКИ језик : статус, систем, употреба : зборник у част проф. Милошу Ковачевићу* / ур. Јелена Петковић, Владимир Поломац. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2018. – 559–577.
- ТАНАСКОВИЋ, Тања: Територијално маркирани фразеологизми у роману „Време кокоши” Добрила Ненадића / Тања Ј. Танасковић, Тамара Н. Лутовац Казновац // *СРПСКИ језик, књижевност, уметност : зборник радова са XIII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу : 26–27. X 2018. Књ. 1, Вуков Српски рјечник и 200 година савременог српског јези-*

- ка / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2019. – 65–78.
- ТАХИРОВИЋ СИЈЕРЧИЋ, Хедина: Južnoslavenske pozajmljenice u romskom / Hedina Tahirović-Sijerčić // Славистика, Београд. – 23, 1 (2019), 159–175.
- ТЕШИЋ, Ана: Семантичка анализа романизама из народних говора Црне Горе / Ана Ж. Тешић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 401–411.
- ТЕШИЋ, Милосав: Quem dii odere, lexicographium fecere : Речник српско-хрватског књижевног и народног језика. Књ. 20, Петогодан – поглед год / ур. Даринка Гортан Премк и др. – Београд : САНУ : Институт за српски језик САНУ, 2017. – 800. / Милосав Тешић // Трибина САНУ, Београд. – 7 (2019), 204–207. | Приказ
- ТИЈАНИЋ ВУЈОВИЋ, Мара: Топонимија Жупе пивске / Мара Тијанић-Вујовић. – Београд : САНУ, 2018. – 688. – (Библиотека ономотолошких прилога ; 4)
- ТОДИЋ САНКОВИЋ, Бојана: Може ли се *супруг упрегнути*? / Бојана Тодић Санковић // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 17–18.
- ТОДИЋ САНКОВИЋ, Бојана: Преко седам (х)авала и седам гора / Бојана Тодић Санковић // ЈЕЗИК око нас / ур. Слободан Новокмет, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Марина Николић. – Нови Сад : Прометеј, 2019. – 27–28.
- ТОДИЋ, Бојана: Прагматички антоними у „Асоцијативном речнику српскога језика” / Бојана Тодић, Ненад Крцић // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 7.2 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 199–209.
- ТОДИЋ, Бојана: Српска лексикографија од Вука до данас : каталог изложбе = Сербская лексикография от Вука до современности : каталог выставки / ур. Милосав Тешић, Рајна Драгићевић, Ненад Ивановић. – Београд : САНУ : Савез славистичких друштава Србије, 2018. – 407. / Бојана Д. Тодић // Наш језик, Београд. – 49, 1 (2018), 123–128. | Приказ
- ТОДОРОВИЋ, Стефан: Стилска маркираност као бренд у преводним речницима / Стефан Тодоровић // БРЕНДОВИ у књижевности, језику и уметности : зборник радова са научног округлог стола у оквиру

- XIII међународног научног скупа Српски језик, књижевност, уметност одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу / ур. Драган Бошковић, Милош Ковачевић, Никола Бубања. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2019. – 407–421.
- ТОЛСТОЈ, Светлана: Неколико руско-српских паралела из области народног правосуђа / Светлана Толстој // О ВРЕДНОСТИМА у српском језику : зборник етнолингвистичких радова 2 / ур. Дејан Ајдачић. – Београд : Алма, 2019. – 160–174.
- ТОМИЋ, Горица: Лексеме *језик*, *р(и)јеч* и *књига* из перспективе Вуковог „Рјечника” и данашњег српског језика / Горица Р. Томић // СРПСКИ језик, књижевност, уметност : зборник радова са XIII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу : 26–27. X 2018. Књ. 1, Вуков Српски рјечник и 200 година савременог српског језика / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2019. – 93–101.
- ТОМИЋ, Горица: Механизми творбе енглеских сливеница које се односе на излазак Велике Британије из ЕУ и председничке изборе у САД / Горица Томић, Милица Баџић // САВРЕМЕНА проучавања језика и књижевности : зборник радова са IX научног скупа младих филолога Србије, одржаног 8. априла 2017. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1 / ур. Милош Ковачевић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2018. – 83–93.
- ТОМИЋ, Јована: Англицизми у спортском регистру : семантичка екстензија и оправданост / Јована Д. Томић // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 18 (2018), 209–232.
- ТОПОЛИЊСКА, Зузана: Marginalia onomastyczne / Zuzanna Ń. Topolinska // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 695–698.
- ТОПОЛИЊСКА, Зузана: Термална обработка на храна : полски–македонски : лингвистичко претставување / Зузана Тополињска / ЈЕЗИК као запис културе у етнoлошкој и лингвистичкој анализи на релацији Србија – Македонија. Том 1 = Јазикот како запис на културата во етнoлошката и лингвистичка анализа на релација Србија – Македонија. Том 1 / гл. ур. Предраг Пипер, Марјан Марковиќ ; ур. првог тома Станислав Станковић, Веселинка Лаброска. – Београд : САНУ, Одељење језика и књижевности, 2018. – 15–25.
- ТРАЈКОВА, Зорица: Putting Theory in Practice : the Role of Metadiscourse in Attaining Persuasion in Advertising Slogans / Zorica Trajkova, Mariche Pucakovska // ЈЕЗИК, književnost, teorija = Language, Literature,

- Theory : tematski zbornik radova / ur. Vesna Lopičić, Biljana Mišić Ilić. – Niš : Filozofski fakultet, 2019. – 327–344.
- ТРАЈКОВА, Катица: Еуфемизмите за опсценоста во романот „Фани Хил” / Катица А. Трајкова // ОПСЦЕНА и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику = Опсцена и друга колоквијална лексика во српскиот и македонскиот јазик : зборник радова са научног скупа Опсцена и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику одржаног 19. априла 2019. године у Нишу / прир. Јордана Марковић, Надежда Јовић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 407–418.
- ТРАЈКОВИЋ, Татјана: Опсцено у српској антропонимији и топонимији / Татјана Г. Трајковић // ОПСЦЕНА и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику = Опсцена и друга колоквијална лексика во српскиот и македонскиот јазик : зборник радова са научног скупа Опсцена и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику одржаног 19. априла 2019. године у Нишу / прир. Јордана Марковић, Надежда Јовић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 419–432.
- ТРАЈКОВИЋ, Татјана: Ризница штокавске дијалекатске лексикографије : Дијалекатска лексикографија штокавског наречја : од 1818. до 2014. године / Љиљана Недељков, Бранкица Марковић // Српски дијалектолошки зборник, Београд. – 62 (2015), 247–326. / Татјана Г. Трајковић // Philologia Mediana, Ниш. – 11 (2019), 632–635. | Приказ
- ТРИВИЋ, Анета: Улога српских речника у контрастивнолингвистичким истраживањима на плану српског и шпанског језика / Анета Г. Тривић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 325–334.
- ТРНАВАЦ, Радослава: Кохерентност и евалуација у тексту у српском и руском језику / Радослава Трнавац ; ур. Предраг Пипер. – Београд : САНУ, Одбор за српски језик у поређењу са другим језицима, 2018. – 215. – (Српски језик у поређењу са другим језицима ; 4)
- ТУТУШ, Николина: Речник фитонима у лекаруши Косте Радовића (1830) / Николина Тутуш // Прилози проучавању језика, Нови Сад. – 50 (2019), 47–83.
- ЋЕРВИЗ НИШИЋ, Вера: Језичко-стилске одлике нагомилавања у роману „Дан шести” Растка Петровића / Вера Ћервиз Нишић // ЈЕЗИЧКЕ и стилске карактеристике текстова о Великом рату / гл. ур. Рајко Кузмановић ; одг. ур. Драгољуб Мирјанић ; ур. Миланка Бабић. – Ба-

- ња Лука : Академија наука и умјетности Републике Српске, 2019 – 143–151.
- УРКОМ, Александер: U susret novom mađarsko–srpskom rečniku : mesto privredne terminologije / Aleksander Urkom // SUSRET kultura : zbornik radova : Deseti međunarodni interdisciplinarni simpozijum „Susret kultura”, 30. novembar 2018, Novi Sad / ur. Ivana Živančević-Sekeruš, Željko Milanović. – Novi Sad : Filozofski fakultet, 2019. – 377–388.
- УТВИЋ, Милош: ПРЕТРАГА корпуса заснована на употреби екстерних лексичких ресурса путем веб-сервиса / Милош В. Утвић, Ранка М. Станковић, Александра Ђ. Томашевић, Михаило Ђ. Шкорић, Биљана Ђ. Лазић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 48, 3 (2019), 279–298.
- УХЛАРИК, Јасна: Рибажев Идиотикон као доказ о словачком лексичком фонду с краја 18. и почетка 19. века : Ribayov Idiotikon / Miroslav Dudok. – Báčsky Petrovec : Slovenské vydavateľské centrum, 2017. – 212. / Јасна Ухларик // Зборник за језике и књижевности Филозофског факултета у Новом Саду. – 8 (2018), 175–177.
- УХЛАРИКОВА, Јасна: Prehľad výskumov slovenskej a rusínskej frazeológie vo Vojvodine / Jasna Uhláriková // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору : тематски зборник. 8, 1 / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2019. – 93–105.
- ФЕЈСА, Михајло: The Adaption of Anglicisms in the Ruthenian Language / Mihajlo Fejsa // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 61, 1 (2018), 125–142.
- ФЕЈСА, Михајло: Адаптација англицизама у русинском језику на семантичком нивоу / Михајло П. Фејса // Филолог : часопис за језик, књижевност и културу, Бања Лука. – 18 (2018), 44–60.
- ФЕЈСА, Михајло: Поровњујуци идиоми з дієсловами у руским језику и їх сербски еквиваленти / Михајло П. Фејса // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. – 43, 2 (2018), 197–213.
- ФЕЈСА, Михајло: Руски идиоми з назвама животињох и їх англійски еквиваленти / Михайло Фејса // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору : тематски зборник. 8, 1 / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2019. – 117–124.
- ФЕМИЋ КАСАПИС, Јелена: О теолошкој терминологији у грчком језику / Јелена Фемић Касапис // СТРАНИ језик струке и професионални

- идентитет = Language for Specific Purposes and Professional Identity = Langues sur objectifs spécifiques et identité professionnelle : тематски зборник / ур. Ана Вујовић, Санела Шипрагић Ђокић, Маријана Папрић. – Београд : Друштво за стране језике и књижевности, 2018. – 381–399.
- ФЕМИЋ, Радоје: Дијалектизми у драмама Жарка Команина / Радоје Фемић // Слово : часопис за српски језик, књижевност и културу, Никшић. – 57 (2019), 36–45.
- ФИЛИПОВИЋ КОВАЧЕВИЋ, Соња: Leksika u srpskom jeziku pod uticajem engleskog u žargonu omladine u klipovima jutjubera Jaserštajna / Sonja Filipović Kovačević // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. – 43, 1 (2018), 69–81.
- ФИЛИПОВИЋ КОВАЧЕВИЋ, Соња: Појмовне метафоре с изворним доменом непровидности у енглеском и српском језику / Соња Филиповић Ковачевић // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 61, 2 (2018), 143–160.
- ФИЛИПОВИЋ, Јелена: Терминолошка политика и планирање у Србији : интердисциплинарни приступ / Јелена М. Филиповић, Андријана С. Ђордан // Српски језик, Београд. – 23 (2018), 469–486.
- ФИН, Моника: Da Zara alla British Library : il curioso viaggio del „Vocabolario dei tre nobilissimi linguaggi” di Ivan Tanslingher Zanotti / Monica Fin // Italica Belgradensia, Београд. – No. Speciale, Studi in onore di Mirka Zogović (2019), 83–94.
- ХАЈДУ, Доријан: Pragmatična ekvivalencija : izraza sa konotativnim značenjem u švedskom i srpskom jeziku / Dorijan Hajdu. – Београд : Филолошки факултет, 2018. – 224
- ХАЛАС ПОПОВИЋ, Ана: Sense Differentiation in English Lexicographic Practice / Ana Halas Popović // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 7.2 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 493–502.
- ХАЛАС ПОПОВИЋ, Ана: Предлог примене теорије прототипа у лексикографској обради полисемије у српском језику / Ана В. Халас Поповић // Јужнословенски филолог, Београд. – 74, 2 (2018), 161–183.
- ХЛЕБЕЦ, Борис: Предвидљивост сложених термина / Борис Хлебец // Prevodilac. – 38, 3/4 (2019), 15–28.
- ЦВЕТАНОВСКИ, Гоце: За употребата на некои српски опсцени зборови и изрази во јазикот на македонските портали / Гоце А. Цветановски,

- Олгица М. Додевска Михајловска, Катица М. Топлиска Евроска // ОПСЦЕНА и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику = Опсцена и друга колоквијална лексика во српскиот и македонскиот јазик : зборник радова са научног скупа Опсцена и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику одржаног 19. априла 2019. године у Нишу / прир. Јордана Марковић, Надежда Јовић. – Ниш : Филозофски факултет, 2019. – 433–444.
- ЦВЕТКОВИЋ ТЕОФИЛОВИЋ, Ирена: Једно запажање о прилогу *вуковски* у српском језику / Ирена Р. Цветковић Теофиловић // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 457–463.
- ЦВЕТКОВИЋ ТЕОФИЛОВИЋ, Ирена: Статус именица субјективне оцене у „Речнику славеносрпског језика” / Ирена Р. Цветковић Теофиловић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 271–281.
- ЦВЕТКОВИЋ ТЕОФИЛОВИЋ, Ирена: Терминологија из области метеорологије код Срба у XIX веку / Ирена Р. Цветковић Теофиловић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 48, 1 (2019), 145–155.
- ЦВИЈОВИЋ, Драгана: Експресивна вредност збирних именица које означавају етничке, националне, верске скупине / Драгана Ј. Цвијовић // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 141–150.
- ЦИЦМИЛ РЕМЕТИЋ, Радојка: О топонимији Пивске жупе : Топонимија Жупе пивске / Мара Тијанић Вујовић. – Београд : САНУ, 2018. – 685 + 4 прилога и карта. – (Библиотека Ономастичких прилога ; 4) / Радојка Цицмил Реметић // Зборник Матице српске за књижевност и језик. – 67, 2 (2019), 734–737. | Приказ
- ЧУДОМИРОВИЋ, Јован: Однос преформулације и његова обележја / Јован М. Чудомировић // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 3 (2018), 131–154.
- ШАНДРИХ, Бранислава: Чији је пример? : анализа лексичких обележја на примерима „Речника САНУ” / Бранислава Б. Шандрих, Ранка М. Станковић, Мирјана С. Гочанин // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 48, 3 (2019), 299–316.
- ШИПКА, Данко: Квантитативни лексички класификатори : приједлог таксономије / Данко М. Шипка // Јужнословенски филолог, Београд. – 75, 1 (2019), 7–19.

- ШИПКА, Данко: Културна укотвљеност терминологије : узорак еквиваленције у области права / Данко Шипка // Лингвистичке актуелности, Београд. – 31 (2018), 1–9.
- ШИПКА, Данко: Лексикографске дефиниције између универзалног и традиционалног : квантитативно и квалитативно поређење дескриптивних рјечника / Данко Шипка // Славистика, Београд. – 23, 2 (2019), 11–23.
- ШИПКА, Данко: Прихватљивост микроманевра лексичког планирања : истраживање случаја / Данко М. Шипка // Наш језик, Београд. – 49, 2 (2018), 23–33.
- ШИПКА, Данко: Рјечници као средство успостављања ауторитета / Данко М. Шипка // Наш језик, Београд. – 50, 2 (2019), 369–386.
- ШТАСНИ, Гордана: Језичка слика *воде* / Гордана Штасни // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. – 44, 1 (2019), 269–284.
- ШТАСНИ, Гордана: Персоналне атрибутивне именице мотивисане соматизмима у стандардном српском језику и његовим дијалектима / Гордана Штасни, Жарко Бошњакковић // Српски дијалектолошки зборник, Београд. – 65, 1 (2018), 637–914.
- ШТАСНИ, Гордана: Сраслице и полусложеничке конструкције у роману „Сплеткарење са сопственом душом” Марије Јовановић / Гордана Р. Штасни // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд – 48, 1 (2019), 189–200.
- ШТЕФАН, Јелена: Аспекти семантичког примовања : асоцијативна повезаност и преклапање семантичких одлика у односу према емоцијама и тренутном расположењу / Јелена Штефан // САВРЕМЕНА проучавања језика и књижевности : зборник радова са X научног скупа младих филолога Србије, одржаног 31. марта 2018. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Књ. 1 / ур. Милош Ковачевић, Јелена Петковић. – Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2019. – 153–161.
- ШТРБАЦ, Гордана: Деривациони потенцијал придева у српском језику : ономасиолошки и когнитивни приступ / Гордана Штрбац // Зборник Матице српске за филологију и лингвистику, Нови Сад. – 61, 1 (2018), 85–99.
- ШТРБАЦ, Гордана: Лингвокултуролошки статус лексеме *камен* / Гордана Штрбац // Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду. – 44, 1 (2019), 285–300.

- ШТРБАЦ, Гордана: Терминологија куће и покућства у Ваљевској Подгорини / Гордана Р. Штрбац, Снежана Р. Штрбац // Зборник радова Филолошког факултета у Приштини. – 49, 2 (2019), 15–24.
- ШТРБАЦ, Гордана: Улога речника у когнитивнолингвистичким истраживањима српског језика / Гордана Р. Штрбац // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 47, 1 (2018), 313–323.
- ШТРБАЦ, Гордана: Фразеологија о човеку и човек у фразеологији / Гордана Штрбац. – Нови Сад : Филозофски факултет, 2018. – 284.
- ШТРБАЦ, Гордана: Фразеолошка јединица и приступи у њеном изучавању / Гордана Р. Штрбац // Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд. – 48, 1 (2019), 259–269.
- ШЋЕПАНОВИЋ, Михаило: Оними под лупом лингвостилистике / Михаило М. Шћепановић // Српски језик, Београд. – 24 (2019), 127–134.
- ШЋЕПАНОВИЋ, Михаило: Ономастичке теме (и решења) професора Радмила Маројевића / Михаило М. Шћепановић, Драга И. Бојовић // Српски језик, Београд. – 23 (2018), 131–147.
- ШЋЕПАНОВИЋ, Михаило: Типови дијалектизама у књижевном тексту Мира Вуксановића / Михаило М. Шћепановић // СРПСКО језичко наслеђе на простору данашње Црне Горе. Српски језик и књижевност данас : зборник радова са Другог међународног научног скупа одржаног у Подгорици 26–28. маја 2017. године / ур. Јелица Стојановић. – Подгорица : Матица српска – Друштво чланова Матице српске у Републици Српској, 2019. – 343–350.
- ШУБЕРТ, Габријела: „Српски рјечник” у светлу Вукове сарадње с Немцима / Габријела Шуберт // Зборник Матице српске за славистику, Нови Сад. – 93 (2018), 145–151.
- ШУЛОВИЋ, Ксенија: Frazemi sa somatizmom glava u francuskom, španskom i srpskom jeziku : kategorija ‘čovekova stanja’ / Ksenija Šulović, Dragana Drobnjak, Snežana Gudurić // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору 7.1 : тематски зборник / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2018. – 221–228.
- ШУЛОВИЋ, Ксенија: Somatismo corazón en fraseología española, francesa y serbia / Ksenija Šulović, Dragana Drobnjak, Snežana Gudurić // ЈЕЗИЦИ и културе у времену и простору : тематски зборник. 8, 1 / ур. Снежана Гудурић, Биљана Радић-Бојанић. – Нови Сад : Филозофски факултет : Педагошко друштво Војводине, 2019. – 25–35.

